IOANNIS
RAVISII TEXTORIS

Niuernenſis Cornucopię, quo con-
tinentur Loca diuerſis rebus
per orbem abundantia,
ſecundum literarum
ordinem quàm
antea repo
ſita.

Venetijs M D XXXVII

R. F.

Amphitryoniadem mouit Calydonius amnis
  Fortia pro molli prælia marte gerens,
Non tulit Alciades inuictum tam male vinci,
  Quam bene victori Deianira fuit.
Dum fugit in formas, tauriq; in imagine pugnat,
  Et victus mugit trux Achelous humi,
Iam ſimul & pulchram cum cornu perdit amicam,
  Non nihil at laudis frons lacerata dedit.
Fudit opes varias pleno bona copia cornu,
  Et ſacrata ſuis pendet aduſq; tholis.
Quam reparat Textor totum dum permeat orbem,
  Omnia perluſtrans vt meliora ferat.
Hos texit flores ſolus quos nouit Apollo,
  Quoſq; ſuis hortis clara Minerua legit.
Victor Alexciacus domitor virtute laborum
  Pandit Textori quo via laudis eat.

CLARISSIMO VIRO.D.CLAVDIO à Cruce,Baroni Planceyaco,Ioannes Rauiſius TEXTOR Salutem.

FECIT Ominoſa Quædam noſtri huius ſæculi vel iniuria vel certe malignitas,nobiliſſime Claudi, vt iam non ſolum arrideatur,illis,qui ſuis operibus demerentur ſibi poſteritatem,at(quod eſt acrius dolẽdum) ridiculi ſint omnibus,& ſuſpendantur naſo ,habeanturq́ꝫ loco morionum.Contra vero conſulte & prudenter feciſſe dicatur, qui nihil omnino ſuo marte pepererunt ,aut protulerunt in publicum ;vel ſi quid ſaltem pepererint,ſuis egredi foribus non permiſerunt,ſed in ſcriniis non alium in vſum, q̃ ad paſcendas blattas continuerunt, quaſi vero laudabilius ſit vltra Endymionem indormire negligentiæ, feriisq́ꝫ perpetuis conſumere vitam , quam aliquid frugis parere.Et iam in tantum faſtigii adoleuit hoc malum . vt nemo ſine maximo famæ ſuæ periculo,quicquã audeat euentilare,idq́ꝫ propter licentioſam & importunam quorundam hominum garrulitatem à quibus nemini ſecuro eſſe licet,quiq́ꝫ totos oculos videntur adieciſſe ad inferam Reip.calamitatem , ne bonæ literæ (quibuſcum aliquot ab hinc Annos maiores noſtri nugarum tenus docti , diuortium fecerunt) iure quodam poſtliminii redeant ad tribunal,& ſedeant in Orcheſtra. Quæ res mihi aliquid ſcripturienti magnum haud dubie terrorem attulit , & in animum prope induxit , vt vel nihil facerem omnino,porrectisq́ꝫ pedibus dormirem ocioſus,vel miſſo literis ipſis repudio ad aliud negocium me conuerterem,Feciſſemq́ꝫ vt opinor, niſi (dum hac in re à qua mihi hæreret)hominum quorundam alterius no

tæ veniſſet in mentem, qui adeo fauent & patrocinantur literis, vt eas cum haſta & clypeo ad libertatem & pileum vocent, poſſintq́ victoriam ſperare, ſi pari iugo aliquandiu hoc onus traxerint. Arepta hac occaſione, me mihi reſtitui, reſumptisq́ viribus (quas prius ſtupefecerat hic metus) animum indui ad ſcribendum, & eo vehementiorem, quo certo ſciebam fauorem tuum hac in re mihi non defuturum. Prius enim periculum feceram, te propenſa in literatos eſſe beniuolentia, bonasq́ artes plurimi æſtimare, præter quam quod eius quotque rei ſpem promittebat indubitatam illa tuæ iuuentuis indoles, ex qua maximam ſpem certiſſimumq́ ingenii lumen nemo non arguebat futurum. Nec ſane ſpem hominum fefellit exitus. Nam vbi ætas creuit, creuit ſimul ſtudium virtutis & amor literarum, quas (niſi me decipit communis rumor) adhuc quoq; vſq; adeo diligis, vt earum ſtudio nequeas tibi interdicere, quantumcunq; imperioſæ te reuocent occupationes. Bene hercle agis, & bene quidem audies Claudii nobiliſſime. qui ſummam in virtute felicitatem cum Stoicis, non cum Epicuræis in voluptate reponas, quando (vt dicebat Callimachus) nihil eſt quod citra virtutem extollat hominem, Qua in re eo maiorem promereberis laudem quod in tanto diuitiarum pelago (quę abunde tibi ſuppetunt) nulla te corruperit voluptas quę tamen, omnes fere diuitum domos populatur nulli fere non inſidiatur opulentiæ. Et quamuis philoſophorum teſtimonio, obiectis deliciis titillentur ſenſus, & quibuſdam velut blandimentis irritentur ſic tamen ſemper tibi temperaſti vt ratio non permiſerit te ſuccumbere, quamuis drachmæ grandine (vt ita dicam) opertum. Pulchrandii boni conſtantiam, quæ nec arbitrum liuorem, nec iudicē Momū recuſauerit. Et ſane (dabis veniā, ſi liberius loquor) magno crimini tibi daretur, ſi aliter faceres. Atq; ego ipſe omnium primus vocarem te ſpurium, & nothum, ſi à tam præſtante viro Godefredo à Cruce regio quondam theſaurario patre tuo degeneraręs, quem virtutis aman

tiſſimū fuiſſe,adeo explorata & certa fatetur veritas, vt homines nihil habeāt in ore frequentius,trimiq; iam infantuli hoc dicant,Solet quidem ex rerum copia naſci libido,& maior earum cupiditas.Nullis tamen opibus hac contraxit maculam.Quin potius quantum apud eū creſcebat theſaurus,tātum augebat liberalitatis,adeo vt nūq̄ haberet manum in ſinu (quod dicitur) ſed ambabus ſemper manibus largiretur.Et(quod hæreditario iure vi detur tibi reliquiſſe) literis in tantum fauit,ut ſcolaſticos inopia laborantes ſua quoq; nutriret pecunia.Quid,quod publicam illam regni quæſturam(in qua paucis admodum caſtæ ſunt manus,& nō piceatæ)tanta æquitate ac diligentia adminiſtrauit,vt iā inculpati quæſtoris nomen apud omnes meruerit.Quē vtinā imitarentur,quibus incumbit ærarii publici cura.Optime regno & iam raſo ad cutem popello conſuleretur,nobiſq; caderet oportune,ſi oēs proxime atq; ille,boni publici non priuatæ vtilitatis ſatagerent.Pulchrū certe noſtræ dactylothecæ carbunculum amiſimus,grauemq; fecimus iacturam,dum conceſſit fato,Sed eo mitius iactura ipſa ferenda eſt,ꝙ hæredem te dimiſerit virtutum ſuarum,quæ me impulerūt,vt modum percontarer,quo in beniuolentiam tanti viri poſſem introrepere.Tandem ergo vtile factu eſt,vt hoc opuſculum dominationi tuæ nuncuparē,vt dū ſerias occupationes quoq; interrumperes,hoc interdum tua dignareris manu,& interim addictum tibi Textorem reuocares in memoriam.Breuis eſt quidem libellus,ita vt primo intuitu videat indignus,qui cornucopiæ inſcribatur,nec forte ſine multorum conuiciis,qui dicant plura in frontē promitti,quam receſſus habeat. At vbi à vertice ad calcem quis perlegerit,nomen ſi non tuetur ſaltē nō impugnabit.Dum liminarem hanc leges epiſtolam,ita legas,vt excuſes & demas ſupercilio nubem.Coactus ſum enim ſcribere raptim & tumultuarie,ꝑpter alia negocia, quæ me perprimebant,Nam oportebat totam ferme operam dare Typographis,qui eodem tempore(quo hoc meū cor

nucopiæ ſeorſum ac ſeparatim imprimebatur) habebant præ manibus & diuiſim quoq; excudebant, reliquam. Officinæ molem. Qua in re multum vereor, ne quis me arguat temeritatis, quod pumilus ego & vix dum ab ignorantiæ tenebris expeditus tanta eodem momēto non dubitem moliri. Quod ſi fiat, partem calumniæ, & opprobrii mecum hauriet vir egregie literatus, & non vulgaris eloquentiæ.

Ludouicus mileti⁹ rector Academiæ Parrhiſiēſis.

LVDOVICVS MILETIVS huius Parrhiſienſis Academiæ Rector meritiſſimus, qui dum ſperat bonas literas aliquid incrementi ex meis nugis habituras, ſtudia mea non prius interpellare deſiit, quam hoc ipſum a me extorſerit, verius quam exorauerit. Cui etiam (ſi quæſiſſet vitam) nihil potuiſſem denegare, propter ſingularem viri humanitatem & doctrinam, procliuemq; affectum in bonas literas, quarum deſyderio hactenus prurit, vt totā inſumpſiſſe operam videatur in extirpanda illa barbarie quam paſſim deſſeminauerunt neſcio qui Vandali, pœnitendiq; grammatiſtæ, quibus amurca melius olet, quam alabaſter vnguenti plenus. Et feciſſet iampridem, ſi in ſuo vexillo multos habuiſſet ferentarios milites. Nec vnquā quieſcet ex animi ſentētia, quin attigerit ſcopum, & hāc ſpurcitiā foras eliminauerit. Sed iā ſaluebis a tuo TEXTORE, qui commendat ſe tibi de meliore nota.

¶ Ad doctiſſimum virum Blaſium Madronetum Rauiſii TEXTORIS Epigramma.

NVlla ne librorum poterit ſatiare ſupellex,
Nulla tuam Blaſi Bibliotheca ſitim?
Non adeo feruet, quem læſit aquatica dipſas,
Aut bibitis Hydros inſaturatus aquis,
Vt tibi perpetuis ſtudiis furioſa cupido
Creſcit, & ad Muſas impetuoſus amor.
Si facis hoc, multo vt poſſis diteſcere lucro,
Magnarumq; tibi creſcat aceruus opum,

Deſine,te noſter poterit ſaturare libellus,
Sis licet immani Craſſus auaricia.
Omnia munifico dabit hæc tibi copia cornu,
Et Phrygio poteris ditior eſſe Myda.
Vis aurum & gemmas? Eſt gemmis diues & auro.
Vis ferrum & Chalybem? ferrum habet & Chalybem.
Fingere vis ſtatuas? Bimaris dabit æra Corinthi.
Quæris habere roſas? floret vbiq; roſis.
Vis armenta? dabit Spartani armenta Galeſi.
Quæris mella? dabit quicquid Hymmetus habet.
Vngere vis crines vel corpus aromate? plena eſt.
Queris aues? auibus plena & operta ſonat.
Quæris opes alias? Rhodium tibi proferet imbrem.
Vis Ceraſos? Ceraſis plurima vbiq; rubet.
Vis menſas? Mauri citrum tibi mittet Atlantis,
Pruna? dabit quicquid priſca damaſcus alit.
Dat cedros Libani,dat quas parit Ida cupreſſos,
Cynnama,quæ mittit diues odoris Arabs.
Lucrini conchas,Graiæ Sicyonis alutam,
Hic dabit Argos equos,India diues ebur.
Electrum Aethiopes,fruges Cerealis Eleuſis,
Hybla fauos,flores Enna,vetuſq; Samos.
Oſtrum antiqua Tyros,lanas imbelle Tarentum,
Saſſina lac,Memphis ſtamina Sparta canes.
Nec tua maiores remorentur ſeria nugæ,
Hoc licet exiguo,munere diues eris.
Non tot opes habuit Babylon,non priſca Corinthus,
Non tot ſcœptiferi poſſidet arca Iouis,

¶Alphagitæ Caltini in Cornucopiæ Rauiſii
Textoris inſcriptionem,Tetraſticon.

Abice,qui ſubito marceſcunt,Copia flores,
Nec repleant cornu purida poma tuum.
Ecce ferens,quicquid profert natura per orbem,
Serta tibi Textor non peritura dicat.

¶Iacobi Albi Epigramma ad Rauiſium
Textorem Niuernenſem.

EN cum Pariſiis audax Niuernia certat,
Arbitrio Rauiſi lis dirimenda tuo.
Patria te reperit, docuiſſe Lutecia iurat,
Quæraris à multis, alter Homerus ades.
Hanc niſi veniſſes patriis de finibus vrbem.
Dic tegeret ne ſacrum laurus opima caput?
Parthiſii debet Niuernie, Mœuius eſſes,
Lar procul Aonio fonte paternus abeſt.

¶IOANNIS RAVISII TEXtoris Niuernenſis Cornucopiæ.

¶Loca diuerſis rebus abundantia.

¶De Litera A.

AVro Hiſpania, Iberia, Celtiberia, Toloſa, Dalmaris, Dardæ, Pangæus, Capitalia, Italia, Inſulæ maris Aethiopici, Laurios, Suani, Dathus, Thaſus, Gāges, Hermus, Pactus Pactolus, Iberus, Idaſpes, Hytanis, & alia quædam loca.

2 ¶Argento & argenti fodinis, alyzões, Alyba, Setę, Praſi, Chryſæ Argyrę, Sardinia, Saxonia, Cythriacum, Mayerium, Boquinium.

3 Aere, Themeſe Corinthus. Cariſtos, Dodona.

4 Armētis, Galeſus, Britannia, Italia, Calabria, Thracia.

5 Aſparagis, Rauenna, Germania

6 A ſinis, Arcadia Reate, Antron, Africa.

7 Aluta, Sicyon.

8 Amomo, Aſſyria, Armenia, Mœdia, Pontus.

9 Arboribus, Fortunatæ inſulæ, India, Atlas mons, Cyrene, Hircinia, Caucaſus.

10 Apibus Hybla,Hymettus.
11 Apris,Erymanthus.
12 Auibus fortunatæ inſulæ,Peneus.
13 Arcubus,Armenia,Ithyra,Cydon,Gortyna.
14 Arenis,Aethiopia,Hammanientes.
15 Arundibus,Tybris,Gnydos,India,Aceſines.
16 Auleis,Babylon,Sarra,Pergamus,Britannia.
17 Augurio & Aruſpicio,Ethruria,
18 Aceto,ægyptus.
19 Atagenis,Ionia.
20 Aromate,Perſis.
21 Abſinthio herba,Pontus,abſinthus,Macedonia.
22 Aſpidibus,ægyptus.
23 Attilis piſcibus,Padus.
24 Anguillis,Benacus,Ganges,Timauus,Syracuſæ.
25 Auratis piſcibus,actium.
26 Anthiis piſcibus,mare rubrum.
27 Aſteriadibus ægyptus.
28 Aſpalacis animalibus,Bœotia,Orchomenos.
29 Alcibus,Germania.
30 Alumina,ægyptus,Melo,Ethruria.
31 Acacia herba,ægyptus,Cappadocia.
32 Aconito,acco,Italia.
33 Alypio herba,africa.
34 Aneſo,Syria.
35 Arinea fruge,Gallia,Italia.
36 Aloſis,Tybris.
37 Aloe,India,arabia.
38 Aſphalto frutice,Iſter,Nyiſrus.
39 Agarico,Cilicia.
40 Achate gemma,achates.
41 Artificibus,Meroe.
42 Alabaſtro,India,Thebæ,Damaſcus.
43 Auripigmento,Syria.
44 Amarantho,India,Syria.
¶ Arctione herba Creta.Amphitane gēma,India.Acere

arbore,Iſtria.Alica.Picenum oppidum.Ambrotono,Si/cilia.Amaraco,Cyprus. Accipitribus, Maſſilia. Aſſaro vnguento,Pontus.

PRAEFATIO.

NOn video,vnde ſequens opuſculum (quod à re/rũ multitudine Cornu Copiæ appellare libuit,) commodius ac decenter magis auſpicari liceat,q̃ ab auro.Quod licet inexplebilem hominum auiditatem & Hydropiſim non ſaturet,ſed adaugeat ſemper vehe/mentius,omnium tamen appetitur voto. Huc certatim itur ab omnibus,Omnes incubant,& excubãt vt ei inſi/dientur.Oẽs maciem contrahunt,fraudant geniũ naturę ante lucana expergiſcuntur diligentia,lucro inflammãt tur modice aut etiã minus q̃ Luſcinia dormiunt,vt auri ipſum(quod eſt velut tyrãnus in propugnaculo)ſuis vi ribus expugnẽt & ducant captiuũ.Neq; eſt hominũ ge/nus quod eius habendi cupiditate nõ intabeſcat. Reges ergo eius rei Pomœria ſuæ ditiõis proferre ſtudent,No/uum ſtipendii nomẽ tunicato popello,nec hiſcere, nec murmurare,nec my quidẽ facere audẽti,imponũt.Quę/ſtores paſſim & ab omnibus rapiunt,& omnia cõuerrunt cum puluiſculo.Senatores & iudices muneribus & largi tione corrupti,iuſtitiam velut meretricem proſtituunt,& cum eo deterius agunt,qui non habet obolum,vnde re/ſtim emat,Raptis q; in carcerem columbis,coruis impu/nitatem libere concedunt.Cauſidici crebris clamoribus & tonitribus verborum pulmonem ſibi exhauriunt, vt aliquid trahant in ſuam naſſam.Corrupti q; pecunia,tũc æquitatem nequeunt tutari, quoniam Argentanginam patiuntur.Milites vulneribus & iaculis,nautæ ventis & aquis vitam committunt, Fabri ferrarii labore impro/bo incudem malleis tundunt, Agricolæ ſuis inſiſtunt vomeribus. Mercatores peregre proficiſcuntur, & ſo/lum mutant. Ne multis agam, omnes crucem ſibi figũt,

Nec aliam ob cauſam, quàm vt aurum habeant. Quod quũ multis conatibus arripuerunt, nõnulli benignius, plærique acerbius in captum animaduertunt. Qui ſunt egregiæ & generoſæ naturæ, miſerentur captiui protinus, neque capſulis diu retinent incluſum, ſed cito euentilant, & donant libertate. Quinetiam ſui ludi ſuarumque voluptatum participes faciunt adeo, vt ſi lautiores epulas habere, alea, fritilo, taxillis, & ſphæriſterio ludere, eleganti forma puellam ineſcare velint, aurum ſemper habeant paratum, velut miniſtrum anteambulonem, cui primos concedant accubitus, & ſine quo genialiter viuere nequeunt, aut etiam vel non audent, vel erubeſcunt in medium prodire. Hi ſunt liberales & munifici, quorum fores omnibus patent & apertæ ſunt, quique ipſo horreo dant ingenue, neque rerum expectatione ſuſpenſos hæredes retinent. Contra vero ſunt plærique malignantis adeo naturæ, vt aurum perpetuis carceribus captum teneant, & æterna damnent caligine velut ſanguinarium parricidiam, quum tamen nihil deliquerit, præterquàm quòd nimio ſui deſyderio q̃plurimos excæcauerit. Hi ſunt, qui immoriuntur lucro, quibusque nullus ſatis eſt theſaurus. Omnia congerunt, vndecunque poſſunt expilant, furantur, æruſcant, & ab ipſis etiamnum ſtatuis exigunt farinas. Quumque ad ſenium peruenerunt, & iam alterum pedem habent in cymba Charontis, nondum tamen ſuæ libidini præſcribunt modum, ſed auidius ſemper eſuriunt, & adhuc manum porrigunt in morte, exactaque via maius viaticum parant. In quorum theſauros vtinam mihi meique ſimilibus aliquando liceret irrumpere. Quàm probe, quàmque potenter diſſiparem, quod multis annis famelici & ieiuni in globum congeſſerunt. Ego præcone compitatim acclamente accerſi iuberem mendicos, leproſos, paralyticos, podagricos, vlceroſos, & aliis morbis laborantes, hisque omnia viritim elargirer, quæ illi ventroſi vultures multis latrocinijs accumularunt. Et ſi deeſſent pauperes,

darem potius Mimis & hiſtronibus, quàm hoc tantum aurum in fornace & tenebris captiuum relinquerem. Maxime à vobis vellem percontari, O auari rapinatores, quem in vſum tantâ bonorum Myrmeciam congeritis? Perpetuam vobis vitam pollicemini? Quotidiana(quæ veſtris obſeruantur oculis)diſſuadēt pericula. Vultis vermes auro paſcere? Malunt veſtros ſeſquipedales & ampulloſos ventres. Vultis hæredi futuro conſulere? Parcus ob hæredis curam nimiumq; ſeuerus Aſſidet inſano, inquit Horatius. Et qui nepotibus tantam auri farraginem cumulat, quid aliud facit, quàm vt rerum omnium negligentes iam tum cum lacte voluptatem imbibant & luxui innutriantur? Demum quum adoleuerunt, cancrum facilius recte docebis ingredi, quàm eos ad virtutem reuoces, quos paratus ante cunas & Serperaſtra theſaurus corrupit, & Spadonibus fluxis reddidit euiratiores. Mirum eſt, vnde tantum auro ſit ingenitum virus, vt hanc ſui habendi rabiem, tamq; vehemens deſyderium inducat, vt omnes terrarum fibræ ad ipſum exquirendum inquirantur. Videmus(inqt Plynius)ſuperexcauatos montes mirantes dehiſcere, & interdum intremiſcere, quod etiam iratæ parentis argumentum eſſe poteſt, nihilominus imus in viſcera eius, & in ſede manium opes quærimus. Quàm innocēs & beata eſſet hæc vita, ſi nihil aliud niſi quod eſt ſupra terram, concupiſceret, easq; tantumq; opes noſceremus, quas natale ſolum parturit, neque terras alio calentes ſole, quæreremus. Sed quid eſt prodigioſis hominum ingeniis non tentatum? Eſt etiam nobis pugna cum Elementis. Fecimus pontum pati verbera, & in percurrendis piſcium habitaculis vires exercuimus. Nec ſatis fuit naturam irritaſſe. Voluimus etiam ſcrutari, eēntne vlli in terræ viſceribus inferi, vt parentem diuitiarum Plutonem ſuis detruderemus latebris. Iam non eſt, quo humana ingenia progrediantur vlterius, niſi forte ſua ipſi viſcera rimentur, inquirantq;, ſitne intus aliquid, quo nouum luxuriæ genus queat reperiri, ſeu vero non

eſſet alio nobis commigrandum, nudis etiam & modico panno inuolutis, Sed iam pergamus dicere de auro, quę ſuperſunt.

SCribit Plynius ſenatum Romanum longo tempore exiguum habuiſſe aurum, adeo vt quum à Gallis capta vrbe pax emeretur, non plus q̃ mille Pondo dari potuerint. Homerus ſcribit viros olim crinibus aurum implicuiſſe, vt nunc frequens eſt & peculiare anglis aureas catenas collo inuolutas oſtentare. Gallos cum auro pugnare ſolitos Torquatus eſt indicio. In Quintiorũ familia aurum nec fœminas quidem habere moris fuit. Romani auxiliares externos torquibus aureis donauere, ciuicos non niſi argenteis. Creuit paulatim omniũ rerum luxuria, quum homines guſtato voluptatis ſucco lapſi ſunt in ebrietatem. Nam Bruti temporibus, mulieres pedibus aurum geſtare cœperunt, nedum collo & digitis. Poppea Neronis vxor ſoleas aureas ſuis equis feciſſe legitur. Antonius Triumuir corporis excrementa non niſi vaſis aureis excipiebat. Ferunt Agomencelum Alexandri magni præfectum aureis clauis crepidas ſuffixiſſe. Aureus nummus poſt annum.62. percuſſus eſt quàm argenteus. Spartacus interdixit caſtris ſuis, ne quis aurum haberet aut argentum. In Tygris alueo oppidum eſt Babytace, cuius incolæ mortalium ſoli aurum in odio contrahunt. Heſſeni quoq; (vt idem teſtatur libro quinto) ab occidentali littore ſine vlla fœmina & ſine pecunia degunt. Quod vtinam imitarentur noſtrates. Non tot inſidiis humana vita circunueniretur. Non eſſet tam frequens venenorum vſus. Omnes maiore animi tranquillitate viuerent, & profundiore dormirent ſomno. Ceſſarent, quæ inde naſcuntur, belli contagia. Neque aliena proſperitas retorto limaretur oculo. Sed ſurdis cano. Si me rupero, quod iam inualuit malum non ſolũ non abolebo, ſed nec minuam quidam. Auro nihil igne deperit. Propterea tutum eſt ab incendiis, & rogis durante materia. Quinimo quo ſæpius arſit, proficit ad bonitatẽ. Au

rum vbi igne probatum eſt, vocatur obrizum & purum. Si auro liqueſcenti Gallinarum membra miſceantur, cõſumunt illud in ſe, ita hoc venenum auri eſt, inquit Plynius. Verrius apud eundem teſtis eſt Tunica aurea triumphaſſe Tarquinium Priſcum. Nunc veniendũ eſt ad inſtitutum, dicendumq́ de iis locis, in quibus plurimum auri quondam repertum eſt.

De Auro & Aurifodinis.

hiſpania

Hiſpaniam metallis omnibus iredum auro abũdare docet Plynius. Metallis (inquit) Plumbi, æris, argẽti, auri, tota ferme Hiſpania ſcatet. Et lib. 33. Vicena (inquit) milia pondo auri, ad hunc modũ annis ſingulis Aſturiam, atq́ Galleciam & Luſitaniam præſtare quidam crediderunt, ita vt plurimum Aſturia gignat. Et lib. 4. Omnisq́ dicta regio à Pyrenæo Metallis referta auri, argenti, ferri, plumbi, nigriq́ albiq́. Item lib. 33. Capi. 4. Cæterum inquit montes Hiſpaniæ aridi, ſteriles q́, & in quibus nihil aliud gignatur, huic bono coguntur fertiles eſſe. Item Strabo. Aurum (inquit) argentum, æs, ferrum, nuſquàm terrarum, neque tantum, neq́ tam probatum generari ad Tyberii vſque tempora compertum eſt. Iberia pars eſt Hiſpaniæ, quæ intra Iberum fluuium continetur, quam Aurifodinis claram eſſe præter quæ iam diximus, docet etiam carmen Papinii libro tertio Syl. ſcribentis: Quicquid ab auriferis eiectat Iberia foſſis. Poſſidonius ſcribit, M. Marcellum exegiſſe tributum ex Celtiberia Hiſpaniæ parte ad talenta. 600. Ex quo coniecturam facere eſt (inquit noſter Budæus) Celtiberinam gentem numeroſiſſimam fuiſſe, & pecunia abundantem. Eandem ob cauſam Catullus Celtiberiam vocat Cuniculoſam ideſt Cuniculis ſeu fodinis refertam, vbi ait. Cuniculoſæ Celtiberiæ fili. Quis inficiabitur Toloſanum Italiæ oppidum auri plurimum habuiſſe, quum Trogi teſtimonio, in eo reperta ſint auri centum & decem milia pondo, Argenti quinquies decies centena milia? Quæ ſumma quanti ſit æſtimanda, hinc

Iberia

Celtiberia

Toloſa

licet obſeruare, quòd ſingula pondo minoris centum aureis ſolaris æſtimari nequeant. Hoc autem oppidum quum.Q.Cepio.Conſul diripuiſſet, quiſquis ex ea direptione aurum attigit, miſero cruciabiliq; exitu periit, inquit Gellius. Vnde natum Adagium. Aurum habere Toloſanum, in Calamitoſos. Dalmatia regio eſt Illyrica, in qua aurum inuentum eſt principatu Neronis, tanta quidem copia, vt quinquagenas quotidie libras effunderet. Martia. lib. 10. Epigram. Felix Auriferæ colone terrę, id eſt Dalmatiæ. Et Statius libro. 1. Syl. Robora Dalmatico lucēt ſatiata metallo. Item Michael Anglicus. Libriq; nitore Dalmaticum ſuperes aurum, Scythicosq; lapilos. Dardæ populi ſunt Indiæ, auro fertiliſſimi. Vt Sætæ populi argenti. Autor idem Plynius libro ſexto. In eorum regione formicæ aurum ex cauernis egerūt, cuius raptores ſi corripiant, lacerant.

Pangæus mons eſt thraciæ, quē auri fertilē eſſe docet Herodotus in Polyhymnia. Hac iter (inquit de Xerxe loquēs) præter eos montes à manu dextra relinquēs montem Pangeum, magnum atq; excelſum, in quo aurea ſunt & argentea metalla. Plynius ſcribit auri metalla & conflaturam à Cadmo Phœnice in Pangæo monte reperta.

Capitalia mons eſt Indiæ, auri itidem ferax. Plynius libro ſexto de Indo loquens. Narcæ inquit, deinde quos claudit mons altiſſimus Indicorum, Capitalia. Huius incolæ alio latere auri & argenti metalla effodiunt.

¶ Italiam auri fertiliſſimam fuiſſe contendit Virgilius libro ſecundo Georgico. dicens. Hæc eadem argenti riuos, ærisq; metalla Oſtendit venis, atq; auro plurima fluxit. Clitarchus apud Plynium teſtis eſt Aethiopici maris inſulas adeo fuiſſe opulentas, vt in earum vna incolæ equos talentis auri permutarent.

¶ Laurios eſt regio Atticæ, auri venis frequēs, Vnde natum adagiū. Noctuę Lauriocticæ, de pecuniarum copia

quoniam numiſmatis Laureis Noctuarum figura inſcul pebatur. Hoc debemus Eraſmo. Plynius libro. 33. Capi. 3.

Suani ſcribit Suanorum gentem auri copia vſque adeo abundare, vt regnum ipſum velleribus aureis, trabibusq; & columneis aureis & argēteis vbiq; ſcateat. Dathus fuit Tha

Dathus ſiorum colonia, quæ quòd auri venas habuerit, prouerbio ſequenti locum fecit, Dathus bonorum. De conferta rerum opulentia, inquit Eraſmus.

Thaſus ¶ Thaſus inſula (cuius incolæ Thaſii dicuntur) aurea quondam vocata eſt, à copia auri, quod ibidem effodiebatur. Inter loca auri feracia, nonnulli etiam fluuii numerantur, vt Thagus Hiſpaniæ, Padus Italiæ, Hebrus Thraciæ, Pactolus Aſiæ, Ganges Indiæ, Autore Plynio lib. 33. Cap. 4. Quibus adduntur Hermus, Iberus, Idaſpes. De

Ganges Gange, Pamphilus Saxus de laudibus Veronæ. Sic Benacæ tuos æquant pater optime piſces, Diuitijs vt ſuuas marmora Gangis opes. Benachus nomen eſt lacus. De

Hermus Hermo. Martia. libro. 8. Nō illi ſatis eſt turbato ſordidus auro Hermus, & Heſperio qui ſonat anne Tagus. Item Stroza filius libro primo. Amorum. Non vt Erithræi cumularem munera pōti, Quodq; Metalliferis egerit Hermus aquis. Hinc opes Hermææ dicuntur à poetis. Pontanus in Eridano. Felices Hermi ripæ ditante metallo, Feliceſq; Tagi quas rigat vnda ferax.

Tagus ¶ De Tago. Claudianus lib. 1. in Ruff. Non Tharteſſiacis illum ſatiaret arenis Tempeſtas precioſa Tagi, Et Pontanus lib. 2. de Stellis. Dum Tagus aurifluo vectatur gurgite, Item Mantuanus lib. 4. Agelariorum. Ad mare proripitur Tagus auricoloribus vndis. Item Plyn. lib. 4. Cap. 22. Tagus inquit auriferis arenis celebratur. Martia. lib. 7. Quàm meus Hiſpano ſi me Tagus impleat auro. De Pa

Pactol[9] ctolo, Claudianus de Conſulatu probi. Quantus per Lydia culta Deſpumat rutilas diues Pactolus arenas. Tibullus lib. 3. Nec me regna iuuant, nec Lydius aurifer amnis. Item Quintianus in Cleopoli. Sequana Parthiſios ditās precioſior Hermo, Pactoloq;, ſuis voluunt qui fluctibus aurum.

aurum. Seneca in Thebaide. Et qua trahens opulenta pactolus vada Inundat auro rura. Iberus quoq; Hiſpaniæ fluuius auri ramenta quandoq; fertur habuiſſe. Vnde Claudianus de conſulato Manlii Theodori. Lentus arat Rhodanusq; celer, & diues Iberus. Ricardus Bartholinus libro nono Auſtriados. Regna ſub aurifero deſerta reliquet Ibero. Iberus

¶ De Idaſpe, Statius libro octauo Thebai. Ceu modo gemmi ferum Thyrſo populatus Idaſpem. Et Claudianus libro ſecundo in Ruff. Auriferum veniam poturus Idaſpem. Idaſpes

¶ Hytanis flumen eſt Carmaniæ portuoſum & auro fertile inquit Plynius libro. 6. Capite. 23. De fluuiis & pleriſq; aliis locis auriferis, Polytianus in Ambra ſic ſcribit. Hytanis Pleraq; loca aurifera

Quo nunc diuitias animoſi carminis ore
Exequar? haud illi plena ſe conferat vrna
Hermus, & aurata radians Pactolus arena,
Et Tagus & Durius, latebris quodq; eruit audax
Dalmata,, quodq; procul Beſſus rimatur, & Aſtur,
Fuſile Callaica quodq; in fornace liqueſcit,
Decolor in toto quodq; inuenit Indus Idaſpe,
Quemq; Rhodos fuluis hauſit de nubibus imbrem,
Quodq; manu dea cæca tenet prædiuite cornu,

¶ Item Claudianus lib. 1. in Ruff.

Plenus ſæuiciæ, lucriq; cupidine feruens:
Non Thartesſiacis illum ſatiaret arenis
Tempeſtas precioſa Tagi, non ſtagna rubentis
Aurea pactoli, Totumq; exhauſerit Hermum,
Ardebit maiore ſiti.

¶ Item paulopoſt ſubiungit.

Quo væſanæ ruis? Teneas vtrunq; licebit
Oceanum, laxet rutilos tibi Lydia fontes,
Iungantur ſolium Cyri, Crœſiq; Thyatæ,
Nunq̃ diues eris.

¶ Strabo ait Turditanorum Hiſpaniæ populorũ gentem fuiſſe opulentiſſimam, vt quæ à Carthaginenſibus

quondam inuenta ſit præſepibus vtens argenteis. Aſtu/res populi ſunt Hiſpaniæ Calecis proximi, auri fodinis quondam nobilitati. Syl. Sed ſcelerum cauſas aperit deus improbus Aſtur Viſceribus laceræ telluri, mergitur imis, Et redit infelix effoſſo concolor auro.

2 Argento & argentifodinis.

¶Præter quæ iam diximus loca ſunt & alia venis argenti memorabilia, Strabo ait Alyzones populos eſſe iuxta Pharnaceam inſulam, qui habent venas argenti & ferri. Interpres Strabonis. Hinc & Alyzonas, Odiusq; & Epi/ſtrophus vna longinqua ex Alyba ducunt, argenti vbi vena eſt.

¶Alyba regio eſt non procul Myſia, in qua Homerus ait eſſe argentifodinas.

Satæ — ¶Satas Indiæ populos argento abundare docet Ply/nius Libro ſexto Fertiliſſimi (inquit) ſunt auri Dardæ, Satæ argenti. Sed omnium india prope non modo in hoc

Praſi — Chryſæ — Argyre — tractu potentiam claritatemq; vincunt Praſi ampliſſima vrbe, ditiſſimaq; Palibotta. Chryſas & Argyras idem Plynius Indiæ populos facit auro & argento fertiles. Quod etiam vtriusq; dictionis Etymologia compræhenditur.

Sardinia — Sardiniam argento fertilem eſſe, docet Architrenius illo carmine. Inda ebore, argento Sardinia, & Attica melle,

Saxonia — In Saxonia Salinæ ſunt vberrimæ, Præterea argentifodinæ apud Goſtardam oppidum, ab Othone primo inuentæ. Autor Volaterranus.

Cithria/cum. — ¶In Auguſtudunorum ſeu Eduorum Diœceſi pagus eſt Cithriacum nomine, frequentibus argentifodinis clarus Cuius rei teſtis ſum non auritus, ſed oculatus Nam quũ in Corbino oppido, quod vnico tantum diſtat miliari, prima literarum biberem rudimenta, memini me nõnunquam illuc iuiſſe luſum & ſpaciatum cum collega meo in primis elementis, Ioanne Regio, qui adhuc ibidem agit Hypodidaſcalum ſub vgone Viturello Gymnaſiar/

cha.Eodem in loco eſt non parua foſſorum multitudo, qui terram excauant & mineralia exauriunt, que ad Ionam fluuium propinquum in pecuniam conflant, & ibidem perpurgant, Cuius tamen non omnimodum percipiunt emolumentum Sunt enim ſtipendiarii regi, cui pecuniæ partem exoluunt, homines alioqui inelegantibus adeo & inurbanis moribus, vt à Centauris aut Cyclopibus originem duxiſſe videantur. Vidi quas effoderant ſcapṫenſulas, At non poteram oculos intro demittere quin eorum profunditas, aſpicienti horrorem incuteret. Sunt & loca eidem agro vicina, itidem argenti venis laudatiſſima, vt Magerium, Calcimontium, quæ ſi haberet Italia magis tumeſceret, ac ſuperbiret quam ſua Cerere glorietur Sicilia, Eſt & ibidem alius locus argēti feraciſſimus Boquinium nomine, cui nunc præſunt & dominantur duo noſtratium vt ditiſſimi, ita & probatiſſimi viri Iacobus & Germanus Perreli fratres. Mayeriū Boquinium.

3 Aere.

¶ Pollitianus in Nutricia Amyclas vocat Aeriſonas, q̄d Aere (vt coniicio) claruerint. Sic autem ſcribit Ceu maximus ille Aeriſonas pedibus qui quondam inductus amyclas. Amyclę

¶ Themeſe oppidum eſt Cypri, in quo præſtantiſſima Aeris metalla fuiſſe docet carmen illud Papinii libro primo Syl. Et queis ſe totis Themeſe dedit hauſta metallis. Itē in eodem. Nuſquam Themeſæa notabis Aera. Et libro tertio Achille, Aere ſonat Themeſe. Fuit & eiuſdē nominis oppidum in Brutiis Italiæ, conditum ab Auſoniis (Latinis Tempſa dicitur) cui hanc metallorum laudē aſcribunt nonnulli. Themeſe

¶ Corinthus vrbs Achaiæ à Siſypho lattone conditam, vſque adeo Aeris præſtantia nobilita eſt, vt eo facta vaſa in deliciis haberentur, auriq; & argenti precium tranſcenderent, Vnde Corinthiarius à Tranquillo in Cæſare Auguſto vocatur amator huiuſmodi vaſorū immo- Corith⁹

dicus. Ouidius libro ſexto. Metamor. Orchomonosq; ferox, & nobilis ære Corinthus. Plynius ait celebritatẽ æris eſſe in Aſia, fuiſſe quondam in Campania, nunc eſſe in Bergomatium agro Sene. in Medea, Precioſa ſonent ęra Corinthi. Idem Plynius ſcribit in Caryſto inſula marmoris optimi ferace æs primum repertum fuiſſe. In Dodona Moloſſorum ciuitate fuit oraculum & officina æris præſtantiſſimi, quod quum optime reſonaret, fecit locũ prouerbio. Aere Dodonæo loquacior.

Cariſtos Dodona

4 ❡ Armentis.

Galeſius ❡ Galeſum fluuium Calabriæ armentis abundare arguit Statius libro ſecundo. Sylua. dicens. Et lacedæmonii Pecuaria culta Galeſi.

Británia ❡ Britannia (quæ nunc Anglia dicitur) terra eſt frugifera, pecore abundans, auro, argento, ferro, plumbo, pellibus mancipiis canibus etiam venaticis. vt inquit Strabo. Cicero tamen in epiſtola ad Trebatium, ei tantam ſterilitatis notam inurit, vt ne ſcrupulam quidem argenti in ea reperiri dicat.

At nunc res aliter ſe habet.

Andreas Ammonius de ea ſic ſcribit.

Illic quæ armenta aſpicio, quam mitia, quamq;
Grandia, & extentas crurum tenus vbera vaccas,
Occurunt & oues imitantes tenuia Serum.
Vellere fila ſuo vel quod Pagaſæus Iaſon
Rettulit in patriam rapta cum Phaſide quondam.
Miror, vt omne pecus nullo cuſtode vagetur,
Laſciuiq; procul vituli ſine matribus errent.

❡ Gellius lib. 10 Noctium Atti. Coniectare (inquit) ob eandem cauſam poſſumus, quod Italia olim eſſet armentoſiſſima mulctamq; (quæ appellatur ſuprema) inſtitutã in ſingulos duarum ouium &. 30. boum, pro copia ſcilicet boum, proq; ouium penuria. De Calabria, Horatius lib. primo Ode. 3. Non æſtuoſæ grata Calabriæ Armenta, non aurum, aut ebur Indicum. Thraciam abundare armentis docet Seneca in Troade dicens, Meliorq; fœtu

Italia

Calabria

Fortis armentis lapidoſa Thrace. Augies Apollinis fi- Thracia.
lius fuit armentorum multitudine ditiſſimus. Vnde na
tum Adagium, Augiæ ſtabula repurgare. Habuit Iob Idu
mæus, ſeptem milia Ouium, tria Camelorum, Quinqua
ginta iuga boum, quingentasq; aſinas.

¶ Erithræa inſula eſt Hiſpaniæ, quam Strabo ait tantę fœcunditatis eſſe, vt pecudes pabuli copia ſit neceſſe excreatione ſanguinis purgari.

¶ Aſparagis.

¶ Aſparagus dici poteſt virgultum ſeu barba in virgulta & caulem creſcens, ab aſperitate, vel aſparagus externa lingua ſignificat fruticem. Hoc autem frutice Rauenam & Germaniam abundare docet Plynius libro. 19. De Rauena Martialis in Xeniis, Mollis in æquorea quæ creuit ſpina Rauenna Non erit in cultis gratior Aſparagis. Suetonius ſcribit Cæſarem ad exprimendam rei alicuius velocitatem conſueſſe dicere. Velocius quam Aſparagi coquantur. Hic frutex à Plynio vocatur Corruda. Rauēna Germania

6 ¶ Aſinis.

¶ Aſinos optimos Arcadia, & in Italia Reate mittit, Autore Plynio. Quos propterea Peloponnenſiaci illinc ſibi emebant. De Arcadia fidem facit illud Perſianum Satyra. 3. Arcadiæ pecuaria rudere credas. Plautus in Aſinaria. Meminiſtin aſinos Arcadicos, mercatori pelleo noſtrum vendere Atrienſem? Varro libro ſecundo de re ruſtica Capi. 1. Hoc enim (inquit) nomine aſini Arcadici in Græcia nobilitati, in Italia Reatini vſq; eo, vt mea memoria aſinus vanierit ſeſterciis milibus, 60. & vnæ quadrigæ Romę conſtituerint quadrigentis milibus. Columella libro vndecimo. Hinc caput Arcadici nudum cute fertur Aſelli. Antron fuit Theſſalię ciuitas nomē inde ſortita quod cauernis & ſpecubus abundaret. Illic aiunt aſinos inſigni quondam magnitudine fuiſſe Vnde prouerbium effluxit, Antonius Aſinus. Plynius libro octauo Arcadia Reatę Antron

Africa Cap.30.ſcribit in Africa multitudinem eſſe aſinorum ſylueſtrium. Idem ait.Aſinos cornu armatos in India reperiri.

7 Aluta,

Sicyon ℭSycion vrbs fuit in Achaia non procul Corintho, in qua teſte Cicerone,calcei molles & muliebres fieri ſolebant.Vnde aluta Sicyonia dicitur.Bap. Pius libro quarto Elegi.Aut ſibi ſi modicos Sicyonia vinxet Aluta.Aethereos pellis aut heredoſa pedes.Eſt autem Aluta corium, quo calcei fiunt. Hinc Aluctarii dicuntur calceolarii.

8 Amomo.

Aſſyria ℭAmomum herba eſt ſeu arbuſcula odoris ſuauiſſimi, in Aſſyria frequens & Armenia.Virgilius Aegro.4.Aſſyrium vulgo naſcetur amomum,Syllius libro vndecimo Nec crinem aſſyrio perfundere pugnet amomo. Item armenia Mantuanus in Catharina libro.3. Frangat & aſſyrio luMœdia ſtratur carcer amomo.amomum armenium eſt optimum Pontus deinde Mœdicum, poſtea ponticum. Ply. Naſcitur (inquit)in armeniæ parte vocatur Ocenæ,& in Mœdia & in ponto.

9 Arboribus.

Fortunatæ inſulę ℭIn Fortunatis inſulis arbores ſunt tantæ proceritatis, vt ad.14 .pedes inoleſcant. Teſtis Plynius libro ſexto. Capi.13.

ℭSunt & in India arbores adeo proceræ, vt ſagittis ſuperari nequeant,Hæc facit vbertas ſoli,temperies cœli, Atlas aquarum abundantia.Plynius libro ſeptimo.Idem libro quinto ait imas atlantis radices denſis altisq; repletas ſyluis incognito genere arborum quarum enodi nitore ſpectabilis ſit proceritas,Frondes cupreſſis ſimiles, tenuiq; lanugine opertæ,quibus addita arte veſtes Bombyci ſi- Cyrenæ hyrcinia miles confici valeant. Cyrenaicus quoq; ager arboribus fertilis habetur,inquit idem Plynius libro quinto.In Hyrcinia ſylua tanta eſt arborum multitudo, tanta roborum vaſtitas vt idem Plynius libro.16.dicat colles occurſan-

rium inter ſe radicum attolli repercuſſu. Caucaſum montem arboribus abundare innuit Propertius libro primo: Et nemus omne ſatas intendat vertice ſyluas, Vrget quãtis Caucaſus arboribus. caucaſus

10 Apibus.

¶Peruulgatum eſt ex lectione poëtarum, Hyblam Siciliæ, Hymettum atticæ montes apibus & mellis optimi copia abundare. De Hybla Ouidius. Quod lepores in atho, quot apes paſcuntur in Hybla. Martialis libro ſeptimo. Paſcat & Hybla meas, paſcat Hymettus apes. Eadem ratione Hymettus florens Lucretio, dulcis Iuuenalis, &. V. Flacco. Olens Statio dicitur. Martialis libro decimotertio Hanc tibi Theſæi populatrix mittit Hymetti Pallodos à ſyluis nobile nectar apis. Hybla hymett.

11 Apris.

¶Hoc argumento poëtæ Erymanthum arcadię mõtem apris abundare dicunt, quod ibidem Hercules furioſum illum & memorabilem aprum interfecerit. Vnde Strozã filius in venatione amphitrioniades in monſtrifero Erymantho Fulmineum ſic preſſit aprum. Erymanthus

12 Auibus.

¶Scribit Plynius libro ſexto Fortunatas inſulas, & copia pomorum, & auium omnis generis abundare, Vide Capite. 32. Inſulæ Fortunatæ

¶Peneus fluuius eſt Theſſaliæ vndis lucidis amenus, viridanti riparum gramine, & canoro auium concetu. Peneus

13 Arcubus.

¶Omnes fere populi Orientales arcu, & ſagittis claruerunt, quibus annumerantur Scythæ, Getæ, Cretænſes. De armenia Lucanus libro octauo armenioſq; arcus, Scythicis intendite neruis. De Ithyra vrbe Panthiæ in tauro ſita, Idem Lucanus libro ſeptimo Tũc & Ithyræi, Mœdiq;, arabeſq; ſoluto arcu turba minax, nuſq; rexere ſagittas. De Cydone vrbe Cretæ, Horatius. libro quarto Car. Primus ve Teucer tela Cydonio Direxit arcu. Item Virgilius in Bucoli. Ire liber, Partho torquere Cydonia armenia Ithyra Cydon

cornu Spicula. De Gortyna vrbe Cretę. Ouidi. li. 7. Meta. Nec Cortyniaco calamus leuis exit ab arcu.

14 Arenis.

Aethio/pia — ℭ Aethiopia ſcatet arenis iuxta Marulli teſtimonium dicentis. Nec te peruſti minuit. aut feruor ſoli. Diuesq́ʒ arenarum Aethiops. Hammanientes Cyrenaicæ regionis populi, vndiqʒ arenis circundatur. Autore Plynio. lib. 5. Cap. quinto.

Hamm nientes

15 Arundinibus.

Tybris — ℭ Ouidius libro. 5. Faſtorum vocat Tybrim arundiferū ab Arundinibus vbi ait. Tybris arundiferum medio caput extulit aluo. Eadem ratione Catullus vocauit Gnydon arundinoſam. quæqʒ Ancona Gnydonqʒ arundinoſam Colis,

India — ℭ Scribit Plynius libro, 7. in India eſſe arundines tantæ proceritatis. vt ſingula internodia alueo nauigabili ternos interdum homines ferant. Idem Arundini (inquit) Indicæ arborea amplitudo. Nauigiorum etiam vicem preſtant ſingula internodia. Circa Aceſinem amnem maxime naſcuntur. Diodorus in tertio oſtendit Indorum regis Staurabatis potentiam in nauigiis non paruam conſtitiſſe. quæ ad. 4 milia ex arundinibus fluuio accōmodanda aduerſus Semiramidis vires confecit. Ferunt enim (inquit idem Autor) flumina, locaq́ʒ paluſtria arūdinum copiam, ita craſſarum habere, vt nequaquam eas homines vlnis amplecti queant. Ex his naues optimæ fiunt propter arundinum robur.

Aceſines

16 Aulæis.

Babylō — ℭ Babylonii primi omnium diuerſos colores picturæ intexuerunt. vnde & plautus Babylonica vocat Peripetaſmata Et Ioſephus Aulæum Babylonium. Martialis quoque libro octauo Non ego prætulerim Babylonica picta ſuperbe Texta. Semiramiſque variantur acu. In Sarra phœniciæ vrbe (quæ alio nomine Tyros appellatur) claruit vſus purpuræ, vnde & Virgil. Sarranum vocat Oſtrum libro ſecundo Georg. Vt gemma bibat. & Sarrano

Sarra

dormiat Oſtro. Eadem ratione Iuuenalis Aulæa vocat Sarrana. Claruit & Aulæis Pergamus Vrbs Aſiæ, quæ eius loci rex Attalus reperiſſe dicitur. Vnde & Attalica dicuntur. Sylius libro decimoquarto. Quæ radio celat Babylon, vel murice picto Læta Tyros, quæque Attalicis variata per artem Aulæis ſcribuntur acu, Aut Memphitide tela. Item propertius. Porticus Aulæis nobilis Attalicis. Idem. Nec ſit in Attalico mors mea nixa thoro. De his intellexit Horatius dicens. Attalicis conditionibus Nunquam dimoueas, vt trabe Cypria Myrtoum pauidus nauta ſecet mare. Lucretius quoque Aulæa commendat Britannica. pergam⁹ Británia.

17 Augurio & aruſpicio.

¶ Apud Ethruſcos augurii primum & aruſpicii diſciplina fertur claruiſſe, eiuſque inuentor extitiſſe Tages, quā poſtea Romani ab eiſdem ſuſceperunt. Sido. in. 3. Panegyri. Quid rogo biſſeno mihi vulture Thuſcus aruſpex Portendit? Mantuanus in Martio. Nil tamen interpres cœli, nil Thuſcus aruſpex, Nil magus inuenit. Vitru. li. 1. de Architectura. Id autem Ethruſcis aruſpicibus diſciplinarum ſcriptis ita eſt dedicatum. Ethruria

18 Aceto.

¶ Acetum in ægypto ex Mareotico vino fiebat, tanta quidem præſtantia, vt in maiore precio quàm ipſum vinum eſſet. Martialis. Amphora Niliaci non ſit tibi vilis aceti, Eſſet quum vinum, vilior illa fuit. Eandem ob cauſam Codrus Vrceus lib. 2. Syl. acetum vocat Pharium, dicens. Hic ſalis, hic Pharii ſeruatur copia aceti. Aegypt⁹

19 Attagenis.

¶ Attagena, ſeu attagen auis eſt inter raras quondam epulas habita, ſed præcipui in Ionia ſaporis, Autore Ply. Vnde Mar. Inter ſapores fertur alitum primus, Ionicarū guſtus Attagenarum. Fuit autem hæc auis frequens in Ionia. Plynius. Attagen maxime Ionius celebratur, vocalis alias, captus vero obmuteſcens, quondam exiſtimatus inter raras aues. Hieronymus. Attagen & Ficedula, Ionia

Mulus & Scarus in deliciis computantur. Horatius in Epodo. Non afra auis deſcendat in ventrem meum, Nẽ attagen Ionicus iucundior.

20 Aromate.

Perſis ¶ Abundat Perſarum regio aromate. Vnde Quintianus in cleopoli. Perſica aromatibus, validis germania fabris.

21 Abſinthium.

¶ Abſinthium herba eſt amara, vim habens calidam & ſtypticam. Potum ſtomacho prodeſt ad dolores corporis. Laudatiſſimum naſcitur in Ponto Quare ab Ouidio conſulte dictum eſt. Turpia deformes gignunt abſinthia campi, Terraq́ꝫ de fructu, quàm ſit amara docet, Idem libro quinto. de Triſt. Cana prius gelido deſint abſinthia Ponto. Argumentum eſt ab impoſſibili. Abſinthus vrbs eſt Thraciæ, quæ nomen ſumpſit à copia abſinthii ibidẽ creſcentis, quo oues paſcuntur in regione Pontica felle carentes. Naſcitur quoque abſinthium laudatum in Macedonia & Tauro monte, Eſt & vnum genus, quod Santonicum dicitur à Galliæ ciuitate, De quo videtur intellexiſſe Martialis. Santonica medicata dedi mihi pocula virga. Ply. ait laudatiſſimũ repiri in Thapoſyri ægypti.

Macedonia

22 Aſpidibus.

¶ Aſpides ſerpentes ſunt frequẽtes in ægypto, hebetibus oculis, eiſdemq́ꝫ in temporibus fixis. Venenum habent, quo ſiquis percuſſus fuerit, nunq̃ euadit niſi vulnere altius reſciſſo. Earum imagine vtebantur ægyptii reges in ſuis Diadematibus. Vnde Val. Flaccus li. 4. Argon. Iamq́ꝫ aſpide cincta comas, & ouanti perſona ſiſtro. Lucanus li. 4. Pharias vocat aſpidas ideſt ægyptias, vbi ait. aſpidas vt Pharias cauda ſolertior hoſtis Ludit, & iratas incerta prouocat vmbra.

23 Attilis piſcibus.

¶ Attili ſunt piſces, qui inertia pingueſcunt. Sunt autẽ frequentes in Pado, adeo vt ad mille quãdoq́ꝫ libras capti ſint, qui niſi iugis boum extrahi potuerunt.

Padus

24 Anguillis.

¶Anguillæ piſces ſunt admodum lubrici & volubiles, qui octonis viuunt annis, durátq; ſine aqua ſenis diebus aquilone ſpirante. Capiuntur plurimæ in lacu Benaco hyemato, & in tantum mirabili multitudine, vt in exci/pulis eius fluminis ob hoc ipſum fabricatis ſingulorum milium globi reperiantur. Scribit Plynius anguillas in Gange reperiri, tam inuſitata magnitudine, vt tricenos pedes impleant. Cuius teſtimonium confirmat Solinus Aelianus apud Volaterranum ſcribit in Timauo opti/mas, ac præpingues capi. Alii palmam lacui Vulſinien/ſi tradunt. Scribit Plutarchus in Timoleone in limoſis lo cis iuxta Syracuſas ingentem anguillarum multitudinẽ paſci, adeo vt piſcari volentibus lata adſit præda. Benacus Ganges Syracuſę

25 Auratis piſcibus.

¶Aurati piſces ſunt, qui à Græcis Chryſophries appel/lantur. In maris refluxu frequentes veniunt ad actiũ Epy ri oppidum, ibiq; in locis arenoſis ad ſubnaſcentium ar/borum radices & latebras occultantur, & à peritis facile capiuntur. Horum piſcium viuaria primus inſtituit Ser/gius Orata nomen inde conſecutus.

26 Anthiis piſcibus.

¶Anthię ſunt piſces naſo adunco, teſtudineo corpore, qui pennas habent, quas auium more, & volanti ſimi/les pandunt. Reperiuntur autem in mari rubro, lupi ma gnitudine. Sunt & frequentes prope Cheledonias inſu/las aſiæ. Mare rubrum

27 Aſteriadibus.

¶Aſterias auis eſt docilis humanæ vocis, & verborum imitatrix, quam plurimam habet ægyptus. Aegypt⁹

28 Aſpalacis animalibus.

¶Aſpalacus eſt animal, quod ſola Bœotiorũ terra fert. Aqua tranſlatum ſtatim perire dicunt. Frequens eſt tamẽ apud Orchomenios. Bœotia

29 Alcibus.

¶Alces ſunt animalia, figura & pellibus capris ſimilia verum maiora aliquãto. Crura habent ſine nodis & arti/

culis, Quare arboribus ſtantes adhærent in ſomno. Re/
Germãia periuntur in ſyluis germanorum.

30 Alumine.

¶ Alumen dicitur terræ ſalſugo, à lumine ꝙ lumen colo
ribus tingendis præſtet. Inuenitur nigrum, & albũ, liqui/
Aegyptꝰ dum, & ſpiſſum. Inuenitur in Aegypto, ac in Melo inſu/
Melo la, & Macedonia. Volaterranus ait fodi in Ethruria, in
Ethruria agro Maſſano & Volaterrano.

31 Acacia herba.

¶ Acacia herba eſt, membris medens luxatis, quæ naſci/
Cappadocia. tur in ægypto, Cappadocia, & Ponto.

32 Aconito.

Aco ¶ Aconitum herba eſt, quæ (vt fabulantur poetæ) ex
Cerberi ſpuma venenum contraxit efficaciſſimum, quo
tempore Hercules monſtrum ab inferis ad ſuperos edu/
xit. Aliqui dictum putant ab Acone portu Heracleæ, qui
prouentu malorum graminum vſque adeo celebris fuit,
vt noxiæ herbæ Aconita illic nominata ſint, licet alias
deriuationes ponant plurimi. Volaterranus ait naſci in
Italia Italia.

33 Alypio herba.

¶ Alypium herba eſt fruticoſa & ſubruffa, flore nigro, ꝗ
Africa naſcitur in maritimis africæ.

34 Aneſo herba.

¶ Aneſum ſemen eſt apio ſimile vim habẽs calefactoriã
Syria Frequens eſt in Syria.

35 Arinea fruge.

Arinea ¶ Arineam Volaterranus inter fruges enumerat, quã ait
Gallia frequentem eſſe in Gallia & Italia.
Italia

36 Aloſis.

¶ Aloſæ piſces ſunt oblongi, de genere Clupearum, qui
alio nomine Chryſſæ dicuntur. Ferunt laudatiſſimas eſſe
Tybris in Tyberi.

37 Aloë.

¶ Aloë herba eſt ſucci amariſſimi. Vnde Iuuenalis. Plus
India Aloẽs, ꝗ mellis habet. Naſcitur in India plurima. Eius

quoq; Gummi venit etiam ex arabia & aſia ad congluti/ nanda vulnera vtiliſſimum. Arabia

38 Aſphalto frutice.

¶ Aſphaltus frutex eſt ſpinoſus & odoratus, quo vtun/ tur vnguentarii, ad vnguẽtorum ſuccum. Naſcitur apud Iſtrum & Niſyrum in Syria & Rhodo. Iſter Niſyrus

39 Agarico.

¶ Agaricum frutex eſt itidem odoratus, frequens in cili cia, & apud Sarmatas. Cilicia

40 Achate gemma.

¶ Achates gemma eſt vario colore, partim retinens Ia/ ſpidis vitreum, partim Sardi ſanguineum, partim Sma/ ragdi fulgidum. Dedit autem nomen Achati fluuio Sici/ liæ, quod frequens ibidem reperiatur. Achates

41 Artificibus.

¶ Plynius lib.6. de Meroë loquens, Cæterum (inquit) quum potirentur rerum Aethiopes, inſula ea magnæ cla ritatis fuit. Tradunt armatorum.200.milia dare ſolitam, Artificum.4.milia alere. Meroë

42 Alabaſtro.

¶ Alabaſtrum genus marmoris perlucidi, quo antiqui/ tus vaſa fiebant vnguentaria. Naſcitur autem in India cir ca Thebas ægyptias, & Damaſcum Syriæ. Habebat & Sparta vir de cunctis hilarius. Dicimus & alabaſter. Ci/ ce. libro ſecundo. Quæſt. Acad. Quibus etiam alabaſter plenus vnguenti putere videtur. Item alabaſtrites. Ply/ nius libro trigeſimoſexto. Hunc aliqui lapidem alabaſtri tem vocant. quem cauant ad vaſa vnguentaria. De ala/ baſtro Marti. lib.11. Quod Coſmi redolent alabaſtra fo/ ciq; deorum. India

43 Auripigmento.

¶ Auripigmentum foditur in Syria ad vſum pictorum, in ſumma tellure, auri colore, ſed fragili, lapidum ſpecu/ larium modo. autor Ply. lib.33. Cap.4. Syria

44 Aliis rebus.

¶ Amaranthum Plynius libro decimoſeptimo. ait lau/

datiſſimum naſci in India, & in Syria. Arctionem herbam reperiri in Creta. Amphitanem gemmam in India Acerem arborem in Iſtria. Abietem in Vogeſo monte, Corſica, Bithynia, Ponto, Macedonia. Sunt & abietes in Cypro. 130. pedum longitudinis. Craſſitudinis vero ad trium hominum complexum. Germaniæ prædones ſingulis abietibus cauatis nauigant, quarum quædam 30. homines ferunt. Alica ſpecies eſt panis, quam ex Piceno probat Ply. Ambrotonum herbæ genus, laudatiſſimum habet Sicilia; deinde Gallia. Amaracum Cyprus. Accipitres Maſſilia. Aſſarum vnguentum, Pontus, & Phrygia.

Loca diuerſis rebus abundantia.

De litera. B.

1 Buxis, Cytorus, Olympus, Pyrenæi, Corſica, aſpagones.
2 Baccis fructibus, Sicyō, Idume, aripgi populi.
3 Baccis gemmis, Ganges.
4 Bombyce, Orontes, aſſyria, arabia.
5 Beluis, Oceanus, Dyardenes.
6 Bobus, Celaduſa, Taurominium, Phœnicia, Campania.
7 Balſamo, Iudæa.
8 Bitumine, Is vrbs, aſphaltites, Soſingites, Babylon, Nympheus.
9 Beryllis, India, Phœnicia.
10 Byſſo, Iudæa, Elis.
11 Bulbis, Megaris, baleares, inſulæ, Ebuſus inſula.
12 Balenis, Indicum mare.
13 Balauo, Troglodytæ.
14 Biſontibus, Scythia, Germania.
15 Bubalis, africa.
16 Bonaſis, Pæonia.
17 Aliis rebus, alia quædam loca.

1 Buxis.

CYtorum Paphlagoniæ, Olympum Macedoniæ, Pyrenæos item & Corſicam Buxis abundare docet Ply.lib.6.Cap.17.Buxus inquit plurima Pyrenæis, ac Cytoro montibus, ac Berecynthio tractu. Craſſiſſima in Corſica florẽ non ferendo. Hæc in Olympo Macedoniæ gracilior, ſed breuis. De Cytoro, Virgil. libro. 2. Geor. Et iuuat vndantem Buxo ſpectare Cytorum. Catullus. Nam Cytorio in iugo loquente ſæpe ſibilum edidit coma amaſtri Põtica & Cytore buxifer. Amaſtris nomen eſt vrbis eidem monti vicinæ. Propterea pectẽ (quo diſcernuntur & comuntur capilli) proprio Epitheto appellatur Cytoriacus, quòd Buxo fiat, quã in Cytoro frequentem eſſe diximus. Oui.lib 4.Meta. Sæpe Cytoriaco diducit pectine crines. Politianus in albiera compta Cytoriaco eſt pectine viſa Venus. Aſpagones populi ſunt in India, quos Ply.lib.6.Cap.1.ſcribit Vitis, Lauri, Buxi, & pomorum omnium eſſe fertiles. Cytorus olymp[9] Pyrenæi Corſica

2 Baccis fructibus.

¶Bacca dicitur fructus Lauri, Oliuæ, Myrti, & aliarum eiuſmodi arborum, quo Sicyonem vrbem achaiæ abundare docet. Ouidius libro quarto de Põto, dicens. Africa quot ſegetes, quot Tmolia terra racemos, Quot Sicyon baccas, quot parit Hybla fauos. Item Politianus in Ruſtico, Et meditata nouos Sicyonia bacca ſapores. Virgilius libro ſecundo Georgico. Venit hyems, teritur Sicyonia bacca trapetis. Idume vrbs Syriæ, Baccis & arboribus baccas ferentibus abundat. Pontanus de hortis Heſperidum. Quæque & Idumæas mittunt palmaria baccas. Arimpæi populi ſunt vltra Riphæos montes, apud quos tanta eſt baccarum copia, vt illis etiam viuant. Sicyon Idume

3 Baccis gemmis.

¶Eſt & Bacca nomen Gemmæ frequentis apud Gangẽ Indiæ fluuium. Pontanus in Lepina. Dona ferunt auro grauida, & gangetide bacca. Ganges

tendere publico ſpectaculo. In Lybia boues eſſe agreſtes equis non inferiores curſu, apud Crathera, item Clitunnum Vmbriæ fluuium armenta ex nigris alba fieri. In Euboia omnes fere boues albos naſci. Tauros æthiopum agreſtes cornua aurium modo mouere. Campania albos & exiles gignit. Vmbria vaſtos. Etruria albos & ad opera fortes. Apœninus vegetos, ac labori aptiſſimos. Cāpania

7 Balſamo,

Balſamum arbuſcula eſt Aromatica, cuius lignum xylobalſamum, ſuccus opobalſamum, dicitur. Plynius lib. 12. Omnibus inquit odoribus præfertur Balſamum vni terram Iudææ conceſſum. Producitur & in valle Syriæ, arbore mali punici magnitudine, Ramis multis, folio rutæ ſimili, candido tamen & perpetuo virente. Fructu ſimili Terebintho. Iudæa

8 Bitumine.

Is vrbs eſt diſtans à Babylone itinere octo dierū apud quam fluuius eſt eiuſdem nominis, ex quo Bitumen toti Babyloni quondam ſubminiſtrabatur. De Aſpaltite Syriæ lacu Plynius libro. 17. Quin & bituminum (inquit) ſequax alioqui & lenta natura in lacu Iudææ, qui vocatur aſpaltites, certo tempore anni ſupernatans, nequit ſibi auelli, ad omnem contactum adhærens, præterquam filo, quod tale virus infecerit. Item libro ſecundo Nihil inquit in aſpaltite Iudææ (qui bitumen gignit) mergi poteſt. Et libro quinto Aſphaltites nihil præter Bitumen gignit. Ammianus Marcelinus, libro. 22. Citra omnes (inquit) propinqua eſt nobilis Aſſyria, Nunc omnis appellatur Syria, vbi inter baccarum, vulgariumq; abundantiam frugum, Bitumen naſcitur prope lacum Soſingitem, cuius alueo Tygris voratus fluēsq; ſubterraneus percuſis ſpaciis longis emergit. Inter cætera laudatur Bitumen illud, quo Semiramis coctiles Babylonis muros conſtruxit, Vnde Ouidius libro quarto Meta. vbi dicitur altam Coctilibus muris cinxiſſe Semiramis vrbem. Ricardus Bartholinus libro ſeptimo Auſtriados. Ille Semi- Aſphaltites Soſingites Babylō

ramio calefacta Bitumine tela Torquet in aduerſum.
Nym/pheus Nympheus mons eſt ardens,cuius crater Bitumen egerit omni bitumine dilutius.

9 Beryllis.

¶Beryllus lapillus eſt pallidus & tranſparens Smaragdo ſimilis,qui ſemper ſexangula figura,artificum opera politur,quoniam hebeſcit,niſi color repercuſſu angulorum excitetur,Vnde Iuuenalis Saty.5,Beryllos inæquales vocat,vbi ait.Ipſe capaces Heliadum cruſtas,& inæquales Beryllos Virro tenet Phialas.Beryllos India gi/
India Phœni/cia gnit,raro alibi repertos, præterquam in Phœnicia, vbi etiam adinueniuntur.

10 Byſſo.

¶Byſſus dicitur genus lini ſubtiliſſimi,quo præcioſiſſimæ fiunt veſtes,quæ Byſſinæ appellantur.Byſſus In Iu/
Iudæa dæa præcipuus naſcitur, teſte Ioſepho. Secundus in Elide Græciæ ciuitate,colore inferior Iudaico,ſed tenuitate præſtantior.

11 Bulbis.

¶Bulbus à Romanis dicitur Allium agreſte. Alii Alliũ marinum vocant.Caulem & folia habet Lilio ſimilia. Venerem excitare fertur.Martialis in Diſtichis.Quum ſi anus coniunx,& ſint tibi mortua membra,Non aliter Bulbis quam ſatur eſſe potes.Nec aliam ob cauſam bulbos ſalaces vocat libro tertio dicens.Sed nihil Erucæ faciunt,bulbiq́ʒ ſalaces.Columella libro vndecimo Quæ/
Megaris que viros acuunt,amantq́ʒ puellas,Iam Megaris veniãt genitalia ſemina Bulbi.Bulbi Megarenſes præcipuam obtinent palmam,quos propterea cato Megaricos vocat & multum celebrat,teſte Plynio libro.19.capi. quinto.Idem Plynius ibidem ait,Bulbos ſponte naſci & copioſiſſime in Balearibus, Ebuſoq́ʒ inſulis, ac per Hiſpa/
Baleares Ebuſus nias,Poſt hos in Africa nati maxime laudant̃ ſed & in prçneſtinis campis ſponte naſcuntur,ac ſine modo,in Remorum aruis.

12 Balenis.

ℭBalenas alit Indicum mare quintuplo Elephantis ma gnidinem excedentes. Plynius lib.9.cap.3. ait quaſdam reperiri quaternum iugerum. Indicum mare

13 Balano.

ℭBalanus arbuſcula eſt, ſeu herba vnguentaria & aro/ matica, frequens in Troglodytis, Thebaide & arabia. Troglo/ dytæ

14 Biſontibus.

ℭBiſon animal eſt deforme iubarum prolixitate, & re/ liquo corpore, De quo Martialis libro primo Illi ceſſit atrox Bubalus atq; Biſon. Et alibi. Turpes eſſeda quod trahunt Biſontes Hoc animal gignit Scythia & Germa nia, quæ tamen fructuum inopia pauciſſimis abundat animalib us, Scythia Germa/ nia

15 Bubalis.

ℭBubalus animal eſt ceruicem habens vitulo ſimilem vnde & nomen ſumpſit. Reperitur autem in africa. Africa

16 Bonaſus

ℭBonaſus animal eſt iuba equina, cætera tauro ſimilis Cornibus inter ſe adeo reflexis vt pugnæ ſint inutilia. Gi gnitur hoc animal in Pæonia, & monte Meſapo. Volater ranus ait Boſanorum venationem hodie cerni in Luſita nia, Habet Buccardiam gemmam Babylon. buteones aues, Baleares inſulæ,

ℭBedelium arborem Scanthrum mons Scythiæ.

ℭLoca diuerſis rebus abundantia.

ℭDe litera C.

1 CRoco, corycus, cilicia, Lycius, Olympus, Ti/ molus Sicilia.

2 Canibus, canaria, amiclæ, Moloſſia, Epyrus, Vmbria, Sparta, Melita.

3 Creta, creta, cymolus.

4 Crocodilis, Nilus. Indus, Bambotus. Darat.

5 Cannabe, Scythia.

6 Capris capraria, cinyphs, Fortunatæ inſulę, africa, Sy ria, caſpia, Sardinia.

7 Corylis,Auella.
8 Cupreſſis,Ida,Creta,Cyllene,Erymanthus, Lyceus, Cypariſſus,Aſcalon.
9 Coſto,Arabia,India,Syria,Patale,Perſis.
10 Caſeis.Luna vrbs,Veſtini,Trebula.
11 Culicibus,Meſopotamia.
12 Cynnamis,Panchaia,Arabia,Pangæus,
13 Calamis ægyptus, Gnydos,anethicus, Nigris, India Rhenus.
14 Cæra,Hymettus,Hybla,Mantua.
15 Columbis,Chaonia,Dodona,Syria,Pæonia,Illyria.
16 Conchis,Lucrinus,Bibaga,Mare rubrum.
17 Cochleis,Mare rubrum.
18 Cedris,Libanus.
19 Cycnis,Cayſter,Anglia.
20 Chalybe,Norici.
21 Ceraſtis,Lybia.
22 Chelidris,Calabria.
23 Coloſſis,Rhodos.
24 Crateribus,Corinthus.
25 Citro Mauritania,Atlas.
26 Cæpis,cumæ.
27 Colocaſia,Aegyptus.
28 Corruda,Germania.
29 Carduis,Hiſpania.Carthago.
30 Cappari,Alexandria,
31 Conſerua,alpes.
32 Caſia,Arabia
33 Ceraſis Ceraſus vrbs.
34 Cotoneis malis,cydon.
35 Cancris,Phœnicia.
36 Cuniculis,Baleares.
37 Calceamentis,Sicyoſi.
38 Chryſocolla,cyprus
39 Coticula gemma Tmolus.
40 Carbunculis,India.

41 Calce, Tybur.
42 Cotono, calabria, Maltha, Syria.
43 Carpionibus, Bænacus.
44 Cocco Aſia Valentia.
45 Chalbana, Syria.
46 Cercopythecis, Traxila.
47 Callitrichibus, æthiopia.
48 Cynoproſopis, æthiopia.
49 Catoblectis, africa.
50 Chenalopoecibus, Britannia.
51 Cinnamulgis, arabia.
52 Cephalis piſcibus ſcephalenides
53 Cytharedis piſcibus, Mare rubrum.
54 Coronis, Elis,
55 Caſtaneis, Petragorici, Tarentum.
56 Cetis, Arabia.
57 Aliis rebus diuerſa loca.

1 Coco.

Corycus oppidum eſt ciliciæ, vbi crocus naſcitur ra ra bonitate & felicitate, qui propterea coricius vo catur. Horat. libro ſecundo Sermo. Coryciòq; cro co ſparſum ſtetit. Ply. libro. 21. Prima nobilitas inquit, ci licio croco, & ibi in coryco monte, deinde Lycio monte Olympo, mox centuripino ſiciliæ, aliqui Phlegræo ſe cundum locum dedere. Virgil. in Battarum, Et hic cilico crocus editus aruo Item Martialis libro primo Feſtina uit arabs, feſtinauere Sabęi, Et cilices nymbis hic madue re ſuis Proper. libro quarto Terq; lauet noſtras ſpica cili ſa comas. Luca. libro nono Vtq; ſolet pariter totis ſe ef fundere ſignis corycii preſſura croci. Martialis libro vndecimo Vltima corycio quæ cadit aura croco. Item Virgilius. Portus, Madidus croco cilix ferusq;, Sarmata. In Tmolo quoq; monte ciciliæ, vel (vt aliis placet) Ly diæ, croci & quidem optimi copia eſſe memoratur. Vir gilius libr. primo Georgi. Nōne vides, croceos vt Tmo

Coryc. Cilicia Lycius Olymp. Tmolus

ſus odores,India mittit ebur molles ſuā thura Sabæi?De hoc intellexit Lucretius libro ſecundo dicens .Et quum Scæna croco cilici perfuſa recens eſt. Habet & Sicilia crocum præſtātiſſimum,licet corycio fortaſſe villiorem Vnde Statius libro ſecundo Syluarum.Et tenues Arabū reſpirant gramine ſyluæ, Sicaniiſq; crocis .Idem libro quinto.Nam ſicanii non mitius halat aura croci.

Sicilia

2 Canibus.

Canaria ℭCanaria vna eſt earum inſularum ,quas fortunatas à rerum copia vocamus.Hæc à multitudine canum ingentis magnitudinis nomen ſumpſit. Autore Plynio libro ſexto.

Amyclæ Amyclis(quæ ciuitas eſt Laconiæ)canes optimi fuiſſe dicuntur Virgi.libro tertio Georgi. Armaq; amyclæumq; canem creſſamq; pharetram.Politianus in Ruſtico.Stant ſedula circum Turba canes,audaxq; Lacon, acerq; Moloſſus,Bap.Pius. libro tertio Elegi. Si iuuat audaci luſtra Lacone ſequi.Franci. Mirandula in Hymnis.Nectere odori ſequos loris eſſueta Laconas.

moloſſia Epyrus ℭMoloſſia quoque,& Epyrus partes ſunt Laconçi optimis canibus abundantes,Virg.in Culice.Illum ſcylla rapax canibus ſuccincta Moloſſis.Item Horatius libro ſecundo Sermonum ſimul domus altas Moloſſis.Perſonuit.canibus.plautus in captiuis.Quando rure redierunt Moloſſi.De Epyruticis.Varro libro ſecundo de re Ruſti. capi.nono Itaq; à regionibus (inquit) appellantur Lacones,Epyrotici,ſalamantini.Tanta fuit huius loci canū bonitas,vt apud ſuos ſepulchra meruerit. Vnde Stroza filius.Suos de more Moloſſa vetuſto condit terra canes, cineres næc lædit,opertos.

Vmbria Celebrantur & canes vmbriæ quæ eſt pars Italiæ.Syllius libro tertio.Ceu pernix quum denſa vagis latratibus implet venator dumeta Lacon, aut erigit vmber Nare ſagax e calle feras. Seneca in Hippolyta commendat ſpartanos, vbi ait.At ſpartanos (genus eſt audax Auidumq; feræ) Nodo cautus propriore liga.

Sparta

Melita ℭIn Melita inſula(quæ eſt inter corcycam & Illyricum

ſita) canes ſunt admodum parui,qui habentur in delicijs adeo vt mulieres maiorem illis, quam maritis habeant honorem Hinc adagium.Canis Melitæus,quum quis ad voluptatem nutritur,non vtilitatem.Plynius in fine tertii.Inter corcyram (inquit) & Illiricum Melita.Vnde catulos Melitæos appellari callimachus autor eſt.

3 Creta.

¶Creta dicitur tenax quædam terra,qua fullones in ab luendis maculis vti conſueuerunt.Omnium præſtantiſſima fuit in creta inſula,à qua nomen traxit. Hac etiam abundat cymolus inſula,quæ propterea cymolia dicitur Cuius duo eſſe genera ſcribit Ply.lib.36.cap.16. Candidum ſcilicet & ad purpuriſſimum inclinans. Creta quandoq; vtuntur Figuli.Vnde Varro libro .tertio de re Ruſt. Figlinam vocat.At quod extat vlcus (inquit) figlina illiniunt creta.Figularem Colu.libro ſeptimo &,cymoliam creta cymolia ex aceto linas,inquit.Item.Solet etiam ipſum animal,viuum creta figulari circundari.

Creta

Cymol

4 Crocodilis.

¶Crocodilus animal eſt quadrupes,ex ouo in miram excreſcens magnitudinem,vt qui duos & viginti cubitos impleat. Quatuor menſes hyemales non comedit, Lingua caret,Viuit in terra,& in aqua.Crocodilis autem abundat imprimis Nilus.Vnde Plynius libro octauo crocodilum (inquit) habet Nilus,quadrupes malum,& terra pater, ac flumine infeſtum Bap.Pius lib. quinto Elegi.Nilicolamq; feram cautus crocodilon Ichneumon diliget,Martialis lib, tertio cui comparata rictibus tuis ora Niliacus habeat crocodilus anguſta.Ombitæ populi in Aegypto hoc animal adorant, eiq; ſacros dies faciunt, ac lætantur liberos ſuos ab eo deuorari, Habet Indus fluuius crocodilos ,Vnde Herodotus. Is inquit cupidus cognoſcendi, vbi nam Indus, qui ſecundus omnium fluminum crocodilos præſtat,mare influat. Ply.

Nilus

Ombitæ

Bãbotus libro quinto' Capi.1.ait Maritaniæ flumen Bambotum
Crocodilis,& Hippotamis refertum, Idem quoq; teſtis
eſt in flumine(cui Darat nomen)Crocodilos gigni.

5 Cannabe.

¶ Cannabis herba eſt,qua fiunt funes;qui propterea' Cã-
Scythia nabini dicuntur Columellæ,Lac abundat Scythia, vnde
Herodotus.Naſcitur(inquit)apud Scythas Cannabis Li-
no ſimillima,præterquam craſſitudine,& magnitudine.
Plynius libro.16.ait Canabem agri Sabini æquare arbo-
rum altitudinem.

6 Capris.

capraria ¶ Capraria inſula (quam Græci ægilon dixere autore
cinyphs Plynio)à multitudine caprarum nomen indepta eſt,Iux-
ta Cinyphem fluuium,Capras eſſe inuſitate magnitudi-
nis docet Pliñ.Vnde etiam Pontanus.Iure cui Marſi inul-
deant,& ipſi Cinyphes hirci,Politianus in Manto.Aſpe-
ra Cinyphiæ carpant dumeta capellæ.Capras optimi la-
Fortunatæ iſulæ ctis feraces habent fortunatæ inſulæ.Vnde Hora.Illic in-
iuſſæ veniunt ad mulctra capellæ,Refertq; tenta grex a-
Africa micus vbera.Calliſthenes apud Volaterranum teſtis eſt
capras eſſe in parte africæ,villis tonſilibus ex quibus nau-
Syria tæ rudentes conficiant.Capræ Syriæ magnam vim lactis
egerunt,vnde natum adagium,Capra Syria.De eo, qui
Caſpia multam effert vtilitatem.In regione Caſpia naſcuntur ca-
præ equi magnitudine,ſine cornibus, colore albo, quæ
longo villo,ac mollicie lanis certant Mileſiis,vnde ſacer-
dotes,& Caſpiorũ ditiſſimi veſtes conficiunt.Nympho-
dorus apud Volaterranum teſtis eſt in Sardinia tantam
eſſe caprarum multitudinem,vt earum pellibus pro ve-
ſtimentis vtantur incolę,conuerſis introrſum hyeme vil-
lis æſtate vero aduerſis.

7 Corylis.

¶ Corylis(quæ ſunt arbores nuciferæ)abundat vrbs cã-
Auella paniæ auella nomine,vnde nuces Auellanæ dicuntur,
quæ & Ponticę.Cato'de re Ruſt.Nuces caluas auellanas
Præneſtinas,& græcas.

8 Cupreſſis,& Cypariſſis.

In Ida monte Phrygiæ multas eſſe Cupreſſos docet Plynius libro decimoquinto, cap.34. Et Mantuanus in Septembri, dicens. Nunc in Taygeto, Cupreſſifera vel in Ida Poma dabant epulas, Idem de Bello Veneto Atque Cupreſſiferæ ſtrepitum nemus horruit Idæ. Plynius ait Cupreſſos in Creta optime naſci. Mantuanus in Epigram. Ida funebrem peperit Cupreſſum. Cyllene mons Arcadiæ eadem ratione Cupreſſifera vocatur ab Ouidi. libro quinto, Faſtorum, vbi ait. Hæc enixa iugo Cupreſſiferæ Cyllenes. Item Mantuanus libro tertio. de Cala. Temp. Nec Cupreſſiferam Cyllenem aſpicit Hermes. Habet & Cupreſſos Erymanthus mons arcadiæ. Ouidius in Epiſtola Deianyræ ad Herculem, vt Tegeus aper Cupreſſifero Erymantho Incubat. De Lycæo monte itidem Arcadiæ, Sydonius, Quãtum non cyparifer Lycæus, Quantum non nemoroſa tollit Oſſa. Cypariſſus ciuitas eſt in Parnaſo iuxta Delphos, quæ ab eius arboris frequentia meruit nomen Homerus apud Volaterranum. Cipero arbore abundat Aſcalon vrbs Iudææ, & canopus hoſtium Nili, ſeu vrbs Aegypti. Naſcuntur etiam cupreſſi in Co inſula, Autore Plynio.

Ida | Cyllene | Erymanthus | Lycæus | Aſcalon

9 Coſto.

Coſtus in fœmineo, ſeu coſtum in neutro genere arbuſcula eſt quædam aromatica. Reperitur & in Maſculeo. Excellit autem Arabicus, albus exiſtens & leui pondere, probi odoris. Secundam laudē habet Indicus, qui leuis eſt. Tertiam Syriacus colore Buxeus, odore graui. Pontanus li. 4. de Stellis. Sparge ſuper, nec parce Arabo redolentia Coſto Fundere dona manu. Lucanus lib. 9. Et Thamarix non læta comix, Eoaſq; Coſtus. Laudatur & Perſicus, vnde Horatius libro. 3. Nec Phalernæ vites, Achæmeniumq; Coſtum. Plynius lib. 12. cap. 12. ait optimum coſtum reperiri in Patale Indorum inſula. De arabio & aliis Pontanus li. 2. Tumulorum. Pro viola Porrum, Pro thure, atq; arabe coſto, cæpa datur. Idem lib. 2.

Arabia | India | Syria | Patale | Perſis

de laudibus diuinis. Vre puer coſtum Aſſyrium redolentibus aris. Idem in verſibus Lyricis. Indicum & coſtum, Armeniiq́ʒ felix Gramen Amomi.

10 Caſeis.

Luna ¶Lunæ vrbis Ethruriæ caſeos commendat Martialis in Apophoretis, dicens. Caſeus Ethruſcæ ſignatus imagine Lunæ, Præſtabit pueris prandia mille tuis. Apud Veſtini Veſtinos Italiæ populos, caſei, quoque fiebant laudatiſſimi Autore Plynio, & tanto quidem precio, vt carnium loco haberi poſſent. Martialis. Si ſine fruge voles ientacula ſumere frugi, Hæc tibi Veſtino de grege maſſa venit. In Trebula agri Reatini oppido caſei itidem Trebula fiebant optimi. De quibus Martialis. Trebula nos genuit, commendat gratia duplex. Siue leui flamma, ſiue domamur aqua.

11 Culicibus.

¶Ammianus libro decimooctauo. At vbi (inquit) Solis radiis exarſerit tempus in regionibus, æſtu ambuſti, vapore ſyderis, & magnitudine culicum agitantur, quorum agminibus per eas terras referta ſunt omnia. De Meſopotamia Meſopotamia.

12 Cynnamis.

¶Cynnamum arbuſcula eſt aromatica odore præſtans, & ad vnguenta mire efficax, Frequens eſt autem in Panchaia. Ouidi. libro decimo Metamorpho. Sit diues Amomo, cynnamaq́ʒ, coſtumq́ʒ ſuam, ſudataq́ʒ ligno Thura Páchaia ferat, floresq́ʒ alios Panchaia tellus. Abundat & Arabia Arabia cynnamo, vnde Seneca in Oedipode. Cynnamis ſiluas Arabum beatas vidit. Propertius lib. 3. Et Tyros Oſtrinos præbet cadmæa colores, cynnamon & multi paſtor odoris Arabs. Pangæus Thraciæ itidem. Claudianus de Nuptiis Honorii & Mariæ. Hic caſiæ matura ſeges, Pāgæaq́ʒ Pāgæus ſurgunt cynnama.

13 Calamis.

Aegypt. Gnydos ¶Calami apti chartis ex Aegypto mittebantur, qui cognationem quandam cum Papyro habebant. Sed Gny-

dii ex creta præſtãtiores ſunt autore Plynio, quãuis hoc Gnydo inſulæ Veneri ſacre nonnulli tribuãt. Naſcebantur item ad eundem vſum in Aſia ad anethicum lacum. De Aegyptiis Martialis. Dat chartis habiles calamos Memphitica tellus. Apuleius lib. 1. Meta. Modo ſi papirum Aegyptiam argutia Nilotici calami inſcriptam non ſpreueris. Nigri Aethiopum fluuio, eadem natura, quæ Nilo calamum & papirum & eaſdem gignit animantes, iiſdemq́ temporibus augeſcit, Autor Plynius lib. 5. ca. 8. Calami Aromatici naſcuntur in India. Commendantur q̃ ſunt fuluo colore, valde geniculati, & vicoſi. Plynius ait ibidem reperiri calamos arboreæ amplitudinis. Idem Autor ait nullum eſſe calamum ſagittis aptiorem, quàm qui naſcitur in Rheno Bononienſi fluuio, cui plurima ineſt medulla. Commendantur & cretici, & qui circa Aceſinem fluuium maxime naſcuntur. Vide Plyn. ipſum libro. 16. cap. 17.

Nigris

India

Rhenus

14 Cæra.

¶Hymettus mons Atticæ, & Hybla Siciliæ propter apum ibidem mellificantium multitudinem cæra abundant, Quintianus in cleopoli. optima cæra ſuum per rura emittit odorem. Qualis in Actæo redolet flauiſſima campo, Vel qualem ſiculas memorant diffundere terras: Ouidius lib. 10. Meta. Vt Hymettia ſole cæra remolleſcit, tractataq́ pollice, multas flectitur in facies. Politianus in Ambra. Gaudebat calamos Hyblæis iungere cæris. Martialis lib. 5. Quod Atticarum prima mella cærarũ. Pontanus in Eridano commendat cæram Mantuanã, vbi ait. Electro felix, felix Mantoide cæra Eridanus.

Hymet.

Hybla.

Mantua

15 Columbis.

¶Chaoniam partem Epyri, & Dodonam chaoniæ ſyluam columbis abundare ſequentia docent teſtimonia. Virgi. Quantum chaonias dicunt aquilam veniente columbas. Ouid. lib. 2. de arte. Quaſq́ colat turres, chaonis ales habet, Mantuanus lib. 1. Agelariorũ. Dodonæaſq́ columbas, Quæ hoſpitibus reſponſa ferant. Vſus colum-

Chaõia

barum apud Syrios olim fuit prohibitus. Ideo illis in locis tanta fuit earum copia, vt accedentium mercatorum ora peruolarent. Tibullus libro primo. Quid referam, vt volucres crebras intacta per vrbes, Alba Paleſtino ſancta

Pæonia
Illyria

columba Syro. Tanta eſt apud Pæonios & Illyricos columbarum multitudo, vt contra eas ordine militari in bellum exeant, quemadmodum Magneſii, & Epheſii contra locuſtas.

16 Conchis & Conchiliis.

Lucrin⁹

℄Lucrinus Campaniæ lacus delicatiſſimas habuit conchas. Mar. libro. 3. Concha Lucrini delicatior ſtagni. Idē libro decimotertio. Ebria Baiano veni modo concha Lucrino. Idem. Sed cui ſolus erit concha Lucrina cibus. Horatius in Epodo. Non me Lucrina iuuerint conchilia. Bi-

Bibaga
Mare ru
brum

baga Indiæ eſt inſula, quam Plynius libro. 6. ait Oſtreis & Conchiliis eſſe refertiſſimam. Eſt & in rubro mari, Concharum multitudo. Vnde Polit. in Ambra Donat Erithræis hæc plena monilia conchis. Mirandula in Hymnis. Sedula conchæ Donat Erithrææ nitidos ex orbe lapillos.

17 Cochleis.

Mare ru
brum

℄Cochlea dicitur teſta Limacis, ſeu limax ipſa. Cochleas alit mare rubrum maximas & rubentes. Illyricis magnitudo præcipua. Africanis, fœcunditas, Balearicæ naſcuntur in ſpeluncis. Laudatæ etiam in inſulis Caprearum.

18 Cedris.

Libanus

℄Libanus mons phœniciæ cedris abundat. Pontan. in Stellis. Carmeliq́; apices, quin & Libanitida cedrum: Sedulius libro quarto. Mirabilium diuinorum. Semper habens frondes, & tanquàm Libana cedrus Multiplicandus adeſt. Vbi primam dictionis Libanus produxit. Quod imitari nollem. In Aegypto & Syria reges inopia abietis, cedro ad claſſes feruntur vſi. Autor Plynius libro decimoſexto.

19 Cycnis.

¶Cayſter fluuius eſt Lydiæ, ſardibus proximus abundans cycnis. Pro. libro tertio. Si qua ve Olorigeri viſenda eſt ora cayſtri. Ouidius libro quinto. Triſt. Vtq́ꝫ iacens ripa deflere cayſtrius ales, Dicitur ore ſuam deficiente necem. Item Poli. in Epig. Haud equidem dubitem volucres ſuperare canendo. Quas aluit campis vnda cayſtra ſuis. Richardus Bartholinus lib. 10. Auſtriados. Purpureusq́ꝫ Aliacmon, Olorinusq́ꝫ cayſter. Volaterranus in Geographia, vbi mores Britannorum deſcribit, ait cycnos ad Tameſis ripam non minus quatuor milibus cõtinuo nutriunt. Anglia

20 Chalybe.

¶Norici incolæ ſunt Alpium, apud quos autore Plynio laudabiles ſunt ferri & chalybis fodinæ. Hinc Horatius enſem Noricum appellat, vt Bapti. Pius chalybem libro quarto Elegi. Noricus aut tenero ſtat tibi corde chalybs. Norici

21 Ceraſtis.

¶Ceraſtis ſerpẽtibus quadrigemina præferentibus cornua lybiam abundare, docet Lucanus lib. 06. dicens. Aut viuentis adhuc Lybicæ membrana Ceraſtæ. Lybia

22 Chelydris.

¶Chelydrus ſerpens eſt, qui per terram ſe conuoluit, moraturq́ꝫ tam in aquis, quàm in terra. Frequens eſt autem in calabria. Vnde Virgilius libro tertio, Georgi. Eſt etiam ille malus calabris in ſaltibus anguis. Spuma conuoluens ſublato pectore terga, Atque notis longam maculoſus grandibus aluum.

23 Coloſſis.

¶Coloſſi dicuntur grandes & corpulentæ ſtatuæ, quæ, antiquitus diis erigebantur. Præcipuæ autem magnitudinis fuerunt Rhodii, & ille omnium maximus, qui Soli ſacer habitus eſt, de quo in ſeptem orbis miraculis diximus. Bap. Pius. Quiq́ꝫ coloſſicolam fertur adiiſſe Rhodon. Quintianus in cleopoli. Clara Rhodos proprium Rhodos

non amiſſura coloſſum eſt.

24 Crateribus.

Corith⁹ ¶Iam docuimus quanta fuerit olim corinthii æris præſtantia. Propterea Mantuanus lib. 2 Parthenices Marianæ. Craterem vocat corinthium dicens. Vbi purpura cingit Vaſa corinthiacis crateribus ęmula.

25 Citro.

Mauritania ¶Citrus arbor eſt frequens in Atlante monte Mauritaniæ, qua precioſæ admodum menſæ fieri conſueuerunt. De his intellexit Politianus in Ruſtico, dicens. Nec Mauruſiacos pulchræ teſtudinis orbes Delphica ſuſtentat. Et Lucanus libro decimo. Dentibus hinc niueis

Atlas ſectos Atlantide ſylua Impoſuere orbes. Et Martialis libro decimo. Et Mauruſiaci pondera rara citri. Mantuanus in Epigram. Barbaram citrum precioſus Atlas. Ida funebrem peperit cupreſſum, Plyn. libro. 13. Atlanti confines ſunt Mauri, quibus plurima arbor citri, & menſarum inſania.

26 Cæpis.

Cumæ ¶Cumas Cæpis abundare docet Columella libro decimo ſcribens. Quæ pariunt veteres Cæpoſo littore cumæ.

27 Colocaſia.

Aegypt⁹ ¶Colocaſia herba eſt Aegypto peculiaris. Vnde Martialis. Niliacum ridebis olus, lanasq́ ſequaces, Improba quũ morſu fila manuq́ trahes.

28 Corruda.

Germania ¶Corruda herba eſt quædam ſylueſtris, qua ſuperioris Germaniæ campos refertos eſſe ſcribit Plynius libro decimonono. cap. 8.

29 Carduis:

hiſpania ¶Volaterranus ait carduos Hiſpanos miræ magnitudinis eſſe, præſtantisq́ ſaporis. Plynius eos commẽdat, qui apud carthaginem, & cordubam naſcuntur.

30 Cappari.

¶Capparis frutex eſt humi ſparſus, ſpinoſus, hami iſtar,

naſcens in locis aſperis, & grana habens mali punici gra
nis ſimilia. Optimus aduehitur ex Alexandria. Alexan/

31 Conſerua. dria

¶ Conſerua herba eſt à conſeruando nomen adepta, fre
quens in fluminibus alpium. Alpes

32 Caſia.

¶ Caſia herba eſt ſuauiſſimi odoris, & cynnameæ virtu/
tis. Naſcitur autem in felici arabia. Arabia

33 Ceraſis.

¶ Ceraſus ceraſuntis oppidum eſt Ponti, quod à ceraſo Ceraſus
rum arborum multitudine nomen ſuum traxit. Reperiū/
tur etiam in Luſitania & ripis Rheni, inquit Plynius.

34 Cotonis malis.

¶ Cotoneis malis abundat cydon cræte oppidum, à cu/ Cydon
ius nomine cydonia aliter dicuntur.

35 Cancris.

¶ Phœnicia cancros habet littorales tantæ velocitatis, Phœni/
vt vix compræhendi poſſint. cia

36 Cuniculis.

¶ Plynius ſcribit tantum olim fuiſſe cuniculorum in
Balearibus inſulis multitudinem, vt populatis, & corro/ Baleares
ſis meſſibus, famem incolis attulerint.

37 Calceamentis.

¶ Sicyon vrbs fuit inter corinthum & Achaiam, in qua Sicyon
fiebant calceamenta, quæ in deliciis apud eos habeban/
tur, qui cultui corporis ſtudebant & elegantiæ.

38 Chryſocolla,

¶ Chryſocolla humor eſt in puteis, per venam auri de/
fluens, Laudatior autem habetur in Aurariis cypri. Lau/
datiſſima eſt in Armenia, Secunda in Macedonia, Largiſ Cyprus
ſima in Hiſpania, inquit Plynius.

39 Coticula gemma.

¶ Coticula gemma eſt, arguens cuiuſmodi, & q̄ purum Tmolus
ſit aurum. Aliter Heraclius, ſeu Lydius dicitur. Reperitur
in flumine Tmoli Armeniæ,

40 Carbunculis.

India ℭ Carbunculus lapillus eſt, ignis fulgorem proferens. Laudatiſſimus aduehitur ex India, licet Carthagine & Maſſyliæ reperiatur.

41 Calçe.

Tybur ℭ Volaterranus ait in Tybure oppido ingentes eſſe for/naces, vbi calx effoditur.

42 Cotono.

ℭ Cotonum verbo Gallis peculiari, eſt lana, ſeu lanu/go tenuiſſima, mollicia, & candore excellens, qua de/licatæ veſtes Aegyptiis ſacerdotibus quondam fiebant. Aliter Goſſipium vocatur. Naſcitur in calabria. In in/

Maltha ſula item Maltha prope Siciliam. Sed optimum venit

Syria ex Syria.

43 Carpionibus.

Bænac⁹ ℭ In Bænaco lacu(quem ab Anguillarum multitudine commendat Plynius)nunc frequentes inueniri carpio/nes teſtis eſt Volaterranus.

44 Cocco.

ℭ Coccus pro purpura ſumi ſolet. Vnde veſtes coccinæ. Martialis. Coccina famoſæ donas, & Ianthina mœchę. Quintilianus libro primo. Nondum verba exprimit, & iam coccum intelligit. At coccum in neutro genere gra num eſt, ſeu frutex, quo fullonum tinctura conficitur.

Aſia Naſcitur optimum in Aſiæ partibus. Nunc omnium op/

Valentia timum è Valentia Hiſpaniæ oppido aduehitur. Eſt & Eli beris vrbs Hiſpaniæ, quæ ab eius grani copia, Grana/ta dicta eſt.

45 Chalbana.

ℭ Chalbana frutex eſt odoratus, ſeu liquor ferulæ, Thu

Syria ris ſpecie, Metopion aliqui vocant. Reperitur in Syria.

47 Cercopythecis.

ℭ Cercopytheci animalia ſunt de genere Simiarum, cauda quinum cubitorum; Barba propenſa, coma hu/mana, alba facie, Reliquo corpore nigrantes. Verſan/tur in montibus Indiæ apud Taxilam ciuitatem copia

quidem

quidem tanta, vt alexandro illac trãſeunti, terrorem inculſſerint.

47 Callitrichibus.

¶ Callitriches etiam ſunt de genere Simiarum. Barbam habent in facie, & lata ſunt cauda, neq; viuunt in altero, quàm æthiopico ſolo. Aethiopia

48 Cynoproſopis.

¶ Cynoproſopi animalia ſunt eiuſdem fere ſpeciei, capite, dentibus, ac pelle canibus prope ſimiles, hominibus reliqua. Repetiuntur in deſertis Indiæ Aethiopiam verſus. Aethiopia

49 Catoblectis.

¶ Catoblectum Africa gignit tauro prope ſimilem, aſpectu terribilem ſuperciliis altis, extantibus oculis, in receſſu ſanguineis & in terram ſemper depreſſis, iuba equina, quam ad certamen eregit. Africa

50 Chenalopœcibus.

¶ Chenalopœx auis eſt minor anſere. ex Vulpis & Anſeris forma, aquilæ & Feli inimicus, fœtum mira complectens charitate. Plynius ait hanc autem frequentem eſſe apud Britannos in menſarum deliciis. Britãnia

51 Cinnamulgis.

¶ Cinnamulgus auis eſt in Arabia, quæ in ſurculis ſui nominis ædificat. Arabia

52 Cephalis piſcibus.

¶ Cephalus piſcis eſt à cuius frequentia Cephalenides inſulæ iuxta Actium oppidum nomen traxerunt. Cephalenides

53 Chytarœdis piſcibus.

¶ Chytharœdum piſcem habet mare rubrum, cui inde nomen datum q̃ à cauda ad verticem lineas habeat inſtar neruorum muſici inſtrumenti diſtentas. Mare rubrum

54 Coronis.

¶ Elis vrbs fuit Græciæ prope quam celebrantur ludi Olympici, variisq; coronis donabant pugiles. & Athletæ. Seneca in Troade. Pharip, an Piſam Iouis & Coronis Elida claram. Elis

55 Caſtaneis.

Petragorici ℂHabent Petragorici Galliæ Aquitanicæ populi tantã Caſtanearum & glandium multitudinem, vt earum arboribus & ſyluis plena ſit regio, qui porcos pinguefaciunt & ſaginant, Laudatiſſimum Caſtaneis patria Tarentum, & in Campania Neapolis,

56 Cetis piſcibus.

Africa ℂPlynius libro.31.ſcribit Cetos ſexcentorum pedum lõgitudinis, & trecentorum ſexaginta latitudinis in flumen Arabiæ intraſſe. Coracini piſces peculiares ſunt nilo. Cerusam habet Rhodus. Cotes Taygetus & Creta. Chryſtallum India. Cylindros gemmas India. Coralochatem Creta & Oetha Cacopyritem gemmam Cappadocia. Choa item Choaſpes Cytiſum herbam Cyclades, Caprificos arbores cea inſula. Cumeres Africæ copioſiſſimi ſunt & grandiſſimi. Præcipui naſcuntur in Arabia, mox cyreni: In arcadia ſimiles Heliotropio. Ciminum herbã habet æthiopia. Coriandro abundat ægyptus. Camelos inter armenta paſcunt Orientales. Autor. Plynius.

ℂLoca diuerſis rebus abundantia.

ℂDe litera D.

1 Raconibus, Maſſyllia, india, Aethiopia.
2 Diſciplinis, Aetna.
3 Diuitiis, Syracuſe. Rhodos,
4 Dictamo Ida.
5 Dipſadibus. Garamantes. Lybia, arabia.

1 Draconibus.

Maſſyllia Frequentes ſunt in Maſſyillia africę Dracones, qui propterea Maſſylli dicuntur à poëtis, Pamphilus Saxus Aurea maſſylli dicuntur quæ poma Draconis, India fert Dracones tantæ magnitudinis, vt Elephantes (quibuſcum certant) circunflexu facicili ambiãt nexuq́ nodi præſtringant. Autor Plynius libro octauo cap. vndecimo Apuleius libro vndecimo Hinc dracones

Indici,inde Gryphes Hyperborei.Generat Dracones æ/ Aethiopia
thiopia,indicis pares,vicenum cubitorum Aſachei quo/
que populi ſunt in æthiopia apud quos maxime naſcun
tur,ita vt cratium modo impliciti erectis capitibus velifi
cent ad meliora pabula Arabiæ.Autor idem Plynius.

℄ De Athenis cicero libro primo de Oratore. Atque Athenæ
vt omittam Græciam & illas omnium doctrinarum inuē
trices Athenas,in quibus ſumma dicendi vis,& inuenta
& perfecta eſt.Vnde & Ouidius in Epiſtolis,Atq; aliquis
doctas iam nunc eat(inquit)Athenas.

3 Diuitiis

℄ Fama eſt ſyracuſano opibus olim adeo creuiſſe,vt ſe ſyracuſę
quenti prouerbio fecerint locum.Vobis ne decima qui/
dem Syracuſanorum adeſt,quum diuites alloquimur.
Eſt & aliud argumentum miræ eius vrbis opulentiæ,
quod die quodam,terreſtrem & maritimum contraxe/
rit exercitum.Non aliam ob cauſam poetæ fingunt im/
brem aureum olim in Rhodum pluiſſe,quam ob immē Rhodos
ſas eius vrbis diuitias,Quintianus in Cleopoli.Sit ferti
lis auro Magna Rhodos quondam deſcenderit aureus
imber in Rhodon.Marullus.Non ſalamis.non clara ſuo
Rhodos aurea Phœbo.

4 Dictamo herba.

℄ Dictamus,ſeu Dictamum herba eſt,qua lacerti cum
ſerpentibus pugnaturi ſe refouent. Frequens eſt autem
in ida monte Cretæ. virgilius libro.12. Dictamum ge/
nitrix Cretæa carpit ab Ida, Ida

5 Dipſadibus ſerpentibus.

℄ Dipſas ſerpens eſt minor vipera,qua demorſi, ferue/
ſcunt ſiti,& tandem emoriuntur. Frequens eſt apud Ga/ Garamātes
ramantes.Vnde Syllius libro.13.Quippe atro rapidas ef/
ferueſcente veneno Diſpadas,immenſis horrent Garamā Arabia
tes arenis.Reperiuntur etiam in Lybia,& arabia.

¶Loca diuerſis rebus abundantia.

¶De litera E.

1 EQuis, Argos, Theſſalia, Aſtruria, Agtagas, Bbilis, Nilæus, Elis, Argeus, Olyſipus, Scythia, Neſi, Irlandria Satrianum, Tunis.
2 Elephantibus, Corſellæ, Africa, Sala Tingitana, Aethiopia, Lybia, Getulia, India, Marmatica, Taprobane, Troglodytæ.
3 Ebore, Indya aſſyria.
4 Echinis piſcibus, Miſenus,
5 Electro, Electrides, Aethiopia.
6 Ebeno, Aethiopia.
7 Eruca, Hiſpania,
8 Exocœtis piſcibus, Arcadia.
9 Exercitu, Meroë
10 Aliis rebus, alia quædam loca.

1 Equis

Arogs — ARgos ab equorum præſtantia commendat Horatius libro primo Car. dicens. Plurimus in Iunonis honorem Aptum dicet equis Argos, diteſq; Mycenas. Marullus. Non Ithace, prænobile equis non Argos alendis. Equo pugnare Theſſalorum eſt inuentũ Et primum Theſſalia qui vſus repertus eſt, lucanus. Theſ- theſſalia — ſalicus ſonipes, bellis feralibus omen. Antiquitus prima laus fuit equarum Theſſaliæ. Hinc adagium Eraſmo poſitum. Decernitur equa Theſſalica. De ſummo præmio. Cæſar equorum Theſſaliæ in tauros dimicantium, eoſq; perimentium ſpectaculum Romæ exibuit. Strabo quoq; ait Theſſaliam paſcendis equis eſſe commodiſſimam, qui Arcadicos & Epidauricos maxime præcellant. Aſtu- Aſturia — ria vrbs Hiſpaniæ equos habuit (qui tollutarii dicuntur) greſſus molliter glomerantes, alterna crurum explicatione. Syllius. His paruus ſonipes, nec Marti notus, at idẽ aut incõcuſſo glomerat veſtigia dorſo, Aut molli pacata celer trahit eſſeda collo. Martialis. Hic breuis ad nume-

rum rapidos qui colligit vngues, Venit ab Hiſpanis genti bus Aſtur equus. Agragas, ſeu Agrigentum Siciliæ oppi dum, habuit optimos equos. Virgil. libro tertio Aeneid. Ardus inde Agragas oſtentat maxima longe Mœnia, magnanimum quondam generator equorum. De Bilbi li Celtiberiæ, ciuitate Martialis. Videbis altam Liciane Bilbilim Equis & armis nobilem. Niſæus mõs eſt in mœ dia, in quo pulcherrimi itidem naſcũtur equi. De Elide Græciæ vrbe, Sidonius Non hic Elida nobilem quadri/ gis, Proper. libro. I. Et quas Elis opes ante pararat equis. Tibullus Qui prior Elæo eſt carcere miſſus equus. Virg. Elia, dum palmas Epyros equarum. De Argæo Cappa/ dociæ monte Claudianus lib. 1. in Ruffi. Volucrũq; pa/ rẽs Argæus equorum. In Olyſippo Hiſpaniæ vrbe, equæ venerem ſibi figurantes, hauſto Fauonio dicuntur conci pere. Equis abundat Scythia, Aſinis carens propter im/ menſum frigus, Sunt in eadem regione populi, equorũ carnibus veſcentes, quos Ptolemeus Hippophagos vo/ cat. Scythæ (inquit Plynius) equitatus equorum gloria ſtrepunt. Neſi populi ſunt in Scythia Europæa optimis quondam equis abundantes, quibus reges vtebantur. Ir landriæ regio equos habet vectorios præcipua bonitate quos vbinos vocant, celeriores Anglicis. De Satriano vr be Appuliæ, Horatius. Me Satrianæo vectari rure cabel/ lo. Tunis vrbs Africæ, habuit preſtantes curſu quos bar/ baros vocant, quales in Maſſylia, Numidiaq; paſſim re periuntur. Ex Tyrrheni maris inſulis preſertim corſica & ſardinia, adducuntur breues admodum, ſed animo ge neroſo atq; audaci ingreſſu & irrequieto. Ex germania grauiores, quam ſuccuſarii dicuntur Feſto Nonio Torto res, Plauto Cruciantes. Herodotus ſcribit in Paremitana regione Aegypti equos eſſe fluuiales, vngulis bouinis, ſimo naſo, equina iuba, eminẽtibus & cancellatis denti/ bus, fulgida cauda, magnitudine maxime tauri, craſſo co rio, vt ex eo arefacto fiãt pila miſſilia. Idẽ ait circa Mœo tis paludem (vnde profluit Hypanis) equos eſſe ſylue/

Margin notes: agragas; Bilbilis; Niſæus; Elis; Argæus; olyſipp.; Scythia; Neſi; Irlãdria; ſatrria/num; tunis & alia loca

ſtres & candidos:

2 Elephantibus.

Corſellę Africa Sala tigitania ¶Corſellæ oppidũ eſt in Africa vbi prægandes ſunt Elephanti, quorũ etiã multitudo eſt in tota ferè Africa, Autore Pynio. Sala quoq́ꝫ oppidũ Mauritaniæ, greges habet plurimos Elephantũ. Plynius de Tingitania Africæ prouincia ſcribens, Ipſa (inquit) prouincia ab Oriente

ęthiopia Lybia India montoſa fert Elephantes, Herodotus in Thalia ait Aetiopiã terrarum habitatarum Vltima Vaſtos fere Elephãtos, prominentibus vtrinq́ꝫ dentibus, Lybia, Syllius libro tertio Belua nec retinent tardante Lybiſſa timore. Plynius ſcribit in India gentem eſſe cuius rex quadraginta milia Elephantorum in armis habeat, alios item ibidem eſſe populos Palybotros nomine, qui Elephantorum nouem milia regi ſuo per omnes dies ſtipendientur. Vnde (inquit ille) conicctatio ingens opum eſt. Idem libro. 8. ſcribit. Indicum Elephantum Afri pauent, nec contueri audent. Nam & maior Indicis magnitudo eſt ſunt & alii populi Oraturæ, quorum rex habet decem milia Elephãtorum. Automelæ oppidi rex Elephantes habet. 1600. Pauperior Charmorum rex Elephantos. 60. Pandi gens ſola indorum regnata fœminis, quingentos habent Elephantos. Galterus libro primo Alexandreidos. Nobilium multa regionum laude ſuperbit, Hæc diues gemmis, Elephantibus India barrit. Hinc decenti Epitheto poëtæ Indicum vocant Elephantem. Martianus Capella, indicos (inquit) Elephantos organica permulſos detineri voce compertum.

Marmarica ¶Habet Marmarica regio Africæ Elephãtos, Sidonius. Non ſi quas eboris trabes refractis Roſtris Marmarici dedere Barri. Oneſicritus apud Plynium libro ſexto teſtis

taprobane Troglopytæ eſt Elephantos in Taprobane inſula maiores bellicoſioresq́ꝫ quam in India gigni. Troglodytæ contermini Aethiopiæ, ſolo Elephantum Venatu nutriuntur.

3 Ebore.

India ¶India Virgilius. India mittit ebur, molles ſua thura ſa

bæi.Claudianus.Vobis rubra dabunt precioſas æquora pompas,Indus ebur,ramos Panchaia,vellera Seres,Horatius libro primo Car.Non aurum, aut ebur Indicum Marullus,Perlucebat aquis,quale ebur indicum Incluſum tenui vitro.Ouidius.Sectile deliciis India præbet ebur.Aſſyria.Idem Ouidius libro ſecundo Eleg.Mæonis Aſſyrium fœmina tinxit ebur. Aſſyria

4 Echinnis piſcibus.

¶Frequenter eſſe iuxta Miſenum promõtorium Echinnos,docet Horatius libro ſecundo Ser.dicens. Miſeno oriuntur Echinni,Pectinibus patulis iactat ſe molle Tarentum. Miſenus

5 Electro.

¶Electrides Mœſiæ ſunt inſulæ(quas alii Greſſarias vocant) dictæ,quod in his proueniret ſuccinum ,quod illi Electrum vocant.Gignitur etiam in Aethiopia. Electrides

6 Ebeno.

¶Ebenum arborem nĩgri coloris, Itidem habent Aethiopes. Aethiopia

7 Eruca.

¶Eruca herba eſt Venerem excitans.Vnde Ouidius de Remed.Nec minus Erucas iubeo vitare ſalaces.Colu.li. 11.Excitet vt Veneri tardos Eruca maritos.Freqnens eſt in Hiſpania. hiſpania

8 Exocœtis piſcibus.

¶Exocœtus piſcis eſt ſiccum ſomni cauſa exiens.Hunc habet Arcadia. Arcadia

9 Exercitu.

¶Quo tempore Aethiopes rerum potiebantur, Meroẽ inſula ducenta armentorum milia regi ſuo ſuppeditabat. Meroẽ

10 Aliis rebus,

¶Eupatoriam herbam mittit Arcadia . Euphorbiam Atlas,Eumetridem gemmam Leſbos.Equos pennatos Aethiopia.

De litera F.

1 Formicis, India, Dardæ, Aegiptus.
2 Frumentis, Cremona, Sicilia, Betica, Babylonia, Eleuſis, Africa Appulia Gargan⁹ morauia
3 Frugibus, Sicilia, Italia, Africa, Hiſpania, Sardinia, Aegyptus, Fortunatæ inſulæ Pyraſus, Aroa Thracia
4 Fructibus, Atlas, Campania.
5 Fagis. Chios.
6 Feris, Syluæ, Mauritaniæ, Scythia.
7 Ferro, Chalybes, Norici, Melita, Bilbilis.
8 Fundis, Baleares.
9 Fauis, Hybla, Hymettus Pelignum, Germania.
10 Floribus, Gicilia. Enna, Saba Aetna, Hybla, Paphos, Turia. Cyrene, ſamos.
11 Fabis, Burcana.
12 Fraxinis, Ida, Cos.
13 Ficubus, Theſſalia, Fortunatæ, India.
14 Figulinis officinis, Pythecuſa.
15 Fontibus, Ida, Tomarus.
16 Flammis, Veſæuus.
17 Felibus, Tarteſſus
18 Fluminibus, India.
19 Ferulis, Aegyptus.

1 Formicis.

India In ſolitudine Indiæ arenoſa, formicæ gignuntur canum quidem magnitudine minores Vulpium vero maiores Earum nonullæ apud regem Perſarum viſuntur in venatu captæ, inquit Herodotus. Aurum e cauernis ibidem eruunt. Propertius libro. 3. Inda cauis aurum mittit formica metallis.

Dardæ Apud dardas Indorum populos mons eſt trium miliū ſtadiorum ambitu, & ſub eo aurifodinæ, in quibus formicæ vulpibus non minores aurum offodiunt. Plynius

ægypt⁹ libro vndecimo ſcribit in Aegypto formicas eſſe magnitudinis luporum.

2 Frumentis.

¶Cremona frumenti ferax eſt. Vnde Mantuanus. Et frumentiferæ cultiſſima rura Cremonæ. Plynius ſcribit Siciliam & Beticam frumenti adeo fœcundas eſſe, vt ariſtas centum granorum egerant. De Babylonia, Herodotus in clio. Hæc regio inquit, omnium (quas vidimus) optima eſt duntaxat ferendo frumento. Nam in arboribus ferendis, vite, olea, nequaquàm de principatu contendit. Cereris autem fructu procreando, adeo ferax eſt, vt nunquam non ferè ducena reddat. Et vbi præſtans bonitate ſe vincit, etiam ad tricena quaternum fere digitorum latitudine triticeis atque hordeaceis foliis. Frumentifera etiam eſt Eleuſis vrbs Atticæ. Mantuanus in Dionyſio. Miſit & altricem frugum cerealis Eleuſim. Africa. Horatius libro ſecundo Ser. Frumenti quantum metit Africa. Idem libro primo. Car. Quicquid de Lybicis verritur areis. Appulia. Idem Horatius libro tertio Car. Quàm ſi qcquid arat impiger Appulus, Occultare meis dicerer horreis. Gargarus mons, ſeu Gargara in plurali. Oui. Gargara quot ſegetes, quot habet Methymna racemos. Seneca in Theb. Hinc grata cereri Gargara, & diues ſolum. Morauia regio Bohemiæ vicina, pabulo frumento, & pecore abundat.

Cremõa
Sicilia
Betica
Babylonia
Eleuſis
Africa
Appulia
Gargar9
morauia

3 Frugibus.

¶Siciliam frugibus eſſe fœcundiſſimam conſtat. Strozapater. Arvaq; frugiferæ pinguia Sicaniæ. Hinc orta eſt fabula de cerere, quæ ibidem fruges, & modum arandæ terræ commonſtraſſe dicitur. Et Cicero Siciliam horreum populi Romani vocat, quæ ſæpe maximos paucerit exercitus. Strepit etiam hac vbertate Italia. Virgilius libro ſecundo Georgico. Salue magna parens frugum Saturnia tellus. Plynius libro tertio. capi. 5. Italiam vocat terram omnium terrarum alumnam. Idem libro quinto. de Africa loquens, Ita (inquit) appellatur regio fertilitatis eximiæ, cum centeſima fruge agricolis fœnus reddente terra. Horatius libro tertio, Car. Fulgentem imperi-

Sicilia
Italia
Africa

rio fertilis Africæ. Hiſpania. Martianus Capella. Europæ (inquit) lumen Hiſpaniæ contributum, fertili frugū, optimæq́ꝫ prouinciæ, metallorum auriq́ꝫ fœtura, & meri marmoris, gemmarumq́ꝫ muneribus prædicandæ.

℄ Sardinia. Claudianus. Humanæ ſpeciem plantę ſe magna figurat Inſula, Sardiniam veteres dixere coloni, Diues ager frugum. Bap. Pius. Quum tu Sardiniæ feracis agros, Et pingues ſegetum vales aceruos Gargani ſuperare nunc remoti. Plynius libro vigeſimoprimo Capite 15. ſcribit Aegyptum frugum eſſe fertiliſſimā. Vnde Priſcianus ſeu Rhenius in Dionyſii Geographia. Hinc Nilus currens ad partes flumine pingui, Fertilis ægypti terras fœcundat opimas. De Fortunatis inſulis, Horatius in Epodo. Petamus arua, diuites & inſulas, Reddit vbi cererē tellus inarata quotānis. Homerus ſcribit tēplū cereris fuiſſe in Pyraſo vrbe Phthiæ, propter copiā frugum eius loci. Aroa vrbs Achaię nomē ſumpſit ab Aratro, ꝙ ſit pariter ferax frugū. Eſt fertilis Thracia frugum & frigore, & ęſtibus, vt Africa & Aegyptus, inquit Plynius.

Aegyptꝰ

Fortunatę inſulę

Pyraſus

Aroa

4 Fructibus.

Atlas ℄ Plynius libro quinto, ſcribit Atlantem Mauritaniæ montem, opacum nemoroſumq́ꝫ eſſe, & ſcatebris fontium riguum, qua ſpectat Africam, Fructibus omnium generum ſponte ita ſubnaſcentibus, vt nunquàm ſatietas voluptatibus deſit.

Cāpania ℄ Cicero de lege Agraria contra Rullum. Campania (inquit) ſemper ſuperbit bonitate agrorum, & magnitudine fructuū, ſalubritate aeris, & pulchritudine regionis.

Viuareſium ℄ Viuareſium prouincia eſt ſuperior linguæ Oxitanæ, Rhodano cōterm ina, qua proſpicit Orientem, terra quidem montoſa, ruentibusq́ꝫ impetu miro torrentibus vbiq́ꝫ irrigua, frequens & velut turrita montium multitudine, præter cæteras Galliæ partes. Quod tamen de bonitate, & fertilitate loci nihil adimit, imo vero auget inuſitata quadam natura, Nam vt accepi ab honeſtiſſimo, & doctiſſimo viro, verborūq́ꝫ nō ꝓdigo GEOR-

GIO BERNARDO eius loci indigena, illuſtriſſimæq;, & à Troianis Oriundæ Turnonum familiæ domeſtico, terra ipſa tanta rerum omnium fœcũditate excellit, vt genuinis opibus contenta, alienarum mercium nihil indigeat. Nam (quod eſt precipuum) vina profert laudatiſſima omniumq; laudibus nemine reclamãte longis interuallis anteferenda. Qua parte reſpicit Occidentem, montes habet, electiſſimis raraq; bonitate caſtaneis refertiſſimos. Omnium præterea pomornm, nucum & aliorum hoc genus fructuum adeo ferax, vt nec pyra calabriæ nec hortos Heſperidum, nec Phæacum, pomaria conferre liceat. Granis, herbis, floribus, violis fructibus intantum fœcunda, vt in ea pingenda, omnibusq; dotibus ornãda, vires ſuas exercuiſſe natura videatur. Vbertatem & copiã leguminum ſi videres, rapereris in admirationem, tibiq; iucundum eſſet iſtic relicta patria exulare. Nec immerito Viuareſium à vita aut viuariorum multitudine nomen meruit. Habet enim leporaria, Ornithones, Auiaria, & cætera, quę villaticã decent paſtionem. Ei loco nunc præeſt. D. Claudius de Turnone antiſtes populi eiuſdem meritiſſimus, doctiſſimusq; literarum, & amantiſſimus, terræ ſuę fertilitatem, morum & virtutum multitudine referẽs, ſcelerumq; tribulos & vrticas à grege ſuo opere & verbo euellens, quem viri permota ſanctitate, Anna Ludouici duodecimi vxor & Gallorũ regina, Eleemoſinariũ ſibi conſtituit, ꝙ ſciret hominẽ ipſum ſuapte natura liberalem eſſe, & propenſã in pauperes cõmiſeratione & pietate.

5 Fagis.

¶Plynius lib. 16. ſcribit ex Cornelii Alexãdrini teſtimonio, dulciſſimas eſſe fagos in Chio inſula, earumq; glandibus obſeſſos ibidem homines diu duraſſe. Chios

6 Feris.

¶Polybius apud Plyniũ prodit, ab Atlãte Occaſum verſus, ſaltus eiſſe plenos feris, quas generat Africa. Scythia regio feris abundat, propter ſolitudinem hominum eius Mauritania

regionis,qui nullis certis ſedibus vtuntur,ſed vagi ferun tur in plauſtris. Vnde & Scytharum ſolitudo tranſiit in prouerbium.

7 Ferro.

Chalybes — ¶Chalybes populi ſunt in Ponto,prope Themodoontem,qui optimo abundant ferro Virgilius libro primo, Georgico. India mittit ebur,molles ſua thura Sabæi,At chalybes nudi ferrum. Norici — Norici Alpium populi,venas ferri laudabiles habuerunt.Hinc Horatius enſem vocat noricum,dicens.Quas neque Noricus Deterret enſis. Idē in carmine Sæculari. Modo enſe pectus Norico recludere. Melita quoque Siciliæ inſula præſtantes habet ferri fodinas. Bilbilis — Bilbilis fluuius eſt hiſpaniæ apud quē optīa ferri temperatura fiebat. Hinc Horatius libro primo. Car. Loricas vocat iberas,dicens. Quum tu coemptos vndique nobiles Libros Paneti, & Socraticam domum Mutare loricis Iberis, Pollicitus meliora,tendis.

8 Fundis.

Baleares — ¶Baleares duæ ſunt inſulæ in mari Hiſpano,apud quas vſus fundæ repertus eſt, & adeo celebratus, vt matres filios ſuos aliis auibus olim veſci nō paterētur,niſi quas funda fuiſſent adepti. Florus, cibum(inquit)puer à matre non capit,niſi quid ipſa monſtrante percuſſerit. Lucanus libro primo. Et torto Balearis verbere fundæ Ocior. Plynius libro tertio Baleares (inquit)funda bellicoſas, Græci Gymneſias dixere, Virgilius libro primo Georgico. Stuppea torquentur Balearis verbera fundæ. Statius libro decimo. Roboraq́ꝫ, & grauidas fundæ Balearis habenas. Ouidius libro ſecundo Metamorpho. Non ſecus exarſit,quàm quum Balearica plumbum Funda iacit. Et libro quarto. Tantum aberat ſcopulis,quantum Balearica torto funda poteſt plumbo medii tranſmittere cœli.

9 Fauis.

Hybla — Hymettus — ¶Fauis abundat Hybla & Hymettus, Syllius libro. 14. Tum quæ nectareis vocat ad certamen Hymettum, Audax Hybla fauis. Claudianus. Hyblæos latebris nec ſpo-

liat fauos. Faui cæra ſpectabiles reperiuntur in Pelignis, Sicilia, Creta Cypro, Africa. Plynius ſcribit viſum in germania octo pedum longitudinis fauum.

10 Floribus.

❡ Cilicia. Statius libro ſecundo Syl. Quid cilicum flores, quid munera graminis Indi? Enna vrbs Siciliæ. Stroza pater. Non tu floriferis in odoræ vallibus Ennæ. Saba. Statius libro quinto. Syl. Ver Arabum, Cilicumq; fluit floresq; ſabæi. Aetna. Auſonius. Qualis floricoma quondam populator in Aetna. Cilicia Enna Saba Aetna

❡ Hybla. Ouidius libro quinto de Triſt. Florida quàm multas Hybla tuetur apes. Martialis Libro ſecundo. Florida per varios vt pingitur Hybla colores. Mantuanus de ſacris diebus. Olfacere Hyblæos flores, & Hymettia prata. Hybla

❡ Paphos. Crinitus. Seu tu floriferā cōcelebras paphon. Paphos

❡ Turia fluuius Hiſpaniæ. Claudianus, Floribus & roſeis formoſus Turia ripis. Turia

❡ Plynius libro vigeſimoprimo, ſcribit Cyrenis ſemper flores eſſe laudatiſſimos. Cyrenæ Samos

❡ Tritum Adagium eſt apud Eraſmum. Samiorum flores, vbi quis extremam decerpit voluptatem, quòd ea inſula florum vbertate claruerit.

11 Fabis.

❡ Plynius libro quarto ait Burcanam inſulam eſſe Ponti, quæ Fabaria dicatur Latinis, à multitudine frugis inibi ſponte prouenientis. Eſt autem inſula Oceani ſeptentrionalis. Burcana

12 Fraxinis.

❡ Ida mons fraxinis abundat tantæ bonitatis, vt Citro ſint ſimiles, & ablato cortice plærunq; ementes decipiāt. Naſcuntur & in Co inſula, Autore Plynio. Ida

13 Ficubus.

❡ Plurima ficus exit in theſſalia & Macedonia, teſte eodem libro decimoſexto. Horatius in Epodo ait Fortunatas inſulas abundare ficubus, ſcribens. Suamq; pulla Theſſalia Fortunatæ inſu.

ficus ornat arborem. Credibile eſt maximas eſſe ficus Indiæ, & valde ſpacioſas, quum ſub earum vna turmæ condantur equitum.

14 Figulinis officinis.

Pythecuſa. ¶ Pythecuſa, Autore Plynio libro tertio dicta eſt non à ſimiarum multitudine, ſed à figulinis. Pythos enim do lium dicitur.

15 Fontibus.

Ida ¶ In Ida monte multi ſunt fontes. Ex quorum duobus Scamander, & Simois ſcaturiunt. Ouidius libro ſecundo Metamorpho. Et tum ſicca, prius creberrima fontibus Ida. Thomas Radinus. Ida multifons, Cyzicum Romanis honora. Propterea aquoſam eam vocat Horatius libro tertio. Car. dicens. Qualis aut Nireus fuit, aut aquoſa Raptus ab Ida. Ouidius libro ſexto. Faſt. Nec quas priamides in aquoſæ vallibus Ide contulit. In Tomaro monte Epyri centum eſſe fontes docet Plynius libro quarto, Tomarus (inquit) mons centum fontibus circa radices Theopompo celebratus.

Tomar⁹

16 Flammis.

Veſæuus ¶ Veſæuus mons Campaniæ, flammas quandoque proiecit. Mantuanus in Brixia. Et quæ flammiuomi pariunt arbuſta Veſæui.

17 Felibus.

Tarteſſ⁹ ¶ Tarteſſi populi ſunt in Iberia, apud quos Feles maxime naſci dicuntur. Vnde natum Adagiū. Feles Tarteſſia.

18 Fluminibus.

India ¶ In India mira eſt fluminum vaſtitas. Proditur Alexandrum magnum, nullo die minus ſtadia. 600. nauigaſſe in Indo fluuio, nec potuiſſe ante menſes quinque enauigare, adiectis paucis diebus. Et tamen minorem Gange eſſe conſtat. Megaſthenes apud Plynium ſexaginta eius amnes prodit.

19 Ferulis.

Aegypt⁹ ¶ Ferulas in Aegypto præcellere ſcribit Plynius libro 13. cap. 22.

¶De litera.G.

1 Gallinis,Africa,Gallinaria.
2 Gemmis.Taprobane, India,Erithra, Idaſpes, Garamantes,Mare rubrum.
3 Glandibus,Dodona.
4 Gruibus,Strymon,Biſton.
5 Gazis,Perſis.
6 Gryphibus,Hyperborei,
7 Gobiis,Venetiæ.
8 Glaniis,Glanius.
9 Gruibus piſcibus,Mare rubrum
10 Galgulis auibus,Peloponnenſus.
11 Graculis Veneti,
12 Glaſco,Britannia.
13 Glaucione herba,Syria:
14 Gagate gemma,Lycia,
15 Gypſo,Tymphus.
16 Aliis rebus,quædam alia loca.

1 Gallinis.

VArro Libro tertio de Re Ruſtica Gallinæ inquit, Africanæ ſunt grandes, quas Meleagrides appellant Græci. De his loquitur Statius libro primo,Syl.dicens. Quas vdo Numydæ legunt ſub auſtro. Et Martia.Anſere Ro.quamuis ſatur Annibal eſſet, Ipſe ſuas nunquàm barbarus edit aues. Horatius in Epodo. Non Afra auis deſcendat in ventrem meum,Non Attagen Ionicus iucundior. Suetonius in Caligula. Hoſtiæ erant Phœnicopteri, Pauones, Tetraones, Numydicæ, Meleagrides. Gallinaria inſula eſt in mari Liguſtico,nomen inde ſortitaq́3,Gallinis abundet, Aelianus apud Volaterranũ teſtis eſt Meleagrides eſſe in Lero inſula,quas fabula vult Meleagri Oenei filiũ natas, luctu patris in aues fuiſſe conuerſas. Africa Gallinaria Leros

2 Gemmis.

¶Plynius lib.6.ait in Taprobane inſula aurũ &. argen-

tum eſſe in precio, Marmor teſtudinis ſimile, Gemmas,

India

Margaritasq; in honore multo præſtantiores. India variis abundat gemmis. Sabellicus. Cernere erat, quicquid gemmarum prodiga mittit India, quicquid opum pelago ſcrutatur Erithra. Propertius libro ſecundo. Indica quos medio vertice gemma tenet. Seneca in Hippolyto. Nec niueus lapis Deducat aures, Indici domum maris: Stroza pater, Quid iuuat in nitidis Indica gemma comis? Erithra rubri maris iſula. Claudianus Talis Erithreis

Erithra

intextus Nebrida gemmis Liber agit currus.

Idaſpes

¶ Idaſpes fl. Claudianus. Diues Idaſpæis augeſcat purpura gemmis. Statius libro, octauo, Thebai. Ceu modo gemmiferum thyrſo populatus Idaſpem. Seneca in Medea. Tepidis Idaſpes gemmifer currens aquis. Garamantes populi Orientales. Syllius libro decimoquinto. Ardebat gemma Garamantide cærula veſtis.

Garamã tes

Mare rubrum

¶ Habet & mare rubrum gēmas varii coloris, magniq; precii. Seneca in Hercule Oethæo. Geſtat pelagi dona rubentis, Nec gemmiferas detrahit aures Lapis Eoa lectus in vnda. Tibullus libro ſecũdo. Nec tibi gemmarum quicquid felicibus Indis Naſcitur, Eoi qua maris vnda rubet. Idem. Et à rubro lucida concha mari. Et libro tertio. Quidve in Erithræo legitur quæ littore concha. Idē lib. 4. Et quaſcunq; niger rubro de littore gemmas Proximus Eois colligit Indus aquis. Propertius lib. 1. Et legitur rubris gemma ſub æquoribus. Idem libro tertio. Et freta gemmiferi ſindere claſſe maris. Sunt & fluuii nonnulli gemmis nobiles, inter quos Aoaxis, & Ganges numerantur à Plynio.

3 Glandibus.

Dodõa

¶ In Dodona Chaoniæ ſylua primum repertus eſt glandis vſus. Virgi. libro primo. Georgico. Chaoniam pingui glandem mutauit ariſta.

4 Gruibus.

Strymõ

¶ Apud Strymonem fluuium, & Biſtonem lacum Thraciæ, grues maxime per æſtum morantur. Virgilius libro primo.

primo Georg. Nihil improbus anſer, Strimoniæq́; grues & amaris Intyba fibris Officiunt, Lucanus libro iii. Deſe
citur Strymon, rapido committere Nilo Biſtonias conſuetus aues.

5 Gazis.

¶ Gaze dicuntur diuitiæ Perſarum, quos auro, gemmis & vnguentis refertiſſimos fuiſſe conſtat. Statius libro primo Syl. Dignæ Mydæ Crœſiq́; bonis & Perſide Gaza. Sabellicus, Regia quod Crœſi cepit, quod Perſica regũ Gaza vetus. Perſis

6 Gryphibus.

¶ Gryphes habent Hyperborei ſeprentrionales Politianus. Gryph es Hyberboreos Nemeſis, Cytheræa columbas. Hypbores

7 Gobiis.

¶ Gobiis VEnetiæ. Martialis. In VEnetis ſint lauta licet conuiuia terris, Principium cœnæ Gobius eſſe ſolet. Venetiæ

8 Glaniis.

¶ Glanii piſces ſunt quos Volaterranus ex teſtimonio Stephani grammatici, ait naſci apud Glanium cumarum fluuium. glaunius

9 Gruibus piſcibus.

¶ Grus piſcis eſt habens os ceruicem grui aliti ſimilem & ſquamas inſtar pennarum eius. Nutrit hunc piſcem corinthium pelagus, magnitudine pedum. ii. Corinthi

10 Galgulis.

¶ Galgulus auis eſt magnitudine turturis, toto corpore viridis frequens in Peloponneſo. Pelopõneſus

11 Graculis.

¶ VEnetorum Adriam incolentium regio tot habet graculos, vt fruges populentur, & iacta abſumant ſemina. Veneti

12 Glaſco.

¶ Glaſcum herba eſt, qua Plinii temporibus Britanni ſe inficiebant, atro colore terrorem oſtentantes. Vnde Martialis. Barbara de pictis veni Baſcanda Britãnis. Bap. Pius. Et Galatæ, Heluetiiq́; truces, pictiq́; Britanni. Britãnia

13 Glaucione.

Syria ¶ Glaucion herba eſt foliis ſimilibus Papaueris. freques in Syria.

14 Gagate.

Gagates ¶ Gagates lapillus naſcitur in Lycie, iuxta hoſtium Gagatis fluuii, vnde nomen traxit.

15 Gypſo.

Tymph⁹ ¶ Gypſum Thympheticum laudat Plynius, à Tympho oppido. Plurimum quoq; efoditur in Epyro. Fit etiam in Phœnicia, Turiis & Perrhebia.

16 Aliis rebus.

¶ Gentianam herbam habet Phœnicia & Illyricum, Galeſtitem gemmam Achelous, Galbanum herbam, Syria.

¶ De Litera H.

1 Hircis. Cinyphs.
2 Hydris, Nilus.
3 Helleboro, Oetha, Anticyra, Helycon.
4 Herbis, Aegyptus, Italia, Acis. Epyrus.
5 Herbis veneficis, Scythia, Caucaſus, Colchos, Iberia Pontus, Theſſalia.
6 Hortis, Phæacia Syria.
7 Hyacintho, Aethiopia.
8 Hyſopo, Cilicia.
9 Helenio, helena.
10 Hippice, Scythia
11 Herodiis auibus, Diomedæa.
12 Helopibus piſcibus, Pamphylia.
13 Hircis piſcibus, Cyrenaicum mare.
14 liis rebus, quedam alia loca.

1 Hircis.

Ciniphs Cinyphs fluuius eſt Africæ apud quem grandes naſcuntur hirci, villoq; tonſili, Virg. Nec minus interea barbas, incanaq; menta Cinyphii tondet hirci. Pontanus. Iute cui Marſi inuideant, & ipſi Cinyphes hirci.

2 Hydris,

¶Nilus fl. Mantuanus in Aprili. Niligenas abigens ab ouilibus hidros. Nilus

3 Helleboro.

¶Plurimum hellebori naſcitur in Oetha monte, autore Plynio. Supra Anticyram quoq; montes ſunt petricoſi, in quibus copioſe prouenit helleborum. Hac autem herba purgantur inſaniæ. Propterea Liuius Druſus Tribu/nuſpl. quum morbum Comitialem pateretur, Anticyrã dicitur nauigaſſe, in eaq; inſula helleborum bibiſſe, atq; ita morbo liberatum Vnde etiam Horatius in Arte. Si tribus Anticyris caput inſanabile, nunq̃ Tonſori Licino cõmiſerit Ouidius. I. bibe (dixiſſem) purgantes pectora ſuccos. Quicquid & in tota naſcitur Anticyra. Apud helyconem Bœotiæ montem, naſcitur quoq; optimum, & cerebro vtile, purgandæq; inſaniæ itidem efficax. Oetha Anticyra.

4 Herbis,

¶Homerus apud Plynium lib. 15, gloria herbarum Aegypto tribuit Diodorus de Aegypto loquens, Terra, inquit) inculta relicta, pecori ad paſtũ adeo exuberat herbis, vt oues bis anno pariant, bisq; præbeant lanam. Aeſchylus apud Plynium. Italiam herbarum potentia referam prodit. De Aci fluuio, Ouidius lib. 4. Faſt, Præterit & ripas herbifer aci tuas Epyrus. Idem Ouidius libro. 8. Metamorpho. Miſit aprum quanto maiores herbida tauros Non habet Epyrus. Aegypt.

5 Herbis veneficis.

¶De Caucaſo & Scythia, Claudianus libro. 1. in Ruff. Funeſtarumq; poteſtas herbarum, quicquid lœthali gramine pollens Caucaſus & Scythicæ vernant in gramine rupes. Colchos & Iberia. Horatius in Epodo. Herbaſq;, quas Colchos atq; Iberia mittit venenorũ ferax. In põto quoq; prouentus eſt malorum graminum. Virg. in Buc. Has herbas, atq; põto mihi lecta venena Ipſe dedit Mœris, naſcuntur plurima Ponto Mantuanus in Alphonſo Caucaſ. Scythia

libro ſecundo Viroſi infamia ponti Gramina, queis olim Medea venefica, matris Docta ſcelus, nec non Ithaci ducis hoſpita Circe, In varios vultus homines mutare ſolebant. Theſſalica Seneca in Hercule Oethœo. Quas Pontus herbas generat, atq; Theſala ſub rupe Pindus. Tibullus libro ſecundo. Quicquid habet Circe, quicquid Medea veneni, Quicquid et herbarum Theſſala terra dedit.

6 Hortis.

Phæacia ℭIn Phæacia horti fuerunt memorabiles, & pomaria variis referta fructibus. Quæ quum magno ſtudio coleret rex eius loci Alcinous, deus hortorum creditus eſt Sabel. Nemo amplius hortos Phæacum aut nemus Heſperidum mirabitur vllus. Statius libro primo Syl. Quid bifera Alcinoi laudem pomaria, voſq;, qui nunquam vacui prodiſtis in aëra Rami? Syria fuit in hortis operoſiſſima, autore Plynio. Inde quoq; eſt prouerbium Græcis: Multa. Syrorum olera

Syria

7 Hyacyntho.

Æthiopia ℭHyacinthum florem mittit æthiopia, frequens etiam, naſcitur in thermis Diocletianis, Eximie quoq; prouenit in Gallia autore Ply.

Hyſopo.

ℭHyſopum montanum & hortenſe optimum naſcitur

Cili in cilicia, in Tauro monte, Dein probatur Pamphilium & Smyrnæum.

9 Helenio.

Helena ℭHelenium flos eſt, quem lachrymis Helenæ fabulantur natum. Reperiuntur in Helena inſula.

10 Hippice.

ℭHippice herba eſt qua paſti equi diuturnam famem

Scythia ſuſtinent. Vnde nom ē ſumpſit. Et equas eſt in Scythia, Pig dulcis circa Bœotiam.

11 Herodiis.

Diomedæa ℭHerodii aues ſunt prope flumina degentes, frequentes in Diomedæa inſula.

12 Hircis piſcibus.

¶ Hirci piſces circa Cyrenaicum ſardorumq́ mare obet rantes. viſuntur cum Delphinis. Cyrenæ

13 Aliis rebus.

¶ Heliotrophium herbam mittit æthiopia. Hepheſti tem gemmam, Corycus. Hexeconthalithum gem. Troglodiræ, Hematitem, Aethiopia, Hydromellem Phrygia. Hyænas animalia, Africa. Hematopodes aues Aegyptus, Hammoniacum africa. Hiacynthos gemmas Aethiopia, atq́ etiam Chryſolytos, aureo colore tranſlucentes. Quibus præferuntur Indicæ, & (ſi variæ non ſint) Bactrianæ.

De Litera. I.

1 Ignibus, Aetna.
2 Iaculis, Gnoſos.
3 Iuncis. Nabathæi, Hiſpania.
4 Iri herba, Cyzicus.
5 Iride gemma, Perſis.
6 Iſati herba, Syria.
7 Iuniperis, Hiſpania.
8 Inſulis, Illyricum.
9 Inchneumonibus, Aegyptus.
10 Ibidibus, Peluſium.

1 Ignibus.

¶ Aetna inter montes igniferos numeratur. Statius libro quinto Theb. vbi ignifera feſſus ſuſpirat in Aetna Mulcifer. Et libro tertio. Achil. Ignifera quæ fulmina poſceret Aetna. Lucanus libro primo. Et ardenti ciuilia bella ſub ætna. Aetna

2 Iaculis.

¶ Gnoſos vrbs eſt Cretæ, cuius incolæ iaculis claruerũt. Mantuanus in Epigram. Gnoſiacis alcon, iaculis clarebat & arcu Lucanus libro. 3. Gnoſoq́ agitare pharetras Docta, nec Eois peior Gortina ſagittis,

3 Iuncis.

¶ Inter iuncos præſtantiſſimus eſt Nabatheus, deinde

Arabicus, quem quidam Babylonicum vocant. Tertiu,
hiſpania Lybicus, prope inutillis. Laudatur & hiſpanus; quo fi unt funes.

4 Iri herba.

Cizicus ℭIris herba eſt odorata, Raphano ſimilis, vnguentiſq; & medicinæ aptiſſima. Frequens eſt in Cyzico inſula.

5 Iride gemma:

ℭIris gemma (quam crematam, tuſamq; ad Echneumonum morſus remedio eſſe horus apud Plynium prodit)
Perſis naſcitur in perſide.

6 Iſati:

ℭ Iſatis herba eſt fullônia, rubro colore, quam mittit
Syria Syria,

7 Iuniperis.

ℭScribit Plynius libro decimoſexto vaſtas eſſe iunipe-
hiſpania ros in hiſpania.

8 Inſulis.

Illiricum ℭIdem libro tertio ait illyrici oram mille amplius inſu lis frequentari, propter naturam vadoſi maris,

9 Ichneumonibus.

ℭIchneumon ſerpens aſpidi infeſtiſſimus. frequens eſt
Aegypt⁹ in Aegypto.

10 Ibidibus:

Peluſiū ℭIbis auis circa Peluſium tantum nigra eſt, cæteris omnibus locis candida.

ℭDe Litera L.

1 LAnis, Miletos, Tarentum, Canuſium, Britannia. Lingones, Melite, Lucerna,
2 Laſerpicio Cyrenæ.
3 Lentiſco. Linternus.
4 Lactucis, Circellæ.
5 Lauris, Olympus, Parnaſus, Peneus, Permeſſus, Phocis, Sicion. ida.
6 Lacte, Saſſina, Lintuani, Fortunatæ inſule.
7 Leonibus, Africa Getulia, Lybia. Caſpia, Marmarica Maſſylia, Parthia, Mauritania, Syria,

8 Lente,Aegyptus,Peluſium.
9 Lino,Aegyptus,Cumæ,Tarraco,india,ſetabis.
10 Larice,ida.
11 Luto fictili,Samos,Saguntus.
12 Lenis veſtibus,Pellene.
13 Lapide ſpeculari,Hiſpania.
14 Ladano,Arabia,
15 Lacertis,Arabia,Nyſa,Aethiopia,Capraria.
16 Locuſtis,Caſius mons,Theſſalia,Lemnos,Magneſia Epheſii,Mare indicum,Cyrenæ,Syria.
17 Lupis piſcibus,Tybris.
18 Lupis feris,Croton.
19 Lagnibus piſcibus,Mæander,Strymon.
20 Loto arbore,Africa.
21 Lilio,Anthiochia.
22 LeporibusBaleares.
23 Lyncibus.Aethiopia.

1 Lanis.

Miletos Aſiæ fuit ciuitas, preſtantia Lanarum (quæ ibidem inficiebantur) memorabilis.Virgil.libro tertio. Geor.Quamuis Mileſia magno Vellera mutentur Tyrios imitata colores.Et libro quarto Eam circum Mileſia vellera Nymphæ Carpebant.Tarenti quoq; optime inficiebantur Lanæ.Horatius lib.2.ſermo.Lana Tarenti no violas imitatata ueneno.In Canuſio Appuliæ oppido,& caledonia ſeu Britannia fuit eximia lanarum bonitas,Quintianus in Cleopoli Fama Caledoniç ſileat miracula Lanę Et Canuſina ſimul.Lingonicas lanas probat Martialis lib.11.dicens,Lingonicis agendum tumeat tibi culcitra Lanis.De Melita inſnla maris Siculi,Syllius lib. 14.Telaq; ſuperba Lanigera Melite,& littus piſcoſa Me lacte.Luceria vetus fuit Dauniorum oppidum vbi ſacrũ Mineruæ fanum extitit.Eius Lanas probat Horatius lib. 3 Car.Te Lanæ prope nobilem Tonſæ Luceriam, non citharæ decent.Plinius libro.26.commendat Gallaticas, Miletos Tarentũ Canuſiũ Caledonia Ligones Melita Luceria

Tarentinas, Atticas, Mileſias. Plynius libro octauo de la/
nis & ouibus loquẽs, Hiſpania (inquit) nigri velleris prę
cipuas habet, Polentia iuxta Alpes, Canuiſia rutili, quas
Erithras vocant, Item Betica, vt Canuſium, Fuluas Ta/
rentum.

2 Laſerpicio.

❡Laſerpiciũ genus eſt herbæ precioſiſſimæ, & in medi
cinis optimæ (Silphion Græci vocant) cuius ſuccus La/
Cyrrene — ſer, folium maſpetum dicitur. Naſcitur hęc herba in di
uerſis locis. Sed olim laudatiſſima eſt apud Cyrenẽ Ly
biæ vrbem, Catullus ad Leſbiã Quã magnus numerus
Lybiſſæ arenę Laſerpici feris iacet Cyrenis.

3 Lentiſco.

Lintern⁹ — ❡Linternus Campanię fluuius Lẽtiſco arbore abũdat.
Ouid. libro. 15. Hinc calidi fontes, lentiſciferumq; tene/
tur Linternum.

4 Lactucis.

❡Plynius libro. 19, ait Lactucas in binos pedes aliquãdo
Circelæ — ſe pãdere, ſed in Circelẽſi agro ampliſſimas prouenire.

5 Lauris

Olymp⁹ — ❡In Olympo monte (inquit idem libro. 16. capi. 33.)
nulla eſt arbor Lauro copioſior. Idem libro. 15. Laurus
(inquit) non quia perpetuo viret, nec quia pacifera eſt,
pręferenda vtique Myrto & Oleæ eſt, ſed quia ſpetatiſ/
Parnaſ⁹ — ſima in monte Parnaſo, ideoq; etiã Apollini grata. Ouid.
libro. 11. Ille caput flauum Lauro Parnaſide vinctus, Po/
litianus in Nutricia, Non te vates Parnaſidę Lauro Ne/
quicq̃ deus, & cithara dignatus honore eſt. Virg. libro. 2.
Georg. Et iam Parnaſia Laurus parua, ſub ingenti ma/
tris ſe ſubiicit vmbra. Laurum Peneiam plerumq; appel
Peneus — lãt poetæ, a Peneo Theſſalię fluuio, iuxta quẽ frequens
eſt hęc arbor. Val. Flac. libro. 1. Et in ſummo Laurus Pene
ia Cono, Stroza pater. Iuniperi virides & te Peneia Lau/
rus. Mantuanus libro. 3. Parth. Marianæ Narciſſi caput
permeſſ⁹ — attollunt, Peneia ridet Laurus. Permeſſum Bœotie flu/
uium Lauros habere docet Pontanus libro. 2. de hortis

heſp.dicens.Bænaci de fonte ferat Permeſſida .Laurum Phocis Sabel.in Eleg.Phocaicæ Laurus,Libethridumq; chori.Sicyon quoque vrbs Oleo & lauro abundat, vnde Sicyonia bacca dicitur,Plynius libro decimoquinto. ait plurimam laurum in Ida, & circa Heracleam ponti prouenire. Phocis Sicyon Ida

6 Lacte.

¶ Saſſina vrbs Vmbriæ, Plauti patria, Lacte abundat, Syllius Saſſina diues Lactis.Martialis. Metam quòd lactis ſaſſinate de ſylua.Lituania tantam habet lactis copiã vt eius regionis incolæ ſemper fere lacticiniis vtantur & melle.Habent & Fortunatæ inſulæ magnam vim lactis, Vnde Hora.in Epodo.Illic iniuſſæ veniunt ad mulctra capellæ, Refertq; tanta grex amicus vbera. Saſſina Fortunatę inſulę

7 Leonibus.

¶ Africa.Ouidius libro quarto Triſt.Tempore Pœnorum compeſcitur ira Leonum.Idem de omnibus prope Africæ partibus memoratur. Getulia.Hora.At qui non ego te Tigris vt aſpera, Getuluſue leo frangere perſequor.Lybia. Martia.libro ſeptimo.Iam cernes Lybicum vallo aſſultare leonē.Caſpia.Statius libro octauo.Theb. Cæde redit, ſic Hircana leo Caſpius vmbra. Marmarica.Nemeſianus.Et ſua Marmaricos coget iuga ferre leones.Seneca in Agamemnone. Marmaricus leo Morſus cruentos paſſus audacis leæ.Maſſyllia.Codrus.Ante paſſus capiet Maſſyllum dama leonem.Claudianus.Maſſyllam cerui non timuere iubam.Habet & Parthia leones. Marullus. Quos fera Tygris, quos leo parthicus. Mauritania.Pontanus.Sed prius aut mauro veniam fera præda leoni.Horatius lib.1.Car.Nec Iubæ tellus generat leonum Arida nutrix.Plynius lib.8.ſcribit ſolam ſyriã leones nigros alere. Africa Getulia Lybia Caſpia marmarica. Maſſyllia Parthia

8 Lente.

¶ Lens legumen eſt, quo qui veſcerentur, olim æquiore animo fieri crediti ſunt.Frequens eſt Aegypto, & Peluſio Nili hoſtio.Martialis.Accipe Niliacam Peluſia mu Aegypt⁹ Peluſiũ

12 Lænis veſtibus.

¶ Pellene vrbs fuit achaiæ, à Pellene Titane condita, apud quã optimæ fiebant Lænæ veſtes, quæ egregie bellantibus dabantur in præmium virtutis. Pellene

13 Lapide ſpeculari.

¶ Lapis ſpecularis in Hiſpania reperitur, & in Bononia Italiæ, quem quidam humore terræ glaciari modo cryſtalli dicunt. hiſpania

14 Ladano.

¶ Ladanum frutex eſt odoratus, quo abundant arabes & Nabathæi Syriæ contermini. Arabia

15 Lacertis.

¶ Naſcuntur in Arabia Lacertæ duorum cubitorum, In Nyſa vero monte Indiæ 24. pedum longitudine. Volaterranus ſcribit in Aethiopiæ inſulis captam à regibus Luſitaniæ Lacertam octonum cubitorum longitudine, tanto oris rictu, vt ſolidum infantem deuoraſſet. Capraria vna ex Fortunatis inſulis, itidem lacertis referta eſt, autore Plynio. Nyſa

16 Locuſtis.

¶ Incolæ Caſii montis adeò quondam locuſtis infeſtati ſunt, vt contra eas Iouis auxilium implorauerint & ſeleucidum auium eas perimentium aduentũ. Graculi à Theſſalis, Illiriis, & Lẽniis nutriũtur contra locuſtas, quorum vi maxima obruuntur, vbi certa mẽſura eſt præfinita, quã ſinguli enectarunt ad magiſtratus deferant. Magneſii & Epheſii contra locuſtas ordine militari ad bellũ exeunt, tanta eorum animalium ſcatent multitudine. In mari Indico, locuſtæ aquatiles quaterna implent cubita, autore Plynio. In india ternũ pedum longitudinis eſſe traduntur cruribus & femoribus ſerrarum vſum præbentes quũ inaruerunt. In Cyrenaica regione lex eſt ter anno debellandi eas. Necarii & in Syria militari imperio coguntur, quæ tamen Parthis in cibo gratæ ſunt. Caſius Magneſii Epheſii India Cyrenæ Syria

17 Lupis piſcibus.

¶ Lupum piſcem laudatiſſimum capi Romæ in Tyberi

3 Meretricibus,ſuburra,Corinthus.
4 Myrtis,ſparta.orontes,Eurotas.
5 Metallis,Ilua,Amathus,Temeſe,Luna vrbs,Hiſpa/nia,Italia.
6 Murice,Tyros,Africa,Baiæ,Getulia,Phocis,Teren/tum,ſidon,laconia,aſſyria.
7 Muribus,Coſæ,Aegyptus,Argillus,Gyarus,Troas,Perſis,
8 Meſſibus,India,Africa,Aegyptus,Lybia,Coronia,Gargarus.
9 Mercibus,Orientales,Thebæ,
10 Minio,minius.ſiſapo.
11 Margaritis,India,Taprobane,Perimula, Caſcãdrus,Tilos,Palæogones,Britannia.
12 Muli Hiſpania.
13 Mulis piſcibus,mare ſiculum.
14 Magalibus,Getulia:
15 Myrha,Arabia,Orontes,Aſſyria.
16 Muſculis,ſtimphalis.
17 Muriis,antipolis.
18 Monilibus,India.
19 Murrha gemma,Parthia.
20 Montibus,macedonia,Corſica.
21 Molaribus,antron.
22 Melino,melo.
23 Magnete,India,ſiphnus.
24 Melonibus,Oſtia.
25 Muſcis,Cyrenæ,megaris
26 Myricis,Aegyptus
27 Mirobalano,Troglodite,
28 Malobathro,Syria.
29 Meliloto,Attica,Nola.
30 Mantichora India.
31 Menope,Pæonia.
32 Muribus araneis,Britannia.
33 Monocerote,Aethiopia.

34 Margaris piſcibus,mare rubrum.
35 Membrana,Pergamus
36 Malis punicis,Carthago,
37 Malis Cydoneis,Cydon.
38 Milio,Aethiopia,Campania,Niuernia.
39 Malua,Arabia
40 Moly Herba,Cyllene.
41 Militibus,Italia.
42 Mulis piſcibus,Oceanus ſeptentrionalis.
43 Merulis a bis,Cyllene.
44 Aliis rebus,alia loca.

1 Melle.

HYbla mons Siciliæ optimo abundat melle, Sido-
nius.Quales mellifera virent in Hybla.Martialis
lib.11.Mella iubes Hyblæa tibi,vel hymettia na-
ſci.Pontanus.Regna tenet laticis,quem florida deliquat
Sicilia Hybla,Hybla faui & melis,diues & Hybla Thymi.Sicilia
Varro li.3.de re Ru.Propter hoc Siculũ mel fert palmã,
Himett⁹ ꝙ ibi Thymum bonum & frequens eſt.Hymettus mons
Atticæ.Statius li.6.The.Strident & Hymettia mella,Pon-
Attica tanus.Regna tenet mellis pulcher Hymette tui. Attica,
Ouid.Adiice de flauis Attica mella fauis. Plynius. Mel-
lis Attici in toto orbe ſumma laus exiſtimatur. Martia.
Si tibi Cecropio ſaturata Cydonia mele ponentur. Ca-
lydna vna eſt Cicladum, mellis itidem ferax.Ouidius li
bro octauo. Dextra Lebinthos erat, fœcundaq; mel-
Sabæi le Calydna. Scribit Plynius Sabæos eſſe ditiſſimos ſil-
uarum fertilitate odorifera, auri metallis,agrorum, ri-
Calabria gui mellis,cæręq; prouentu Calabria.Horatius.Quam-
Fortunatæ inſulę quam nec Calabre mella ferunt apes.In Fortunatis inſu-
lis copia eſt optimi mellis.Horatius.Mella caua manant
Cyrnus ex Illice montibus altis.Cytnus inſula eſt abundãs mel-
le,ſed illaudato. Virgi.Sic tua Cirnæas fugiant examina
Taxos. Torini populi Indiæ viſitant melle,quo affluũt
Val.Fla.libro ſexto. Mellis honos Torinis. Strabo ait
India in India arundines ſine apum auxilia mel ferre ſuauiſſi-

mum. Mellaria oppidum Hiſpaniæ meruit nomen à copia mellis.

2 Marmore.

¶ Sinada oppidum Phrygię, ad.60.ſtadia proximum habet vicum Docimum, vbi marmor naſcitur, quod incolę Docimitem, Romani Sinadicum vocát. Horatius. Quòd ſi dolentem nec Phrygius lapis, Nec purpurarum ſidere clarior Delinit vſus. Hac ratione Pontanus Idæas vocat columnas dicens. Hinc etiam templa Idęis innixa columnis. Stroza filius. Regiaq; idæis condita marmoribus. Tibullus. Quidue domus prodeſt Phrygiis innixa columnis? Claudianus. Precioſaq; picto marmore purpureis cędit quod Sinada venis. Statius libro primo, ſyl. Sola cauo Phrygiæ mitit quam ſinados antro, Ipſe cruentauit maculis lucentibus Atys. Commendatur & marmor numydicum, quod M. Lepidus primus omnium Romæ oſtendit maculis quidem purpureis variatum. Nam hũc lapidem Atys quum in Phrygia Cybelem fugeret, cruentaſſe dicitur, Vocatur autem Porphyrites. Plynius ait pręter marmoris Numidici, ferarumq; prouentum, nullum aliud eſſe regionis inſigne. Propertius lib.2. Tanta erat in ſpecie Pœnis digeſta colũnis. Martialis. Marmore picta Nomas. Laconicum marmor viride erat, & cunctis hilarius omniumq; precioſiſſimũ. Statius in Syl. Hic dura Laconum Saxa virent. Tænarus Laconiæ promontorium marmor habuit laudatiſſimũ, Tibullus. Quidve domus prodeſt Phrygiis innixa colũnis, Tænare ſiue tuis, ſiue caryſte tuis? Thaſos Cycladũ vna marmor habuit maculoſum, quod Thaſiũ dicitur. Caryſtos vrbs Euboię marmor habuit laudabile, quo primus in columnis Romæ vſus eſt mamurra. Plynius. Caryſtos (inquit) nobilis, nobilior tamen marmore. Lucanus. Qua maris anguſtat fauces lapidoſa Caryſtos. Seneca ferax varii lapidis Caryſtos.

Sinada

Laconia

Tęnarus

Thaſos

Cariſtos

¶ Luna vrbs Ethruriæ marmor habuit candidum & lucidum, quam propterea metalliferam, ideſt Marmoris ferácem vocat Statius, dicẽs. An ne metalliferę repetit iam

Luna

mœnia Lunæ Eurotas Laconiæ fluuius ab eiuſdem rei præſtantia commendatur. In ſyene Aegypti vrbe ſodiebatur etiam maculoſum marmor, quod Pyropœcidos. i. igneis maculis variatum dicitur. Eo faciebant obeliſcos Aegypti reges. Paros quoque Aegæi maris inſula marmor habuit laudabile. Plynius ſcribit Aegyptium Labyrinthum lapideis è paro columnis fuiſſe factū. Horatius. Vrit me Glyceræ nitor, ſplendentis pario marmore purius. Ouidius libro tertio, Metamorpho. Hæret vt è Pario formatum marmore ſignum. Sabelli'. Pariſq; nitet qua fulta columnis Porticus. Apud ſicyonem marmorum fuit nobilis vena vbi Dipœnus & ſcyllus Cælatores patria Cretenſes claruerunt. Chios quoque maris Aegæi inſula, Taygetus, ſeu Taygetum mons Laconiæ, Hymettus Atticæ, Doniſa, Liguria, Dalmatia marmoris eximii laudem meruerunt.

Syene

Sicyon

Chios & alia loca

Teſtimonia

Teſtimonia rerum prædictarum.

¶ Statius lib. i. Syl. ſic inquit. Hic Lybicus, Phrygiuſq; ſilex, hic dura Laconum ſaxa virent, Hic flexus Onyx, & concolor alto Vena mari. Idem. Non huc admiſſæ Thaſos, aut vndoſa Caryſtos, Mœret Onyx lōge, queriturq; excluſus Ophites. Sola nitet flauis Nomadum deciſa metallis purpura, ſola cauo Phrygiæ quam ſinados antro ipſe cruentauit maculis lucentibus Atys. Quæq; Tyri niueas ſecat & ſidonia rupes. Vix locus Eurotæ viridi, quã regula longa ſinada diſtinctum variat. Idem lib. i.

Hic Graiis penitus delecta metallis
Saxa, quod Eoæ reſpergit vena ſienes.
Sinade quod mœſta Phrygiæ fodere ſecures.
Hic & amyclæi cæſum de monte Lycurgi
Quod viret, & molles imitatur rupibus herbas.
Hic Nomadum lucent flauentia ſaxa, Thaſoſq;
Et Chios, & glauca certantia Doride ſaxa. Idem.
Mons Lybis, Iliacuſq; nitent, & multa ſiene.
Lunaq; portandis tantū ſuffecta columnis. Sabellicus.

¶ Hanc lybicæ commendat purpura venę, Nilacuſq; lapis,

pis;Phrygiusq́; & quicquid Ethruſco Litore Luna ſecat,
ſecuitq; Argiua Caryſtos.Idem cui venoſa Thaſos latus
hoc preſtrinxit,& illud,Taygetusq́; virens,necnō Cerea
lis Hymettus.Horatius Non trabes Hymettiæ premunt
columnas vltima receiſſas Africa. Martialis.De marmore
omni,quod Caryſtos inuenit,Quod Phrygia ſinas,Afra
quod Nomas mittit,& quod virentem fonte lauit Euro
tas .Virgilius in Cyri. Marmoreamq́; Paron, viridemq;
Donyſam,Olearon,niueamq; Paron. Ouidius libro ſe-
ptimo Meta.Planamq́; Seriphō,Marmoreamq; Paron.
Pamphilus illius ſub corde riget lapidoſa caryſtos,illius
duro pectore dura Nomas.Sidonius.Hic lapis eſt de qn-
que locis dans quinq; colores.Aethiopis,Phrygius,Pa-
rius,Pœnus,Lacedæmon , Purpureus,viridis ,maculo-
ſus,eburnus,& albus Sabellicus. Quamuis Spartano cō
ſurgant atria ſaxo.Sublimesq́; ornet poſtes Titana Cary
ſtos.Syllius,Tunc quos à niueis exegit Luna metallis.Si
donius Iam ſi marmora inquiras non illic quidem paros
proconiſſos,Caryſtos,Phryges,Numydæ ,Spartiatæ ru
pium variatarum poſuere cruſtas.Pamphilus,Delphica
quæq́; Paros fert, & lapidoſa Caryſtos Marmora,quæq;
gerit Sinada,quæq; Thaſos,

3 Meretricibus.

¶In Suburra vico vrbis Romæ fuerunt meretricum do Suburra
micilia,quæ propterea Suburranæ dicuntur .Pamphilus
Deq; Suburranis.Thaida fornicibus. Martialis.Famæ nō
nimium bonæ puellam, Quales in mediam ſedent Su-
burra.Corinthus vrbs tātis deliciis eneruata eſt,vt Vene Corinth⁹
ris templum ibidem fuerit, vbi mille circiter elegantes
meretrices paratæ erant venientibus ſe proſtituere,inter
quas numerantur præcipui nominis,Lais,Thais,Cyrene
Leæna,Synope, Phryne, Sicione,Vnde natum prouer-
bium.Corinthiari.i.Laſciuire.

4 Myrtis.

¶Sparta.Virgilius.in Battarum.Et violæ genus omne Spartana
hic.eſt, & Spartica Myrtus.Orontes. Salmonius.Non Orontes

Eurotas Thabor horum animos,non myrtifer angit Orontes.Eu rotas. Catullus , Quales Eurotæ perpingunt flumina myrtos.

5 Metallis.

Ilua ¶Ilua inſula Thuſciæ adiacens ,clara eſt metallis. Virg. lib.10.Aſt Ilua trecentos,Inſula in exhauſtis Chalybum generoſa metallis.Syllius.Nō totidem Ilua viros,ſed le ctos cingere ferrum Armarat patrio (quo nutrit bella) metallo.Stroza filius,Quinq; metalliferę ſaxa ardua ſub didit Iluæ.Plynius.Venaria Ilua,cum ferri metallis. De Amath[9] Amathunte Cypri ciuitate.Ouid.lib.10.At ſi forte reges fecundam Amathunta metallis. Idem.Piſcoſamq; Gny don grauidamq; amathūta metallis.De Themeſe Cypri Temeſe vrbe Statius lib.1.Syl.Et queis ſe totis Temeſe dedit hauſta metallis Ouidius lib.15.Hippotadeq; domos re gis Temeſeſq; metalla.Idem. lib.5.Faſt.Rurſus aquā tan Luna git Temeſęaq; concrepat Aera.De luna vrbe Ethruriæ, Statius lib4.Syl.an ne metalli feræ reperit iam mœnia Lunæ?Poſidonius dicebat Plutum deum opulentiæ ha hiſpania bitare ſubterranea Hiſpaniæ tanta eſt in eo terrarum tra Italia ctu, metallorum fœcunditas,Italia (inquit Plynius)me tallorum omnium fertilitate nullis cedit terris.

6 Murice.

¶Murex piſcis eſt cuius humore fit color purpureus,& qnq; pro purpura capit murice autem claruerit loca ſe Tyros quentia,Tyros.Virgil Tyrioq; ardebat murice lęna.Afri Africa ca Horatius.Te bis af.ro murice tinctæ Veſtiunt Lanæ. Baiæ Baiæ.Idem lib.2.Ser.Murice Baiano potior Lucrina.Pe Cetulia loris.Getulia.Idem,Argentum veſtes Getulo murice tin Phocis ctas.Phocis Ouid.lib.6.Meta.Phocaico bubulas tinge Tarentū bat murice.Lanas.Tarentum.Sidonius.muricis Tyrii,ſeu Sidon Tarentini conchilato ditat indutu Idem Ipſaq; quę petiit trepidauerat vncta Tarentus. Sidon ſidonius. Serica ſi donius fucabat vellera murex.Lucanus.Et Tyros inſtabi Aſſyria lis,precioſaq; murice ſidon.Laconia. Pamphilus. Picta, nec Oebalio fulget quæ murice veſtis.Aſſyria.Sidonius.

Aſſyrius murex, nec tibi ſigna dabit. Idem dicendum de locis Oſtro & purpura claris;

7 Muribus.

¶ Coſæ vrbs Italiæ muriũ quotidiæ erumpentium multitudine obruta eſt, Tanta eſt in Aegypto murium abundantia, vt & ſegetes populentur, hiſq; litatione & votis reſtitere oporteat. Argillus mõs Thraciæ dictus eſt à multitudine murium, qui in terra ibidem reperti ſunt cõcertantes. Argillus lingua Thracum mus dicitur Scribit Plynius ex Gyaro Cycladum inſula incolas, muribus fugatos. Plurimi & ad Troadem perueniunt, vnde iã magno prouentu fugauerunt accolas. Coſæ Aegypt. Argillus Gyarus Troas

¶ Tantus fuit apud Perſas murium prouentus, ut repertæ ſint prægnantes in vtero parentum, teſte Plynio. Perſis

8 Meſſibus.

¶ Habet Aegyptus binas in anno meſſes, ac totidẽ æſtates. De Africa & Aegypto, ſtatius lib. 3. Syl. Quod meſſibus Afris verritur, æſtiferi quicquid teritarea Nili. Aegyptus ab antiquis orbis horreum vocata eſt, quo dei', animi gratia & ſalutis confugere ſoliti ſunt. Lybia. Horatius. Quicquid de Lybicis verritur areis. Martialis. Poſſideat Lybicas meſſes. Hermumq;, Tagumq;. Idem Tercentum Lybici modios de meſſe Coloni ſumi. Seneca. Non quicquid Lybicis terit Feruens aram meſſibus. Coronia vrbs Theſſaliæ. Statius libro ſeptimo. Theb. Exilẽ Gliſanta, Coroniamq; feracem, meſſe Coroniam, Baccho Gliſanta colentes. Aegypt. Africa Lybia Coronia

¶ Gargarus mons in Ida. Claudianus. Iam flaueſcentia centum meſſibus, æſtiuæ detondent Gargara falces. De his & aliis huiuſmodi ſcribit ſidonius. Gargar.

Huc veniet calidis quantum metit Africa terris.
Quantum vel Calaber, quantum colit Appulus acer,
Quanta Leontino turgeſcit meſſis aceruo.
Quantum mygdonio committunt Gargara ſulco,
Quantumq; & tacitis Cererem venerata choræis,
Attica Triptolemo ciui condebat Eleuſis.

fff ii

9 Mercibus.

Orientales ℂOrientales populi variarum rerum mercibus, vt gẽmis auro, argento, thure, Balſamo, cęteriſq; rebus aromaticis abundat. Hinc Stroza filius merces Eoas vocat, dicens. Ille dat Eoa lectos de mercede lapillos. Thebæ Thebæ vrbs centum portarum fama nobilis copioſa fuit Indicarum, Arabicumq; mercium.

10 Minio.

Minius ℂMinio pigmento abundat Minius Iberiæ fluuius nomen inde adeptus, Michael Anglicus. Parte alia venit minio rubicatus Ibero. Proper. Vt Mæotica nix Minio ſi certet Ibero.

Siſapo ℂSiſapo locus Hiſpanię optimum habet Minium. Ply. Celeberrimum Minium ex Siſaponenſi regione Betica Miniario metallo. Reperitur & Minium apud Colchos, in rupe quadã inacceſſa. Optimum verò ſupra Epheſũ.

11 Margaritis

India ℂMargaritis lapillis abũdat India. Ply. Quãtum apud nos indicis margaritis precium eſt, Idem libro. . Principium ergo, culmenq; omnium rerum precii margaritæ tenent. Indicus maxime has mittit Oceanus. Bap. pius. Indaq; gemmiferis margaris acta vadis. Habet etiam margaritas Taprobane Arabia inſula, item Perimula promõtorium Indiæ. Laudantur circa Arabiam in perſico ſinu mari rubri. Scribit Ply. Caſcandrum inſulam eſſe deſertã in Oceano indiam verſus, margaritis quæſtuoſam. Tilos quoq; Arabiæ inſula, celeberrima eſt margaritis. Palæogones incolę ſunt Tabrobanes inſulę auri margaritarũq; grandinm fertiliores quam Indi. Tacitus ſcribit Britanniam aurum & argẽtum, aliaq; metalla gignere, & Oceanum margaritas, ſed ſubfuſcas & liuentes ſuetonius ait Cæſarem in Britanniam nauigaſſe, cauſa Margaritarum.

[Margin: traproba ne · perimula · Caſcãdr⁹ · Tilos · Palęogo nes · Britãnia]

12 Mulis.

Getulia ℂHiſpania. Stroza pater. Hiſpanaſq; ſimul malas, mannoſq; Britannos Adde.

13 Murenis piſcibus.

¶ Mare ſiculum. Martialis, Quæ natat in ſiculo grandis Murena profundo. Ply. probat lupum Tyberis, Rhombum Rauennæ, murenam ſiciliæ, & Elopem Rhodi. Sunt & prope Tarteſſum Hiſpaniæ vrbem delicatæ murenæ. Quintianus Traxit & Tharteſſia murena quoſdam. Sicilia tharteſ

14 Magalibus.

¶ Magalia, ſeu mapalia dicuntur Hetulorum caſe quæ calamis teguntur. Martialis Tecum ego, vel ſicci Getula mapalia Pœni, & poteram ſcythicas hoſpes amare caſas. Item Virg. de Mercurio loquens, vt primum alatis tetigit magalia plantis. Ad hunc locum facere videtur, quod ſaluſtius ſcribit de Numydis, quos ait habuiſſe alueos nauium inuerſos pro tuguriis. Scythæ quoq; non alias domos habuerunt, quam volubiles & plauſtris ductiles. Vnde Horatius. Campeſtres melius ſcythæ, Quorum plauſtra vagas rite trahunt domos, viuunt, & rigidi Getæ. Getulia

15 Myrrha.

¶ Myrrhā arbuſculam aromaticam ſucco diſtillantem habet Arabia. Vigilius in Cyri, Ille Arabis mirthæ quondam qui cepit ocellos, Pontanus. Non mihi thure opus eſt, aut Nardo, aut Arabe mirrha. Habet myrrham Orōtes Propertius Aut quid Orontea crines perfundere Myrrha? Bap. pius. Carmen erat nitidum, ſi forſan Orōtide myrra, munditer impleſſet noſtra puella ſinum. Idē. Cernis, Orontæa dominæ ſi corpora myrrha Tincta? Aſſyria. Pontanus. Et Aſſyriam redolentia pectora myrrham. Excellit & Troglodytica myrrha, quæ lucida eſt ſubulridis & mordax. Arabia Orontea Aſſyria

16 Muſculis.

¶ Muſculi piſces naſcuntur in ſtymphali Arcadiæ. ſtympha

17 Muriis.

¶ Antipolis vrbs Aſiæ, Murriis & Thynnis piſcibus abūdat Martialis, Antipolitani fateor ſum filia Thynni. antipolis

18 Monilibus.

India ℭIndia. Statius lib. I. Sylua. Huic Inda monilia glaucum Proteaq́;, atq́; omnem Nereida quærere iuſſi. Vbi loquitur de forma & cultu violantillæ vxoris ſtellæ poëtæ patauini.

19 Murrha gemma.

Parthia ℭMurrham gemmam (qua fiebant murrhea ſeu murrhina pocula precioſa) multis in locis mittit Parthia. Propertius Murrheaq́; in Parthis pocula cocta focis.

10 Montibus.

Macedo. ℭMacedonia perpetuis montibus cingitur. Habet ab Oriente Oſſam & Pelion. ab occaſu Pindum, ab aquilone Olympum, à meridie, Othryn. Corſica quoq́; montibus tanquam verticibus abūdat. Vnde & nomē ſumpſit, Corſas, enim tempora Græci vocant.

Corſica

21 Moralibus.

Antron ℭAntron vrbs eſt Theſſaliæ cauernis & cuniculis abundans, quibus optimi lapides ad molas eruuntur. Gellius vocat molas illas truſatiles, vbi loquitur de Plauto. quē ait operam piſtori locaſſe, & feciſſe quæſtum in agendis mollis, illis, quas truſatilles vocant.

22 Melino.

Melo ℭMelinum pigmentum nomen ſumpſit à melo inſula vnde exportatur.

23 Magnete.

ℭMagnes lapis eſt argento ſimilis, ferrum ad ſe attrahens. Reperitur in India, & in ſiphno inſula maris ægei.

24 Melonibus.

Oſtia ℭMelones (quos veteres melopepones dicebant) fructus ſunt hortenſes, qui humi rotundantur, partianus Oſtienſes probat.

Cyrenæ 25 Muſcis.

ℭPlynius ait Cyrenaicos Achorem deum contra multitudinem muſcarum inuocare. eiq́; litera conſueuiſſe muſcarum multitudo depopulata eſt quondā megarenſes.

Megaris

Aegypt⁹ 26 Myrica.

ℭMyrica arbuſcula, naſcitur domeſtica in ægypto & ali

bi agreſtis.

27 Myrobalano.

℄ Myrobalanum arbor eſt frequens apud Troglodytas Aethiopiæ, Aromaticam ferens grandem qua fit vnguẽtum precioſum. Palma quæ fert myrobalanum probatiſſima eſt in Aegypto. Troglo- dytæ

28 Malobathro.

℄ Malobathrum vnguentum eſt odoriferum, Syriæ regioni peculiare. Horatius. Cum quo morantem ſæpe diem mero Fregi, coronatus nitentes Malobathro ſyrio capillos. Syria

29 Melitoto:

℄ Melitotos herba eſt ſuauis & mellea, de qua Ouidius, Pars thyma, pars rores pars melitoton amant. Melitotos optimus eſt Atticus, Naſcitur & in Campania circa Nolã mellini coloris, odoriſq; Vehementis. Attica

30 Mantichora.

℄ Mantichoram feram India gignit magnitudine leonis, pelle villoſa & purpurea, vultu & auribus prope humanis triplici dẽtium ſerie in vtraq; maxilla vtrinq; aculeis cuſpidatam, quos in certamine pro telis iaculatur. India

31 Monope.

℄ Monopẽm animal tauri magnítudine habet Pæonia. Pęonia

32 Muribus Araneis,

℄ Muribus Araneis, (quos Herodotus mygdalos vocat) ſcatet Britannia. Britãnia

33 Monocerote.

℄ Monoceros fera eſt ſæuiſſima, capite ceruino, pedibus Elephantinis, cauda aprina, reliquo corpore ſimilis equo, vno in fronte cornu duum cubitorum armata, Naſcitur in Aethiopia. Aethio- pia

34 Magaris.

℄ Magari piſces ſunt ſpecie rotunda, & gregatim natantes, ac regem ſectantes more apum. Reperintur in mari rubro. Mare ru brum

35 Membranis.

pergam* ℭ Membranæ Pergami primum repertæ ſunt.

36 Malis punicis.

Carthago ℭ Malum Punicum ſeu granatum frequens eſt apud Carthaginem, unde cognomen ſumpſit.

37 Malis Cydoneis

Cydon ℭ Malis Cydonæis (quæ & Cotonea dicuntur) nomen dedit Cydon vrbs Cretæ, in qua magnus fuit eorum prouentus.

38 Milio:

Cāpania ℭ Milio gaudet Cāpania, pultemq; candidam eo facit. Sarmatarum quoq; gentes hac maxime pulte aluntur.

Aethiopia Aethiopes nō aliam frugem, q̄ milii, Hordeiq; nouere.

Niuernia Habent & Niuerni agros milio perinde ac frumento, aut aliis ſegetibus refertiſſimos, quo etiam contrito, & in farinam redacto pultem conficiunt.

39 Malua,

Arabia ℭ Maluas Plynius ſcribit in Arabia ſeptimo menſe arboreſcere, quod eſt argumentum magnæ fertilitatis.

40 Moly herba.

Cyllene ℭ Moly herba à Mercurio reperta, maximæ contra venena efficaciæ naſcitur in Cyllene Arcadiæ.

41 Militibus

Italia ℭ Plynius ſcribit Italiam nunciato Gallico tumultu ſolam ſine externis vllis auxiliis armaſſe peditum. 80. milia. Equitum. 700. milia.

42 Mulis piſcibus.

Oceanus Sep. ℭ Mulos piſces ſeptentrionalis gignit Oceanus, & proxima pars occidentis.

43 Merulis albis.

Cyllene ℭ Merulæ circa Cillenem Arcadiæ, nec vſq̄ alibi candidæ naſcuntur.

44 Aliis rebus.

ℭ Mithridanion herbam generat Pontus, Melichryſim gemmam, India. Magudarim caulem, Syria. Maſtichem arborem, Chios inſula.

De litera. N.

1 Niuibus, Taurus, Scithia, Thracia, Othrys, rhodope, Atlas.
2 Nemoribus, Zacynthos, Egaleos, Atlas.
3 Nucibus, Auella, Prænaſte, Tarentum, Thaſos, Perſis, Pontus.
4 Nardo, Perſis.
5 Nymphis, Oceanus.
6 Napis Amiternum.
7 Nebridibus, Nebris.
8 Nitro, Epyrus.
9 Naſturcio Babylon.
10 Neadibus, Samos.
11 Narciſſo, Licia.

1 Niuibus.

Taurus, Othrys, Rhodope, Scythia, Thracia, nullo fere tempore non rigent niuibus, gelu, ac glacie. Taurus. Remaclus, Rupibus impono Taure niuoſe tuis. Scythia. Lucanus. Solibus & nullis ſcythicæ, quum bruma rigeret Dimaduere niues. Thracia, Statius libro. 11. Biſtoniæ tepuere niues, Ouidius Brachia ſithonia cādidiora niue, Othrys. Claudianus, Laſſa per Othriſſas fundere membra niues. Rhodope. Ouidius in Epiſto. Qua patet vmbroſum Rhodope glacialis ad Hemū. Scribit Plynius Atlantis verticem, altis etiam æſtate niuibus operiri. Taurus Scithia Othrys Rhodope Atlas

2 Nemoribus.

Zacinthos inſula non procul Corintho. Virgi. libro. 3. Aeneid. Iam medio apparet fluctu numeroſa zacinthos. Egaleos mons Atticæ. Statius lib. 12. Diues & Egaleos nemorum, Parnesq; benignus vitibus. Atlas (inquit Martianus Capella) nemoroſus eſt, ſcatens fontibus, ſed, rupibus infœcundus. Zacinthos Egaleos Atlas

3 Nucibus.

Auella vrbs Campaniæ, nuces habuit præſtantiſſimas.

Plynius. In melle ſumitur Nucis auellanæ magnitudinę. Idem. Nuces auellanæ capitis dolorem faciunt, Virgil. Et qui malliferæ deſpectant mœnia auellæ. Plynius laudat
Tarentū Tarentinas amplitudine, & putaminis mollicie. Columella. Nucem Græcam auellanam, & Tarentinam hoc mo-
Thaſos do facere poteris. Thaſiæ. Quintianus Thaſia nux quoſdam, Cilix & piſcis aliquos. Varro apud Gellium ſcaros Cilices, Nuces Thaſias, palmas Aegyptias, Glandes Ibericas inter cibos electiles reponit. Optimum genus Nu-
Perſis cum fuit perſicū, autore Plynio. Politianus in Ruſt. Sornaq; cū ceraſis, duroq; putamine clauſa perſica nux. Plynius laudat ponticas. Vnde Statius li. i. Syl. Quicquid nobile ponticis nucetis.

4 Nardo.

India
Perſis ¶ Nardus, ſeu nardum frutex eſt aromaticus quo india & perſis abundāt. Horatius. Nunc & achæmenio perfun di Nardo iuuat. Plynius. Cuius folia nihil ab indico nardo diſtant.

5 Nymphis.

Ocean⁹ ¶ Oceanus nympharum omniū pater eſt, Catullus. Non genitor nympharum abluat oceanus.

6 Napis.

Amiternum ¶ Amiternum vrbs campaniæ napis abundat. Martia. Hos Amiternus ager felicibus educat hortis. Plynius. Napi vero Amiternini (quorum eadem fere natura) gaudēt
Aegypt⁹ ęque frigidis. Napus in ægypto mire celebratur, propter olei celebritatem, quod de ſemine eius faciunt.

7 Nebridibus.

Nebris ¶ Nebrides dicūtur Damarum, ſeu ceruorum peles. His abundat mons nebris nomine, autore ſolino.

8 Nitro.

¶ Nitrū lapis eſt ſulphuri cōmixtus, & natura ſali proxi-
Macedonia mus. Apud Epyrū fit eodē quo ſal modo. Optimū creſcit in Macedonia, quod vocant coleſtricū. In ægypto conſi-
Aegypt⁹ citur multo abundantius, ſed deterius: Nitrariæ egregiæ Aegyptiis circa Memphim eſſe conſueuerunt.

9 Naſturcio.

Naſturcium herba eſt torporem & hebetudinem exci tans. Frequens eſt apud Babylonem. Babylõ

10 Neadibus.

Neades animalia ſunt, quorum voce abrumpitur ter/ra. Reperiuntur in ſamo inſula. Samos

11 Narciſſo.

Plynius ait probatiſſimum narciſſum creſcere in lyciæ montibus. Lycia

De litera. O.

1 OStro, Lemannus, ſarra, ſidon, Aſſyria, Phœnicia, Tenarus, Chalcedon.
2 Oleo, & oliuis, venafrũ, Trebia, peparethos, ſabini, Eurotas, Lycabeſos, Betis, paropotamia, fortunatæ inſulæ, Taburnus.
3 Ouis, Velitræ, pygmæi, Oonæ.
4 Ouibus, Galeſus, Canuſium, Gallia, Calabria, Appulia Altinum, Miletos, Tarentum, Tibareni, Aegyptus Arabia, Chios.
5 Ornis, pelion.
6 Odoribus, arabia, ſaba, perſis, aſſyria, panchaia, ida/ ſpes, india, armenia.
7 Oraculis, Delphi.
8 Oſtreis, Lucrinus, Gerardaſca, Baię, Circæi, abydus.
9 Oppidis, india, betica.
10 Oleribus, ſyria.
11 Onagris, phrygia, Lycaonia, Mauritania.
12 Onocrotalis, Gallia ſeptentrionalis.
13 Onychite, Arabia.
14 Aliis rebus, alia quædam loca.

1 Oſtro.

LEmãnus lacus Gebẽnæ ꝓpinquus colore muricis abũdare arguit̃ dicto Ricardi Bartolini. Oſtrifero madidũ caput obiectare Lemãno. Sarra, ſeu tyros. Lemãn. Sarra

Virgilius.Vt gemma bibat,& ſarrano dormiat Oſtro. Si/don.Ouid.Hic qui ſidonio fulget ſublimis in Oſtro. Aſſy/ria.Virgil.in Cyri. Non Libis Aſſyrio ſternetur lectulus Oſtro. Phœnicia.Ruffus Feſtus. Agenoreo color hinc mentirier Oſtro. Tænarus mons Laconiæ. Aegidius Ma/ſerius.Cõmedẽt Oſtrũ Tenarus,atq; Tiros.Chalcedõ.Lu/ca.li.9.Pontus & Oſtriferam dirimat Chalcedona curſu.

Aſſyria
Phœnicia
Tenarus
Chalcedon

Oleo & oliuis.

¶Venafrum Campaniæ oppidum præcipuum olei lau/dem meruit.Martialis libro duodecimo.Vncto Cordu/ba lætior Venafro.Idem lib.13.Hoc tibi campani ſudauit bacca Venafri vnguentum.Horatius. Preſſa Venafranæ quod Bacca remiſit oliuæ.Pamphilus.Bacca Venafranis nunq̃ ſua ceſſit oliuis.Iuuenalis Sat.5.Ipſe venafrano pi/ſcem perfundit oliuo.Plynius. Et vulgo(inquit)princi/patum hoc bono obtinuit Italia toto orbe, maxime a/gro venafrano.Horatius Viridiq; certat Bacca venafro. Picenum regio Italiæ. Martialis.Si mihi picena turdus palleret Oliua. Oliuam Picenam commendat Plynius. Sicion. vrbs Achaiæ, Oui.in Ibin.Aut vt oliuifera quon/dam ſicione profecto. Statius libro quarto, Theb. Qui Drepani ſcopulos, oliuiferæ ſicionis culta ferunt. Tre/bia,ſeu trebula vrbs Italiæ(quę prius Mitiſca dicebatur) etiam claruit oliuis,Virgi.lib.7.Freti manus omnis.Oliui feræq; Nitiſcæ.Peparethos inſula. Ouid.li.7. Metamor. Et Gyaros,nitidæq; ferax Peparethos oliuæ.Ager ſabi/norum,Ouidius libro tertio.Faſt.Primus oliuiferis Ro/mam deductus ab aruis.Eurotas fluuius Laconiæ. Sta/tius libro quarto Theb.Taygetiq; phalanx, & oliuiferi Eurotæ Dura manus.Lycabeſos mons Atticæ.Statius li/bro duodecimo. Parnesq; benignus vitibus, & pingui melior.Licabeſos oliua.Betis Hiſpaniæ fluuius. Syllius libro tertio.Palladio Betis vmbratus cornua ramo.Mar/tialis.Betis oliuifera crinem redimite corona. Plynius. Glareoſum oleis ſolum aptiſſimum in venafrano, pin/guiſſimum Betica. Idem Betica quidem meſſes vberri/

Venafrũ
Picenũ
Sicion
Trebia
Peparethos
Sabini
Eurotas
Licabeſos

mas inter oleas metit. Paropotamia proxima Tigri re/gio non palmetis modo, verum & oleo, pomisq; & aliis arbuſtis nobilis eſt. Oliuis etiam abundare Fortunatas inſulas oſtendit Horatius dicens. Germinat & nunq̃ fallentis termes oliuæ. Taburnus mons Campaniæ. Virgilius. Iuuat Iſmara Baccho conſerere, atq; olea magnum veſtire Taburnum. Fortunatæ inſulę Taburn⁹

3 Ouis.

¶ In velitris volſcorū oppido fuit ouorum ingens abundantia. Mantuanus. Iam Latii Romam caput, Ouiferasq; velitras. Pigmęorum caſas luto, pennisq; & ouorum putaminibus conſtrui ſcribit Plynius, libro ſeptimo, Oonæ eodem teſte inſulæ ſunt ponti, in quibus ouis auium & auenis viuunt incolę. Velitræ Pigmæi Oonę

4 Ouibus.

¶ Galeſus calabriæ flumen ouium multitudinem quondam fertur habuiſſe. Horatius libro ſecundo, Car. Dulce pellitis ouibus Galeſi flumen. Canuſium vrbs eſt Appuliæ, in qua lanæ erant rutili coloris. Iuuenalis ſaty. 6. Paſtores, & ouem Canuſinam, vlmosq; Falernas. Gallia, Horatius. Nec pinguia Gallicis creſcunt vellera paſcuis. Calabria, & appulia, Columel. libro octauo. Generis eximii Calabras, Appulasq;, milites noſtri exiſtimabant, earumq; optimas Tarentina. Nunc Gallicæ pręcioſiores habentur, earumq; præcipuæ Altinates. Altinum autem oppidum eſt in palude poſitum, ſimilem Rauenæ ſitum habens. Martialis. Velleribus primis Appulia prima, ſecundis nobilis Altinum, tertia laudat ouis, Plynius. Lana autem laudatiſſima Appula, & quæ in Italia Græci pecoris appellatur, alibi Italica. Tertium locū Milleſię oues obtinent. Appulæ breues villo, nec niſi Penulis celebres. Circa Canuſium, Tarentumq; ſummam nobilitatem habent. Tibareni populi ſunt Trapezunti imminentes, Chalibibus vicini, ouium præſtantiſſimi cultores. Priſcianus ſeu Rhemnius in Dionyſii Geographia. Hic pecorum eſt diues nimirum gens Tibarenū Hanc prope ſunt Cha/ Galeſus Canuſiū Gallia Calabria Altinum Tibareni

lybes duriſſima regna colẽtes, Quos labor exercet ſęuus ferriq́ metalla. Aegyptus adeo herbis exuberat, Autore Diodoro Siculo, vt oues bis anno ibidem pariant, bisq́ præbeant lanam. Herodotus ait in Arabia eſſe oues cauda trium cubitorum, quam per humum trahũt. Sunt & minutiſſimæ oues in Chio pabuli inopia, quarum tamen lacte caſeus conficitur laudatiſſimus. Ibidem agni ſtatim à partu matrem paſtoremq́ agnoſcunt, & circa pe tulca laſciuia ſubſiliunt.

Aegypt⁹

Arabia

5 Ornis.

Pelion ❡Pelion mons Theſſaliæ, Val. Flac. lib. 1. Argo. Quantũ Peliacas in vertice vicerat. Ornos.

6 Odoribus.

Arabia ❡Arabia propter varias herbas, fruticesq́ Aromaticos, tota eſt odorifera. Statius libro primo Syl. Odoriferis ara bum quod doctus in aruis. Calentius. Illi non arabos ſpi rabat pectus odores. Plautus Eiq́ arabico vt fumificem odore. Stroza pater. An innumeri diues odoris Arabs? Tibullus. Vrantur odores, Quos tener ẽ terra diuite mittit Arabs. Idem. Poſſideatq́, metit quicquid bene olenti bus aruis, Cultor odoratæ diues Arabs ſegetis. Saba. Colu. lib. 11. Cœlitibus, templisq́ ſabæum miſcet odorem. Statius libro. 1. Syl. Odoriferos exhauſit flamma ſabæos. Plynius ſcribit ſabæos ditiſſimos ſyluarũ fertilitate odorifera. Perſis Syllius lib. 15. Altera Achæmenium ſpirabat vertice odorem. Ad hoc alluſit Horatius. Perſicos odi puer apparatus. Aſſyria. Catullus. Fragrantem aſſyrio venit odore domum. Pontanus. Et rore Idalio, & ſyrio ve neremur odore. Panchaia, & Idaſpes. Claudianus. Quicquid thuriferis ſpirat panchaia ſyluis, Quicquid odoratus longe blanditur Idaſpes. Tibul. Illic quas mittit diues panchaia merces, Euiq́ Arabes, diues & aſſyria. Pontanus. Vos ego panchæo ſupplex venerabor odore. India. Syllius libro. 17. Qualis odoratis deſcendit liber ab Indis. Pontanus. Dona ferens aduecta Arabo, ac bene olẽtibus Indis. Armenii Tibullus libro primo. Iactat odo

Pãchaia

ratos vota per Armenios.

7 Oraculis.

Apud Delphos oppidum Phocidis dabantur Apolli-nis oracula. Plynius. Subeunt in hac reputatione Delphica oracula, velut ad caſtigandam hominum vanitatem à deo miſſa. Delphi

8 Oſtreis.

Oſtrea, ſeu oſtreæ appellantur aquatiles conchæ, quarũ olim vſus erat in deliciis. Optimæ fuerũt in lacu Lucrino. Martialis. Ebria Baiano veni modo concha Lucrino. Horatius. Nõ me Lucrina iuuerint cõchilia. Sergius. Orata (qui primus oſtrearũ piſcinas habuit) optimũ ſaporẽ Lucrinis adiudicauit. Gerardaſca ſtagnum eſt agri Volaterrani, optimis oſtreis refertum. Baiæ. Adrianus Cardiñ. Baiana oſtrea, Murices Luposq́ʒ. Circæi. Hora. Oſtrea circeis, Miſeno oriuntur Echini. Abydus. Mantuanus. Vnus & oſtriferam Seſto qui iunxit abydon. Lucrin9

9 Oppidis.

Alexandri magni comites in eo tractu Indiæ, quẽ ſubegerant ſcripſerunt quinq́ʒ milia oppidorum fuiſſe, Indiamq́ʒ tertiã partem eſſe terrarum omnium, & multitudinem gentium innumeram probabili ratiõe. Indi enim prope gentium ſoli nunq̃ emigrauere ſuis finibus. Betica olim habuit oppida 175. India Betica

10 Oleribus.

Syria in hortis operoſiſſima oleribus abundauit. Vnde natum Adagium. Multa ſyrorum olera. Syria

11 Onagris.

Onagri ſylueſtres aſini ꝑcipui ſunt in phrygia & lycaonia. Sunt & in Mauritania curſu pernices, citoq́ʒ deſiſtentes, quos anhelos venatores propterea facile capiũt. In India reperiuntur agreſtes, equi magnitudine, capite pene rubenti, oculis cæruleis, vno in fronte cornu. Phrygia Mauritania India

12 Onocrotalis.

Onocrotalos aues, Olorum ſimilitudinem habentes, Gallia Septentrionalis, Oceano proxima mittit. Gallia ſepten.

13 Onychite.

Onychitem gemmam in arabiæ montibus, nec vſq̃ ali bi naſci veteres putauerunt.

14 Aliis rebus.

Othonen & Oenanthē herbas habet ſiria. Opalos gemmas, India. Ocram pigmentum, Topazonoſ inſula. Obſidiarum lapidem, Aethiopia. Origes feras, Africa. Origanum herbam, Bœtia.

De Litera. P.

1 PIce, Indi, Naricia, Ida, illiria, Apolloniatæ, Palmis, Eggada, Aegyptus, idume, Hiericus,
2 Babylonia, arabes, Pharos, ſelinis, india, Cana-
3 ria, Tilos, Thebæ
4 Pomis, Tybur, Phæacia, Anio, Phaliſci, aſpagones, Fortunatæ inſulatę.
5 Plumbo, Mitteris, Caſſiaterdes,
6 Pantheris, Hircania.
7 Pinis, Atlas, Ida, Licæus, ſimois, Mænalus, Oſſa, othris.
8 Portis, Thebæ.
9 Piſcibus, aulis, Bænacus, Gnidos, Nilus, Thule, Gedroſi.
10 Populis arboribus, ſperchius, padus, Creta.
11 Papiro, Aegyptus, Nilus, Euphrates.
12 Prunis, Damaſcus.
13 Piris, Cruſtuminum, Calabria, Falernus.
14 Porris, aricia, Tarentum, Aegyptus.
15 Phaſianis, phaſis.
16 Paludibus, Nilus, Rauenna, ſicambri.
17 Portentis, Nilus.
18 Pruinis, ſcythia.
19 Pharetris, creta, Gnoſos, Gortina, Cydon, Licia.
20 Purpura, Melibœa, Laconia, Cos, Tyros, ſidon.
21 Placentis, picenum.

Pyramidibus

22 Pyramidibus. Aegyptus.
23 Procellis, Syrtis.
24 Pectinibus, & pecunculis, Tarentum, Mitylene.
25 Pecore, pyllos, Tartari, ſclaui, pannonia, orchomenos, Anglia,
26 Pabulis, Morauia, Erithrea, Germania,
27 Pernis piſcibus, pontiæ.
28 Pſymmythio, Rhodos.
29 Pumicibus, Scyros, Aeoliæ,
30 Perſicis, perſis, Aegyptus.
31 Paliuro, Cyrene.
32 Ptiſana. vtica.
33 Panico, Aquitania, pontus.
34 Portu, Aulis, Anthedon, munichia, Lycia.
35 Pardis, Africa,
36 Priſtibus, India
37 Planiſtis piſcibus, Ganges.
38 Phenice, Arabia.
39 Palumbibus, Volaterra.
40 Pſytacis, India.
41 Phaleridibus, & Phalocrocoracibus, ſeleucia.
42 Pellibus, Tana,
43 Panibus, ſcolus.
44 Pelamidibus, Alyzones.
45 Peloribus. pelorus.
46 Peloponibus, Campania,
47 Petroſelino, Macedonia,
48 Paphagis, India,
49 Perdicibus, Paphlagonia.
50 Paleſtra, ſparta.
51 Aliis rebus, alia quædam loca.
52 Populo, & diuerſis rebus Parrhiſiorum Lutecia.

1 Pice.

PLynius. Aſia picem indicam maxime probat, Grecia Piericam, Naryciam. Virg. libro. 2. Georg, dicens. Et iuuat vndantem buxo ſpectare Cytorum. India Narycia

Naryciæq; picis lucos Eſt autem Narycia,ſeu Narycium oppidum Volſcorum.Colu.libro.11.Sobolem dabit illa capacē Nariciæ piſcis,aut Actæi mellis Himetti Michaël Anglicus Nigrior illyrica ,Narycia ve pice.Eſt & circa Idam in Troade pix plurima.Virg.lib.3.Geog. Idæasq; pices,& pingues vnguine cæras.Illyrium,ſeu Illiria Epyri regio Italiæ propinqua pice quoq; abundat Ouidius, Adde quod Illirica ſi iam pice nigrior eſſem. Idem Nigrior Illirica cui pice ſanguis erat.

Ida

Illyria

Apolloniatæ

℄ Theopompus apud Plynium teſtis eſt, in Apolloniatarum agro piſcem foſſilem non deteriorem Macedonica inueniri.

2 Piceis Arboribus.

Padus

℄ Picea arbor frequens eſt in Pado.Vnde impoſitum fluuio nomen. Pades enim picea Gallice vocatur, inquit Plynius.

3 Palmis.

Eggada

Aegyptꝰ

Idume

℄ Apud Heſſenos populos vrbs Eggada nomine,fertilitate,& nemoribus palmetorum nobilis.Aegyptus.Plynius.Palma(inquit)quæ fert Myrobalanum probatiſſima eſt in Aegypto Quintianus .Inuenta menſis palma mox Aegyptia.Idume prouincia ſiriæ palmis luxuriat. Lucanus.Et arbuſto palmarum diues Idume Virg.lib.3. Georg.Primus Idumæas referam tibi Mantua palmas. Horatius.Et vngi præferat Herodis palmetis pinguibus Syllius. Palmiferamq; ſenex bello domitabit Idumen. Idem Cypron Idumæas referat de Pallade palmas Politia.Ac ſuas nobis opulenta palmas Mittet Idume.

Hiericus

Babylonia

Arabia

℄ Hiericus oppidum eſt Idumææ,in cuius agro Strabo ait palmetum eſſe centum ſtadiorum.Plynius Hiericuntem palmetis conſita,& fontibus irriguam vocat.Idem. Sed vt copia(inquit)ibi atq; fertilitas,ita nobilitas in iudæa,Nec in tota.ſed Hiericunte maxime.In Babylonia per omnes regionem palmæ ſunt ſua ſponte naſcentes, plæræq; fructiferæ. Arabia,Ouidius libro decimo Palmiferos Arabes,Panchæaq; rura relinquam.Pharos Aegy-

pti inſula. Ouidius. libro ſecundo Eleg. Quæ colis & mẽphim, palmiferamq; pharon. Mantuanus. Palmiferamq; pharon Lybicis quæ cingitur oris. Selinis vrbs iuxta Lilybeum. Syllius. Audax Hybla fauis, palmis quoq; onuſta ſelinis. Virgil. libro tertio Aen. Teq; datis linquo ventis palmoſa ſelinis. Plynius ſcribit Iudæam eſſe inclytam palmis. Eſt & in Lyguria caſtrum S. Romuli palmis nobilibus refertum. Canaria vna ex Fortunatis inſulis abundat palmeris Cariotas .i. palmarum fructus ferentibus. Martialis. Notæ Cariotides theatris Statius. Prægrandes Cariotides cadebant. Tylos inſula maris perſici, palmas oleas, vites, ficos & varia pomorum genera profert. Selinis Iudæa Canaria Tylos

¶ Thebæ Aegyptiæ palmis itidem fœcundæ fuerunt. Statius. Seu quæ palmiferæ mittunt venalia Thebæ. Thebæ

4 Pomis.

¶ Tybur oppidum non procul Roma, pomis abundauit. Colu. libro vndecimo Et turris lacus, & pomoſi Tyburis arua. Phæacum regio tanta pomorum vbertate claruit, vt præmaturis fructibus noui ſtatim ſuccederent His autem præfuit Alcinous. Stat. libro primo Syl. Quid bifera Alcinoi laudem pomaria, vosq; qui nunquam vacui prodiſtis in aëra rami? Mantuanus Alcinoi ſyluas canit, & phæacia poma. Ouidius libro. 13, Proxima phæacum felicibus obſita pomis Rura petunt. Iuuenalis Saty. 5. Illa iubebit poma dari, quorum ſolo paſcaris odore. Qualia perpetuus phæacum Autumnus habebat. Propertius Nec mea phæacas æquant pomaria ſyluas. Anio fluuius Tyburi propinquus etiam pomis abundat propertius, Ramoſis Anio qua pomifer incubat aruis. Phaliſci Volſcorum populi etiam abundant pomis. Ouid. libro. 3. Eleg. Quum mihi pomiferis coniux foret orta phaliſcis Aſpagones Indiæ populos vitis, Lauri buxi, pomorũq; omnium in Græcia naſcentium fertiles ſcribit. Ply. Omnes Fortunatæ inſulæ copia pomorum & auium omnis generis abundant. Tybur phæacia Anio phaliſci Aſpagones Fortunatæ inſulæ

5 Plumbo.

Mitteris. ℭ Mitteris inſula (quæ abeſt à Britania ſex dierum nauigatione) candidum generat plumbum. Ex aduerſo (inquit Plynius) Geltiberiæ complures ſunt inſulæ, Caſſiterides dictæ à Græcis, fertilitate plumbi. Cantabria nigro abundat plumbo.

Cãtabria

6 Panthetis.

hyrcania ℭ Hyrcania Scythię Pars Pantheris, Pardis, & Tygribus abũdat.

7 Pinis.

Atlas ℭ Atlas mons Auſonis. Nec pinifer Atlas Amphitrioniadem puerum. Quintianus. Quo graue piniferi collum premeretur Atlantis. Ida. Statius libro. 3. Syl. Pergame pinifera multo præcioſior Ida. Lycæus mons Arcadiæ. Statius libro ſeptimo Thebai. Nec ſua Pinigero magis adnatet Vmbra Lycæo. Simois fluuius phrygiæ. Statius li. 1 2. pinigeri rapitur ſimoëtis ad amnem. Mænalus Virgilius pinifer illum etiam ſola ſub rupe iacentem Mænalus, & gelidi fleuerunt ſaxa Lycæi, Oſſa mons Theſſalæ. Lucanus. Quantus pinifere Boreas quum Thracius Oſſæ. Rupibus incubit, Othrys Valerius Flac. pernaſi lateant iuga, ceſſerit Othrys piniger.

Ida

Lycæus

Simois

Mænal⁹

8 Portis.

Thebæ ℭ Aegyptiæ Thebæ centum portis nobiles fuerunt. Iuuenalis Ecce vetus Thebæ centum iacet obruta portis. Priſcianus, ſeu Rhennius in Geographia Dioniſii. Qui veteris, claræq; colunt ſub mœnia Thebes Val. Flac. Et centum geminæ Lagi naualia Thebæ Plynius. Et Dioſpolis magna eadem Thæbe, portarum centum nobilis, Pontanus. Hinc ad centiforem Nili ſubit hoſtia Theben.

9 Piſcibus.

Aulis ℭ Aulis vrbs, ſeu portus Euboiæ piſcibus abũdat. Ouid. libro duodecimo Bœotaq; tellus auilde piſcoſa puppes tenuiſſe ituras. Bænacus lacus. Petrarcha. Carmine piſcoſo referens accepta Bænaco. Vbi primam corripuit, quæ

Bęnacus

& Virgilio producitur. Gnydos Lyciæ ciuitas Ouidius libro decimo piſcoſamq́ꝫ Gnydon, grauidamq́ꝫ Amathũta metallis, Multa ſunt in Nilo piſciũ genera inter quos numerantur Lepidothus, Coracinus, porcus. phagonus ſilurus, Citharus, Aloſa ex teſtaceis Dſlichius, phiſcus. Boſites. Tanta eſt in Thule inſula piſcium multitudo, vt ligni loco comburantur ab incolis. Gedroſi Indiæ populi (qui Arbim amnem incolunt) fores in domibus, maxillis piſcium, & beluarum faciunt, & oſſibus tecta contignant. Gnydos Nilus Thule Cedroſi

10 Populis arboribus.

¶ Sperchius fluuius Theſſaliæ. Ouidius libro primo Meta. populifer ſperchius, & irrequietus Enipeus, Padus. Ouidius libro ſecundo Eleg. Frigidus Eurotas populiferq́ꝫ padu. Mantuanus Populiferq́ꝫ padus, Lacedæmoniusq́ꝫ, Eurotas. Idem Iam mea populifer cerneret ora padus. Populos nigras, efficaciſſimas habet Creta inſula. Sperchius Padus Creta

11 Papyro,

¶ In Lacunis Nili naſcũtur iunci ex quorum tenuiſſimis fiſſuris contexuntur chartæ, & vela, & veſtes & ſtragula. Eſt autem papirus frutex naſcens in paludibus Aegypti aut quieſcentibus aquis Nili. Papyrum oſtendit primus in Aegypto Alexander. De papyro, Lucanus. Nondum flumineas Memphis contexere Biblos Cœperat. Ouid. libro. 15. Perq́ꝫ papyriferi ſeptemflua flumina Nili. Idem Ipſe Papyrifero qui non anguſtior amne Martialis, Perdite Nilacas Muſæ mea damna papyros, Apuleius. Modo ſi papyrum Aegyptiam argutia Nilotici calami inſcriptam nõ ſpreueris inſpicere. Plynius. Papyrum (inquit) naſcitur in paluſtribus Aegypti, aut quieſcentibus Nili aquis, vbi euagatæ ſtagnant, duo cubita non excedente altitudine gurgitem. Nuper & in Euphrate naſcens circa Babylonem papyrum intellectum eſt eundem habere vſum quem carthæ. Aegypt.

12 Prunis.

damaſc· ¶Damaſcus vrbs Syriæ optimis abundat prunis, quæ Damaſcena vocantur. Columel. lib. 11. Armeniiſq; & cereolis, pruniſq; Damaſci. Ply. libro. 15. In peregrinis arboribus dicta ſunt Damaſcena, à Syriæ Damaſco cognominata. Stat. libro primo Syl. Quod ramis pia germinat Damaſcus.

13 Pyris.

Cruſtuminum Calabri Falernus ¶Plynius ait Cruſtumina pyra cunctis eſſe gratiſſima Abundant. & pyris calabri. quæ conſueuerũt hoſpitibus apponere Horatius. Non quo more pyris veſci Calaber iubet hoſpes. Hinc adagium, Calabri hoſpitis Xenia Cruſtuminis proxima ſunt Falerna à potu, quoniam tanta vis ſucci abundat.

14 Porris.

Aricia Tarentũ ¶Aricia vrbs Italiæ porris abũdat. Martialis. Mittit præcipuos nemoralis Aricia porros. Tarentum: Idem Martia. Fila Tarentini grauiter redolentia porri. Plynius ait laudatiſſimum porrum eſſe in Aegypto, mox Orchiæ, atq; Ariciæ.

15 Phaſianis.

Phaſis ¶Phaſiani à phaſide Colchorum fluuio dicũtur, quod ibi ſint frequentes. Lactantius. Cernitur & mixta Phaſidis inter auem. Martia. lib. 13, Argiua primum ſum deportata carina, Ante mihi notum nil niſi phaſis erat Stroza pater. Phaſiacis robur profuit alitibus. Stroza filius. Seu perquirere phaſias volucres.

16 Paludibus.

Nilus ¶Nilus, Sta. libro tertio Syl. Vn de paludoſi fœcunda licentia Nili.

Sicãbri ¶Rauenna Silius libro octauo Læta paludoſæ proſcindunt ſigna Rauennæ. Sicambri populi Germaniæ Rheno proximi in paludibus habitant. Propertius. Ille paludoſos memoret ſeruire ſicambros.

17 Portentis.

Nilus ¶Nillus Stroza filius, Et portentiferi naſſet Vada noxia Nili.

18 Pruinis.

¶Scytia, Riphæi. Caucaſus, Strymon fluuius Thraciæ perpetuis rigent pruinis. Virg. lib. 4. Georg. Aruaqꝫ Riphæis nunquam viduata pruinis. Marullus. Modo artus Scythicis pares pruinis. Claudianus. Caucaſeas captiua bibunt armenta pruina. Scythia

19 Pharetris.

¶Creta Virg. libro. 3. Georg. Armaq́ꝫ, Amyclæumq́ꝫ canem, creſſamq́ꝫ pharethram. Gnoſos & Gortyna vrbes Cretæ. Luc. lib. 3. Creta vetus populis, Gnoſosq́ꝫ agitare pharetras Docta, nec Eois peior Gortyna ſagittis. Cydō vrbs Cretæ Ouid libro octauo Meta. Armaq́ꝫ, equosqꝫ, habitusq́ꝫ. Cydonæasqꝫ pharetras. Lycia Statius libro ſexto Theb. Cætera pars lyciis gaudet contenta pharetris. Mœdia. Marullus. Non tot ſpicula Mœdicis pharetris. Creta Gnoſos Cydon Lycia Mœdia

20 Purpura.

¶In Meliboea vrbe Theſſaliæ claruit vſus purpuræ. Virgilius lib. 5. Aenei. Purpura Mæandro duplici Meliboea cucurrit. Lucretius lib. 2. Melibœaq́ꝫ fulgens purpura, Theſſalico concharum tecta colore. Plyn. ait in Laconia purpuram optimam fieri conſueuiſſe. Hora. Nec Laconicas mihi Trahunt honeſtæ purpuras clientes, Mart. Te nec Amyclæo decuit liuere ueneno, Nec Miletus erat vellere digna tuo. Stroza, filius. Oebalis Herculeo non debet purpura tantum Ingenio. Bombycinam veſtem texere pāphila platis filia in Co inſula prima docuit. Martialis. Nec Co ære ferunt iam tibi purpuræ. Tyros. Martialis. Quicquid Agenoreo Tyros improba cogit Aheno, Tibullus Illi ſelectos certent præbere colores, Africa puniceum, purpureumq́ꝫ Tyros. Idem Vellera de ſuccis bis madefacta Tyros. Sidō & Ancon. Syllius lib. 8. Stat fucate colus, nec ſidone vilior Ancon. Plynius de Carthagine loquens. Nunc omnis (inquit) nobilitas cōchilio, atqꝫ purpura conſtat, Purpuras piſces habent ſigæum & Lectum Idæ promontoria. meliboea Laconia Cos Tyros Sidon Carthago.

21 Placentis.

¶Placētes pane laudantur quem conficiebant ex alicę materia macera. Hic ob duriciam frangi non poterat niſi lacte mulſo ve mollitus, Martialis, Piſcentia Ceres niueo fit nectare creſcit Vt leuis accepta ſpongia turget aqua Pāphilus Nō Alicæ panes, non quas tibi terra Plācētas picentina dedit,

22 Pyramidibus.

Aegypt⁹ ¶Pyramides lapideæ fuerunt ſtructuræ in Aegypto, quas reges ſumptu maximo erigebant, aut in oſtentationem diuitiarum, aut in vſum ſepulturæ. aut ad excitandum populi torporem. Earum vna. 360. milibus hominū viginti annorum ſpacio conſtructa fertur tantam quidē rerum prodigētia, vt in Raphanos, alium & Cæpas (quibus operarii veſcebantur) 1800. talēta erogata ſint. Martialis. Barbara Pyramidum ſileat miracula memphis.

23 Procellis.

Syrtis ¶Syrtis, Charybdis. Sylla, Malæa, Caphareus, marina dicuntur pericula, procellis frequentibus agitata. Pamphilus, perq; procelloſas ſyrtes per ſaxa Mallææ, Per mare, quod rapido vortice ſylla trahit

24 Pectinibus.

Tarentū ¶Pectines piſces ſunt lati quibus abundat Tarentum, Horat. Pectinibus patulis iactat ſe molle Tarentum. Ply. ait laudatiſſimos eſſe pectines Mitylenis, in Aegypto vero pectunculos.

25 Pecore.

Phyllos ¶Phillos regio Arcadiæ Statius libro. 4. Theb. Aptior
Tartari armētis Mydea, pecoroſaq; Phyllos. Tartari populi quū
frugibus careant pecore tamen abundant. Et quoniā
aquarum ſunt pauperes, equinum ſanguinem bibunt.
Sclaui Sclaui regionem habitant adeo feracem, vt bis in anno
pānonia grauidas habeant pecudes, quæ quater tondentur. Vola
orchome terannus ait Panoniam pecoribus et viribus, abundare,
ſed olei pauperm eſſe. Orchomenos vrbs Arcadiæ Po
Anglia lymelos. pecoreis copia nomem meruit Angli pecore-

abundant,laniſq; molliſſimis, quoquo verſus exporta-tis. Viuaria animalium ad tria milia in tota inſula cernuntur. inquit Volaterranus.

26 Pabulis.

¶ Morauia ſterilitatem olei,& vini,pabulorum frumenti,pecoriſq; copia abunde penſat. Erithrea inſula Hiſpaniæ tantæ eſt fœcūditatis, vt oporteat pecudes pabuli copia,excreatione ſanguinis purgari, Cuius rei cauſa,ea finguntur quæ de Geryonis armentis dicuntur. Plyn. ait nihil eſſe laudatius Germaniæ pabulis. Morauia Erithrea Germania

27 Pernis.

¶ Pernæ piſces de genere concharum, frequentes ſunt circa pontias inſulas. Pontiæ

28 Pſymmithio.

¶ Pſymmithium,ſeu ceruſam parit Rhodos inſula. Rhodos

29 Pumicibus.

¶ Pumices dicuntur lapides eroſi amne,leuigandis corporibus aptiſſimi. Laudantur in Melo,Scyro, & Aeoliis inſulis reperiuntur & in Sicilia nigri coloris. Scyros

30 Perſicis.

¶ Perſica dicuntur à perſide regione his abundante. Habet Aegyptus perſicum arborem ſimilem pyro. Perſis

31 Paliuro.

¶ Paliuro arbori Cyrenaica regio ſuam poſtponit Loton. Cyrene

32 Priſana.

¶ Ptiſanæ potioni (cuius laudibus Hippocrates volumen vnum dicauit) bonitas præcipua Vticenſi, In Aegypto fit ex hordeo. Vtica

33 Panico.

¶ Panico cibo præcipue vtitur Aquitania. Ponticæ gentes nullum panico præferunt cibum. Aqtania

34 Portu.

¶ Aulis vrbs Euboiæ portum habuit, 500. nauiū capacē Strabo ait Anthedonem Bœotię vrbem portuoſam eſſe. Munychia vrbs Atticæ habuit ſtationem. 400. nauium Aulis Anthedon

capacem.De Lycia,Seneca in The.Tutamq́; crebris por-
tubus Lyciam videt.

35 Pardis.

Africa ¶Pardos in Africa,Syriaq́; eẽ creberrimos ait Plynius.
Capiuntur & in regione Mauritaniæ.Sunt & in caria,ac
Lybia prælongi admodum,animo imbelles,ſaltu agiles,
pelle adeo dura,vt ferro non cedat.

36 Priſtibus.

India ¶Priſtes piſces ſunt in mari Indico.200.cubitorum.

37 Plataniſtis.

Ganges ¶In Gange reperiũtur plataniſtæ piſces.15.cubitorum.

38 Phœnice.

Arabia ¶Phœnicem auem annis.690.viuente ſola fert arabia.
Claudianus.Hæc fortunatus nimiũ Titanius ales Regna
colit,Solisq́; plaga defenſus iniqua poſſidet itactas ægris
animalibus oras.

39 Palumbibus.

Volater- ¶In agrum volaterranum palumbes quotannis aduo-
ranum lant è mari.

40 Pſytacis.

India ¶India pſytacum mittit,auem humanæ vocis docilem.
Claudianus.Et ſi qua loquendi Gnara, coloratis viridis
defertur ab Indis.Nunc etiam aduehuntur ex Luſitania,
inſulisq́; Aethiopicis.

41 Phaleridibus.

Seleucia ¶Phalerides aues habet parthorum ſeleucia. Aquatica-
rum laudatiſſima aſia. Phalocrocoraces aues Balearium
inſularum ſunt peculiares.

42 Pellibus.

Tana ¶Ex Tana Venetorum caſtello exportantur pelles &
mancipia , quæ Sarmatæ mercantur , vocantq́; Car-
caſos.

43 Panibus.

Scolus ¶In ſcolo Bœotię vico laudatiſſimi fiebant panes.

44 Pelamidibus.

¶Pelamidum piſcium copiam habent Alyzones popu li. Strabo ait etiam reperiri in anguſtiis Byzantii. Alyzones

45 Peloridibus.

¶Pelorides piſces dicuntur à peloro promontorio, vbi ſcatent. Pelorus

46 Peponibus.

¶In Campania, pepones optimi ſponte proueniunt. Cāpania

47 Petroſelino.

¶Optimum petroſelinum veniebat quondam ex Macedonia. Macedonia

48 Pœphagis.

¶Habet India pœphagum animal duplo magnitudinem equi excedens. India

49 Perdicibus.

¶Theophraſtus dixit perdices eſſe in paphlagonia duplici corde. Paphlago

50 Paleſtra.

¶Fuerunt Spartani clariſſimi pugiles, & paleſtritæ. Propertius. Multa tuæ ſpartæ miramur iura paleſtræ. Stroza filius. Spartanæq; artes verſare, doloſq; paleſtræ. Sparta

51 Aliis rebus.

¶Parthenium pigmentum habet Aegyptus. Purpuriſſum colorem India. Panacem herbam Clitorus mons. Panacem vnguentum Arabia. Philoginon gemmam, Porphyritem lapidem, perſeam arborem Aegyptus. Phattagam animal, Porphyrum ſerpentem India. Parnopum auem, Galatia. Pardialim & perſeum piſces mare rubrum

¶Populo & diuerſis rebus Parrhiſiorum lutecia.

GRæci ſuas hiſtorias intermixtis vbiq; mendaciis poſteritati fecerunt memorabiles, aut etiam fabuloſas, ſic vt permultæ fidem autoribus ſuis derogauerint, eoſq; Mythologicos potiuſquàm hiſtoricos fecerint appellari. Nam q̃ Xerxes tot ex vniuerſo

Oriente Myriades contraxerit, Soli tenebras multitudi/ne iaculorum induxerit, iniecerit Neptuno compedes, eius equis fluuius in potu non ſatis fuerit, equa in exerci/tu leporem pepererit, quis nō videt hoc ipſum adeo diſ/ficile eſſe, vt fieri non poſſe, magis q̃ factum credatur? La/borauit ſemper hoc morbo Græcia, vt ex re nihili arduã & velut Atlantem ex Pygmæo, ex formica faciat Elephã/tem. Cuius inanes glorias ſi imitaretur Gallia, nō ſolum rerum vbertate omnibus aliis locis poſſet contendere, ſed pura & aperta veritate, ac ne adiecto quidem figmen/tiaſſe, victoriam præripere. Quid enim habent, quo ca/reamus? Nec de Græcis tantum, ſed eximiis rerum oſten/tatoribus Italis loquor, qui ſe hactenus mirantur, vt ni/hil incantatum reliquerint. Nullum eſt Tuſculanum, nul la villa, nullus vel monticulus, vel fonticulus, nulla terra quantulicunq; vini ferax, quam ſilentio dimiſerint inuo/lutam. Plena ſunt variis artificibus (quos nubium tenus extollunt) eorum volumina Pictoribus, Statuariis, Scul/ptoribus, Architectis, rerum inuentoribus, nautis, fabris, aurigis, pugilibus ſibi placent immodice, ita vt vtraque gens de inani ambitione certamen ſuſcepiſſe videatur. Commune eſt & ingenitum fortaſſe hoc populo vtriq; malum, vt Olympum ex paruo producant tumulo, Ni/hil habent, quod indictum prætermiſerint. Nec ipſis quoque hiſtrionibus ſua laus non impertita. Quid hi/ſtrionibus? Suas meretrices. Thaidem, Phrynē, Laidem, Glyceram, Rhodopem, aliasq; permultas inflatis extu/lerunt buccis, adeo ſui memoriam timuerunt cum cor/poribus ſepeliri. Quanta ergo (dii boni) ſi eorum ſimi/les eſſemus, & futili commendatione moueremur, lau/dandi noſtri ſeſe offert occaſio, quum nemo non videat nullis omnino humanæ vitæ neceſſariis rebus (quas vbiq; ſuarum regionũ habuerint) modicam Galliæ par/tem nedum Galliam totam carere. Dicant nobis (& her/bam dabimus, modo nihil cominiſcantur) quid vnquàm dignum laude in ſuo ſolo viderunt, cuius penuria nos

laboraſſe conuincant? Afferant Græci ſuas Athenas, Spartam, Mycenas, Argos. Romani ſuum (ſi diis placet) mundi caput. Leui brachio reſiſtemus, aut etiam labore nullo. Nanque incruentam bonorum omnium victoriam ſola nobis comparabit Lutecia, In cuius commendationem ſi aliquantulum velimus prorumpere, nos ab vniuerſis eorum vrbibus vinci non permittet. Eo veniant aliquid quæſitum, quid non inuenient? Nihil eſt boni in hoc noſtro Cornucopiæ, quod ibidem non ſuppetat abunde. Terra eſt ſuis diuitiis contenta, & vbertate genuina ſatis luxurians. Ne tamen aliquid ad ſaturitatem deeſſe putes, ſcatet externis opibus. Habet Calabriæ armenta, Alutam Sicyonis, Amomum Aſſyriæ, Apes hymetti, Aulæa Babylonis, Aegyptium acetum, attagenas Ionicas, Perſicum Aroma, Cytori buxos, Bombycem Arabicam, Boues Celaduſæ, Balſamum Iudeæ, Crocum Ciliciæ, canes Epyri, cretam Cymoli, Cannabem ſcythiæ, Corylos Auellæ, Coſtum Arabiæ, Caſeos Trebulanos, Panchaiæ Cynnama, Columbas Dodonæ, Conchas Lucrini, Caiſtri Cycnos, Noricorum Chalibem, Corinthi crateras, Citrum Mauritaniæ, Cæpas Cumarum, equos Aſturiæ, ebur Indiæ, Frumentum Eleuſis, Numidiæ gallinas, maris rubri gemmas, hortos Phæacum, Mileti lanas, lac Saſſinæ, lentem Peluſii, linum Aegypti, mel Hyblæ, marmor Numidiæ, metalla Theſſeles, meſſes Africæ, myrrham Arabiæ, nardum Perſidis, napos Amiterni, Venafri oleum, Velitrarum oua. Galeſi oues, odores Aſſyriæ, Nariciæ picem, palmas Idumæas. Nec deſunt Phæacum poma, pruna Damaſcena, porri Tarentini, Melibœa purpura, placentæ picentinæ Pæſtanæ roſæ, reſina Aegyptia, Aeoliarum ſulphur, Saccarum Indiæ. Abundat quoque Tapetibus Alexandriæ, turdis Germaniæ, vnguentis Perſarum, Gangis vnionibus. Alienigeno non vtitur vino, quoniam genuinum habet, quod longe præſtat cæteris. Vtinam fieri poſſet, vt abſtruſi diuitum eius vrbis theſauri pro-

dirent in lucem, & omnium oculis videndi proponerentur. Mirareris vnde tãta farrago, aut quibus fodinis eſſet eruta. Non videretur tibi mentitus Adrianns imper. quẽ dixiſſe ferunt plus eſſe auri in rerum natura, quàm reliquorum metallorum. Plæriq; externi (qui illuc ſe conferunt) diuitias minores eſſe fama hoc arguunt, quòd non videant ſtadiatas domorum porticus, & ædificia foriſecus ſpecioſa Parrhiſienſes non ſunt vt plærique hominum, qui ſubligaculum induti paſſim oſtentant Itali quicquid habenr, pompis exponunt, vt oculos tranſeuntium paſcant & in admirationem rapiant. Domorum atria & fores exornant magnifice, ſed ſi introſpiceres, Pape, quàm nihil intus præter aream nudam reperires. Contra vero Luteciani ſuas opes diſſimulant, nec maioribus quàm deceat, modulis ſe metiuntur, ita vt quã prima fronte ſuſpicareris eſſe pauperem, opulentiſſima ſit Lutecia, in qua (vt ad cætera tranſeamus) ſi varios omne genus artifices inquiras, angulatim, vicatim & domeſticatim reperies, Si purpuram, flammearios, & Lanarum infectores, ipſa etiam dabunt ſuburbia. Pannis ſericis ſcatent officinæ. Aromatibus, Vnguentis, odoribus, Myropolarum apothecæ. Fabris ferrariis, abietariis, Phrygionibus, calceolariis, ſutoribus, placentariis, Lanionibus, propolis, cetariis, venatoribus, vnguentariis, figulis, vaſculariis, trapezitis, plena ſunt omnia. Vrinatores gemmarii, cultrarii Oenophori, tibicines, grammatei, comœdi cauſidici, piſtores, condimentarii, mulctores, aurigæ, ſagittarii bibliopolæ, cytharœdi, excubitores, cellarii, Atrienſes, bractearii, remiges, helciarii, pægaſarii, tabelliones, chirurgi, tonſores piſcinarii, muliones, organarii nullibi non ſunt. Inuenies & medicos, qui cœliacis, Comitialibus Cardiacis podagricis, Febrientibus, maniacis, Lippientibus, tentiginoſis, Lethargicis, paralyticis, torminoſis, hydropicis, & quouis morbo laborantibus medeantur, quique à Proſerpinæ peculio homines iam conclamatos ad vi-

368

tam reuocent. Occurrunt philoſophi peripateticis acu-tiores, ſeueriores Stoicis, Academicis diuiniores, Grammaticorum ſcholis nihil nebuloſum, nullus Perſius non declaratus, nullus Lycophron imperuius nullus Fabii ſcrupus non emaculatus. Poetarum carminibus ſtrepũt compita, Præceptis Rhetorum fulminant gymnaſia, Sophiſtarum nodis vincitur protagoras, Arithmeticorum numeris Euclides, Geometrarum menſuris Ptolemæus. Calcographorum typi demortuas prius diſciplinas euentilant. Publicis profeſſorum lectionibus, doctrinas olent pulpita. Quid autem papirii ingenio tantopere garriunt & intumeſcunt Romani? Inuenies illic ſeptennes infantulos, in quibus ſenilem miraberis iam cum doctrina maturitatem, quique verbatim & ſyllabatim citius dicto repetent, quicquid dixeris. Iurares in matrum gremio literas cum lacte ſuxiſſe. Vtriuſque iuris tanta eſt ibidem celebritas, vt loquentem bibliothecam Iuſtinianus reliquiſſe videatur. Aſſidua pædagogorum ſedulitas, inculpata præceptorum ſeueritas traheret te in admirationem. Sacris literis tantus habetur honos, vt Theologorum legiones & centurias reperire poſſis. Quis autem Lacedæmoniorum Ephoros & harmoſtas, Cretenſium Coſmos, Romanorum dictatores conſules, tribunos, prætores, triumuiros, patricios, q̃ſtores pontifices Maxi. & flamines ſenatui conferat luteciano, cuius tanta eſt grauitas, vt ſolo quoq; aſpectu ſceleratos à flagitiis deterreat. In confeſſo eſt Romanorum magiſtratus pecunia ſępe numero corruptos fuiſſe. vnde & Iugurtha fratris Hyempſalis per dolum occiſi meruit impunitatem, Luteciano vero ſenatui ſi montes aureos pollicereris, ſi crucem & furcã minareris, nihil tamẽ proficeres, nec auerteres ab ęqnitate. Si (vt cętera curſim abſcluamus) bellicis telis ſit opus, habet Germanorum frameas, lãces Hiſpanorũ, rhompheas Thracũ, Iſſos Boiorum, Macedonum Sariſſas, ſibinos Illyricorum, Mœdorum Acynaces. Nec deſunt ſcibones, tragulę, telones, ha-

ſtæ, ſudes, Phalaricæ, ſemiphalaricæ, ceſtra, ſoliferreæ, ſcorpii, ſpari, Cateiæ, rumigeſti, meſanculæ, veruta; Aclides, macheræ, vrbinæ. Et ex machinis, teſtudines, Arietes, falces, vineæ plutei, muſculi, turres. Sunt & galeæ, thoraces, catafractæ, ocreæ, ſcuta, & omnia, quæ ars & vſus repererunt. Ex veſtimentis, præter pallium Græcorum, maſtrugam Sardorum, Germanorum Rhenones, togam & prętextam Romanorum, peplum Troadum, Perſarum Tiaras, reperies quoque abollas, adaſos, bardiacos, bardocucullos, barnacidas, Braccas. Brachialia, dextrocheria, Calthulas, capitia, caſtulas, chirodițas, chlamides, lænas, endromydes, cicladas, crocotulas, diphtheras, diploides, epitogia, exomides, flammea, gauſapinas, hemitogia, Lacernas, infulas, Lænas, Latoſclauos, limbos, lumbaria, mollicinas, parnacides, patagia, penulas, periſcelides, tibialia, Xerampelinas, tunicas, perizonia, Polymitos, rhallas, ſtrophia, ſubuculas, ſudaria, ſuppara, & alia fere omnia id genus indumenta. Præterea, ſi vaſis quibuſcunque indigeas, non deerunt acetabula, ampullæ, cacabi, cadi, calathi, caldaria, calices, canthari, capulæ, capiſteria, capruncula, carcheſia, capſæ, ciſſimbia, clepſidræ, cophini, cotylæ, crateræ, cupæ, ciathi, diotæ, diſci, dolia, fideliæ, fiſcinæ, gabatæ, gurti, hydriæ, lances, lebetes, lechiti, lepiſtæ, matellæ, mortaria, mulctræ, naſiternæ, pelues, pateræ, præferricula, ſartagines, ſcyphi, ſcutellæ, paropſides, ſportæ tepidaria, trientalia, vanni, vrnæ, ſcaphia, ſiriſca, thargeli, cottabi, & alia huiuſmodi infinita. Vbertim quoque ſuppetunt flores, herbæ, metalla, vnguenta, odores, piſces, aues, gemmæ, lanæ, fontes, marmora, plantæ, boues, arietes, arborum fructus, legumina, frumenta, frutices, cibi electiles, & quicquid ad laute, genialiterq; viuendum ſufficit. Vis imperatorem, regem, aut quemuis principem magnifico donare conuiuio? Venales tibi quouis tempore proſtabunt Pauus è Samo, Phrygia Attagena, grues melicæ, hœdus ex Ambracia, pelamis Chalcedonia,

Chalcedonia, murena Tarteſſia, aſelli peſſimūtii, Oſtreæ Tarenti, pectunculus Chius, helops Rhodius, Scari Cilices, nuces Thaſiæ, palma Aegyptia, glãs, Iberica, & quicquid cupidiarum profunda veſtigauit ingluuies, Quid amplius dicam? Fatigat me tantarum rerum commemoratio. Taceo reliquarum capſas aureas, et ſacraria diuitiis opulenta. Nihil de palacio & pleriſq; magnificis (quarū materiam opus ſuperat) domibus adeo ſcribere. Oneri tanto ſuccumberet ſtylus. Nolo tamen (quamuis ingenium tantæ moli non ſit ſuperfuturum) non aliquid de huius vrbis populo memorare. Nemo mentitum me exiſtimet, de ea (quod de Troia paris Ouidianus hyperbolice ad Helenam ſcribi) dixero. Vix populum tellus ſuſtinet illa ſuum, Nam vere terram ipſam populi multitudo proxime onerat, atq; ædificiorum grauitas. Congregentur fortuna in ſpectaculis centum hominum milia, tibi per vicos eūti nihil abeſſe, nihil videbitur imminutum. Clauduntur vrbes nonnullæ maiori fortaſſe murorum ambitu, quod de roma nonnulli perhibent, Sed nihil mirum. Nanq; bonam earum partem reperias nemoribus vineis, & arboribus conſitam in hac vero nihil ne angulum quidem non habitatum, populo vacuum. Vix ipſi preſides, vix cõſules, Breuiuſculos magna pecunia hortos ſibi comparat, aut loca domibus vacua, quibus expediti curis, quandoq; deambulent. Res quidem primis ſæculis inaudita, & nulli non miranda maxime. Nunquam mihi perſuaſiſſem, quod aliquando audieram, tantum ſcilicet in hac vnica vrbe eſſe populi quantum tres aliæ totius Europæ maxime contineant. Rex tamen ita ſe habet, Idq; adeo verum eſt, vt ſolus vicus ſpeciem vrbis præ ſe ferat. Quod quum ſolus apud me quandoq; meditor, totus ſtupeo & miror, vbi nam creſcant (quæ illi cõſumuntur) frumenta, vbi lignorum (quæ comburūtur) copia, vbi rerum omnium (quæ ſupra fidem deglubuntur, & velut abyſſo abſorbentur) multitudo. Babylonis (quum exercitui data eſſet prædæ) poſt. 40. die intacta

pars coperta eſt. Arſit Carthago diebus, 17. In vrbis Hie roſolymæ excidio vndecies centum milia hominum ferro & fame perierunt. Vno die ſiracuſæ maritimum & terreſtrem exercitum conflauerunt, argumentum qui/ dem in omnibus mirandæ amplitudinis, Laudantur VE/ netiarum diuitiæ, Mediolani populus, Florentię pulchri tudo, Bononiæ fœcunditas, Genuæ ſuperbia, Adduci ta men nequeo, vt credam Luteciam rerum omnium copia non excellere. Nam ſi in ea diutius te contineas, & bono rum vbertatem, populi frequentiam, maieſtatem ſena tus, venalium rerum multitudinem, cæteraq́ꝫ huiuſcemó di proſpicienter obſeruaueris, quoquo poſtea foras ꝓfi ciſceris, lordebunt tibi omnia, Nihil huius ratione ocu/ los tuos paſcet. Quod ad populi mores ſpectat, gens eſt in primis humana & beniuola, Quod licet multis ratio/ nibus probari poſſit, cauſa tñ breuitatis, vnico argumẽ/ to probabo dictum. Antiquitus Romani exiſtimabant ſe grande aliquod, & cui nullis meritis reſponderi poſſet, beneneficium contuliſſe, ſi quempiam donaſſent ciuita te, & iure ciuium frui permiſiſſent, adeo vt propter hoc ipſum, animam debere Fuluio Nobiliori videretur Enniꝰ poëta Hoc autem Lutecia nemini recuſat, Barbaros fo uet alienigenas recipit, Hoſtes etiam regni nutrit in gre/ mio, maiori pietate, quam parienti ſubueniat obſtetrix aut nutrix infantulo vagienti. Inimici Galliæ ipſo etiam belli tempore non extruduntur, Extruduntur autẽ? Imo vero fiunt conſiliorum participes, quãuis animo gladia torio nos inſpiciant, notentq́ꝫ animo & deſignent oculis vnum quemq́ꝫ noſtrum ad cedem. Nec excipiuntur ſolũ at etiam in maiore habentur precio. Et vt iã in Epitheris meis conqueſtus ſum, pluris facimus alienæ gentis for/ micas, quam noſtrates tauros. Veniat nouus neſcio quis verſificator ex Italia, aut ex Græcia eſuriens Græculus, venientem à decimo iugere ſalutabimus, eumq́ꝫ maiore obſequio nobis demerebimur, quam aliquem ex noſtra tibus vel egregie literatum, quaſi vero poſſit quiſquam

venire Luteciam Budæo Luteciano doctior, aut magis eloquẽs, vidi quandoq; externos, qui dum frequenti auditorio aliquid profitebantur, ad eos turmatim conuolabatur, qui quamuis nihil niſi ſtercus dicerent, auditoribus tamen roſas loqui videbantur, quod neſcio quo faſtu & inanibus ampulis fucarent ſermonem, & affectatas quaſdam cupedias vocum plenis ructarent buccis, pondusq; nugis adderent. Quorum tamen doctrina nullis nitebatur radicibus. Demum quid agunt, quum vident ſuas nugas tanti à nobis fieri? Intus noſtram rident leuitatem, & poſtica nos eludunt ſanna, quod fabulis moueamus, quas fullones exibilent. Hæc Lutetianæ gentis humanitas. Eſt inſuper religionis amantiſſima, vt quæ altaria donis oneret, pernoctet quandoq; in votiuis orationibus, templa (quæ vicorum numero non ſunt pauciora) plærumq; viſitet, adiutrix alioqui pauperum, virtutũ fautrix & ſcelerum expultrix. Parentes, luſitantes adhuc in gremio nutricum infantulos iam morum edocent hõneſtatem, & more Perſarum, ſtudio veritatis imbuunt, ita vt ſacri commiſſum putent, ſi quis mentiatur, idq; flagello puniant. Si liberi profecerint gloriantur eosq; præmiis (quæ capit illa ætas) ad perſiſtendum inuitant. Matres filiis paulo ſunt indulgentiores adeo, vt præſentibus frui ſatis, abſentibus carere nequeant, eoſq; cõpoſite & ornate reclamantibus quandoque maritis induant. Præter cætera formidant maxime ne in ſcholis vapulent. Propterea ludimagiſtros munuſculis interim corrumpunt, aut immanibus pollicitis ſuſpenſos a ſeueritate retinent. His inflicta verbera ſi audierint redeuntibus è ſcola humeros quandoque & nates (honos ſit auribus) lachrymoſæ denudant, vt videant, quam acerbe ſit animaduerſum in ſuos puppos. Si aliquanto ſeuerius vapulaſſe viderint, temperare ſibi non poterunt quin præceptores adeant, eoſq; probris & conuiciis etiam ſpectante populo afficiant, Et (quod omniũ turpiſſimũ) tortores & ſanguinarios carnifices appellent etiã num. Libe

ri ipſi ſunt ingenioſi admodum,& multa facile diſcunt. Sed niſi frequens lectionum repetitio memoriæ tena/cius inculcauerit,obliuiſcuntur eadem leuitate, qua di/dicerunt,Nuſquam terrarum video ingenii præcocioris pueros. Contenderem poſito in vadimonium capite,aut ſummos oratores,aut clariſſimos poëtas facile futurum niſi vno maxime morbo parentes fere omnes laborarēt qui liberos ipſos(Vbi quid in litteris promouerunt, & earum amenitatem cœperunt guſtare) à ſcholis proti/nus auferunt,& ad alia ſtudia(quæ magis videntur quæ ſtuoſa)ſtatim allegant,vt vel ſub forenſibus tabulis diſcant garrire,aut cum nūmulariis monetarum formas, & calculorum ſupputationes cognoſcere . Et ſperamus (quum hæc ærugo animos corroſerit,inquit Horatius) doctos fore,qui eo tempore doctrinam reliquerūt, quo quid eſſet doctrina , adhuc pitiſſabant? porro puellæ apud eos compoſite veſtiuntur pudice tamen & citra pō pam.Nam neq; papillas vmblico tenus denudant,vt Ita/le,nec ſupra modum ſuarum facultatum luxuriant,vt Genuenſes aut alie, ſed operto toto corpore, nihil impudicum præſeferuut, neq; proteruis & ludibundis oculis ſui copiam ſpectatoribus promittunt, aut ſperari faciunt.Vxores præſtitam maritis fidem non violant,ſed ſuis thalamis contentæ pudicitiam ſeruant coniugalem, Omnes defunctorum vita parentum mortem atrati per annum lugent,Fœminæ tamen cadauera non comitan/tur ad ſepulchretum,ne ſexus fragilitas,doloris impa/tientiam ſuggerat.Senatoribus rarum cum populo col/loquium.aut ipſum grauitatis plenū & maieſtatis.Apud eos odioſi ſunt maxime familiares & domeſtici fures, quos longo prius carcerum pædore maceratos furca pu niunt.Monetæ adulterinæ cuſores flammis deuouent, Nullis pauperibus,aut quouis morbo infectis, præter/quam lepra,ſua vrbe interdicunt.Adulatores cane peius & angue oderunt & auerſantur.Pilæ ſagittarum & fritil lorum ludo exercentur quandoq;. Conuiuiis gaudent

& compotationibus.ſed citra ebrietatem.Nouas principum exactiones ægre ſatis ferunt,petentibus tamen nihil recuſant.Superbo templorum, magiſquam proprio & domeſtico letantur ædificio,quod eſt notiſſimum pietatis argumentum.Rerum nouarum ſunt auidi ſpectatores,& alienam magis quam propriam mirantur virtutē. Hæc de populi moribus,& vrbe ipſa de qua multo plura dixiſſemus ſi ad hoc poſſet ſuppetere verborum dignitas.Ne quis autem dicta mea fauori tribuat. ſubiiciā quæ ab Architrenio Anglo quamuis regni Gallici instar totius eius populli inimico ſcripta ſunt,vbi ait.

Exoritur tandem locus,altera regia phœbi.
Parrhiſius,Cyrrhea viris,Chryſæa metallis,
Græca libris,India & ſtudiis,Romana poētis.
Attica philoſophis,mundi roſa Balſamus orbis,
Sidonis ornatu,ſua menſis,& ſua potu,
Diues agris,fœcunda mero,manſueta colonis.
Meſſe ferax inoperta rubis,nemoroſa racemis,
Plena feris,piſcoſa lacu,volucroſa fluentis,
Munda domo,fortis domino.pia regibus,aura
Dulcibus,amena ſitu,bona quolibet,omne vetuſtum,
Omne bonum,ſi ſola bonis fortuna faueret, eius quoq; laudibus Quintianus poēta iucundiſſimus opuſculum (cui nomen Cleopholis) dicauit.

De Literis Q. & R.

1 QVercus,Chaonia.Dodona,
2 Racemis,Cæcubum,Tmolus,Methymna,
3 Rhombis,Adria,Rhombis,
4 Roſis,Pæſtum,Pangeus,Campania.
5 Reſina,Aegyptus.
6 Raphanis,Delphi,Germania,Aegyptus,Laciadæ,
7 Rapis,Nurſini,
8 Reſeda Ariminum,
9 Riuis,Methone.

1 Quercubus

chaonia ¶Chaonia pars Epyri, glãdibus abũdat & quercubus, Ouidius lib.10.Vmbra loco venit,non Chaonis abſuit arbor .Claudianus. In te Chaoniæ mouerunt carmina quercus.Dodona ſylua Epyri.Val.Flac.lib.1.Arg.Dodo nida quercum Ingredior.Syllius lib.3.Implet fatidico do donida munere, quercum.Oſſa mons theſſaliæ Val.Fla. Fleuit vbi Oſſeæ captaret munera quercus.

2 Racemis.

Cæcubũ ¶Cæcubum oppidum in ſinu Caietano terras habet op timi vini feraces,Horatius,Cæcubum, & prælo domitã Caleno Tu bibes vuam.Tmolus mons Lydiæ, Ouidius lib.4.de Ponto.Africa quot ſegetes, quot Tmolia terra racemos.Quot Sycion baccas,quot parit Hybla fauos. Idem lib.4.Meta.Deſeruere ſui nymphæ uineta Tmoli Methymna. Ouid. Gargara quot ſegetes, quot habet Methymna racemos.

3 Rhombis.

Adria ¶Adria ſeu mare adriaticum. Iuuena Satyra.4. Incidit

Rhõbis Adriaci ſpacium admirabile Rhombi,Rhombitem Pto lemeus ait eſſe fluuium poſt Mæotidem à Rhomborum frequentia nominatum.Plynius ait Rhombum Rauen/ næ eſſe laudatiſſimum.

4 Roſis.

Pæſtum ¶Pæſtum oppidum in Lucania bis in anno fructus quoſ dam & in his roſas parit.Vir.lib.4.Georg.Biferiq; roſa ria Pæſti Idem de roſa.Vidi Pæſtano gaudere roſaria cul tu,Ouid.libro.15.Leucoſiamq; petit tepidiq; roſaria Pæ ſti Martialis Pæſtanis rubeant æmula labra roſidis.Idem Prataq; nec bifero ceſſula roſaria pæſto.Propertius .Vi di ego odorati victura roſaria Pæſti.Pangæum quoque monte roſis feracem eſſe docet Plynius Lib.21. Capi.4. ¶Abundat & Campania optimis roſis,quibus præcipua dignatio . His Ply.addit Præneſtinam & Mileſiam,eſt etiam Cyrenis odoratiſſima roſa.

5 Reſina.

¶Reſina humor eſt fluens ab arboribus, etiam in eiſdem reſidens. Plautus Aegyptiam probat in Mercatore dicēs Reſinam ex melle Aegyptiam vorato ſaluum feceris. Aegyp.

6 Raphanis.

¶Raphanus herba eſt ſeu radix comeſtibilis tam frequens. & nobilis apud Delphos, vt ex auro diceretur, Beta ex argento Rapum ex plumbo Aequat in Germania infantum puerorum magnitudinem, In Aegypto raphani ſparguntur Nitro, vbi ſunt ſuauitate præcipui. Laciadæ quoq; populi Atticæ Raphanorum habent copiā Apud eos moris erat, vt qui fuiſſet in adulterio deprehenſus ignominioſas pœnas daret, impactis in pudēdam corporis partem Raphanis, qui ibidem creſcunt mira magnitudine. Delphi Germania

7 Rapis.

¶Plynius libro.18. dat palmam Rapis, in Nurſino agro naſcentibus. Nurſini

8 Reſeda.

¶Reſedam herbam collectiones, inflammationesq; decutientem habet Ariminum magno prouentu. Ariminū

9 Riuis

¶Methone Vrbs Riuis abundat, Seneca in Troade. An frequens riuis Leuibus Methone? Methone

¶De litera S.

1 SErpentibus, Ophiuſa, Mauritania, Lybia, Africa ſinueſſa, Cinyphs, Candęi, India, Rhindacus Bragada.
2 Sulphure, Aeoliæ Melo, Leucogabi.
3 Segetibus, Cinyphs, Lybia, Africa, Gargarus.
4 Scaris, mare Carpathium.
5 Sagittis, Creta, Lycia, Cydō, Gortina, dicte, Parthia.
6 Sariſſis, Macedonia.
7 Smaragdis, ſcytia, Erithra.
8 Siſtris, Aegyptus.
9 Saccaro, Arabia, India.

10 Stanno, Caſſiterides, Britannia.
11 Saxis, Ceraunia.
12 Stamine, pergamus, Memphis, Babylon.
13 Sale & ſalinis, Hammanientes, ſaxonia, Alos, Ornea/nus, Cydrus, Biſuntium, Tarentum.
14 Salicibus, Ameria.
15 Setabo, Hiſpania.
16 Spartho, Hiſpania.
17 Scombris piſcibus, ſcombraria.
18 Saliunca, pannonia.
19 Suibus Arcadia.
20 Strutiocamelis, Africa Aethiopia.
21 Salmonibus, Aquitania.
22 Sanſuco, Mitylene.
23 Speculis, Brunduſium.
24 Signis Rhodos.
25 Sinopide pigmento, Lemnos.
26 ſiliqua. ſyria.
27 Syluis, Mare rubrum, Tylos.
28 Subere, Elis, Lacedemon,
29 Scirpis, Mauri, padus.
30 Stipulis, Leborinus.
31 Serpillo Thracia.
32 Spongiis. Lycia.
33 Aliis rebus, alia quædam loca.

1 Serpentibus.

Ophiuſa inſula dicta eſt à multitudine ſerpentum. Orphis enim græce ſerpentem ſignificat. Vnde ophiogenæ populi in Helleſponto, qui ſerpentũ ictus tractu leuant & impoſita manu, corporis uenena extrahũt. Mauritania, Horatius. Nec mauris animo mitior anguibus. Lybia. Syllius, Terga damus, Lybicisq́ parẽ non eſſe fatemur Anguibus Auſoniam. AFRICA. Horatius libro primo Ser. Canidia afflaſſet peior ſerpentibus Afris. Sinueſſa vrbs Campaniæ Ouidius Libro. 15. Vulturnus, niu eiſq́ frequẽs Sinueſſa colubris. Cinyphs flu/

phius eſt Lybiæ inter duas ſyrtes, capris & ſerpentibus abundans. Pamphilus. Affer Cinyphii caput colubri. Candei populi orientales ſerpentibus veſcuntur. Vnde & Ophiophagi vocantur. Neque eſt alia regio earum fertilior, autore Plynio. In India ſerpentes in tantam adoleſcunt magnitudinem, vt ſolidos hauriant ceruos, tauroſq;. Tanti ſunt & apud Rhindacum amnem in ponto, vt ſuperuolantes quamuis alte, perniciterq; alites hauſtu raptas abſorbeant. Conſtat apud Bragadam fluuium ſerpentem centum & viginti pedum longitudinis à Regulo interfectum. Quod eſt argumētum maximos ibidem naſci.

2 Sulphure.

¶ Naſcitur (inquit Plynius) ſulphur in inſulis Aeoliis, inter Siciliam & Italiam. Sed nobiliſſimum in melo inſula. In Italia quoq; inuenitur in Neapolitano, Cāpanoq; agro, & collibus, qui vocantur leucogabi. Volaterranus ait nunc foſſile ſulphur eſſe in agro Volaterrano. Nar quoque fluuius aquas habet ſulphureas. Auſonius. Fluminibusq; Italis præpollens ſulphureus Nar. Aoliæ.

3 Segetibus.

¶ Apud Cinyphem Lybiæ fluuium magna eſt frugum copia. Vnde Oui. Cinyphiæ ſegetes citius numerabis ariſtas. Multis teſtimoniis conſtat Lybiam & africam ſegetibus abundare. Mantuanus in Syluis, Vbi Lybicæ ſegetes vbi Gnoſia vina. Ouid. lib. 4. de Ponto. Africa quot ſegetes, quot Tmolia terra racemos. Ab hac rerum copia, Cererē Argi Lybiſſam vocāt autore Feſto. Gargarus mons Phrygiæ. Ouid. Gargara quot ſegeres, quot habet Methymna racemos. Ciniphs Lybia Africa

4 Scaris piſcibus.

¶ Scaros piſces habet Carpathium mare. Horatius. Non me Lucrina iuuerint conchilia, Magisve Rhombus, aut ſcari. Si quos Eois intonata fluctibus, Hyems ad hoc vertat mare Eois fluctibus dixit, id eſt Orientalibus, propter mare Carpathium Hunc piſcem Optatus Heliper- Carpathium

tius præfectus claſſis ſub Claudio principe,è Carpathio aduexit. Numeratur autem inter cibos electiles. Varro apud Gellium teſtis eſt ſcaros Cilices omnium eſſe prę ſtantiſſimos.

5 Sagittis.

¶Sequentia loca incolas habuerunt peritiſſimos ſagittarum Creta. Virgilius in Cyri, Attica Cretęa ſternebat rura ſagitta Lycia. Virgilius libro octauo. Ille mihi inſignẽ pharetram Lyciasq; ſagittas Diſcedens, pharetramq; auro dedit intertextam. Cydon vrbs Cretæ. Statius libro ſeptimo Theba. Cydonæas anteibant geſa ſagittas. Gortyna. Luca. li. 6. Dictæa procul ecce manu Gortynis arundo. Idem. Nec Eois peior Gortyna ſagittis, Val. Fla. Pleniſq; redit Gortyna pharetris. Dicte Sylius libro. 13. Dictæa per auras Tranat, & in medium perlabitur vrbis arundo. Parthia. Mantuanus in Alphonſo. Nec perthica tanto Agmine per cœli nubem ſe fundit arundo. Hac ratione Catullus parthos vocat ſagittiferos. Erithra ſeu Erithræ. Sidonius. Forte ſagittiferas Euã populatus Erithras, De Orientalibus populis. Val. Flac. li. 5. Quos neq; Iber, neq; tuta ſuis aurora ſagittis ſuſtinet. Per auroram intelligit Orientales.

6 Sariſſis.

¶Sariſſæ dicuntur haſtæ Macedonum. Ouid. lib. 12. Qui clypeo gladioq;, Macedoniaq; ſariſſa. Lucanus lib. 8. Primi Pellæas arcu fregere ſariſſas.

7 Smaragdis.

¶Smaragdo gemma viridi, & oculorum aciem recreante abũdãt Erithra, & ſcythia. Claudianus. Inter Erithręos ſurgentia colla ſmaragdos. Pamphilus. Sardonices, aurũ torques, ſcythicosq; ſmaragdos. Reperitur etiã in india, & Cypris Aeriſodinis. Ply. ait Aegyptiorũ, ſcythicorũq; ſmaragdorum tantã eſſe duriciem, vt nequeant vulnerari, Ait & ſcythicos omnium eſſe nobiliſſimos.

8 Siſtris.

¶Siſtrum tinnulum eſt inſtrumentum ab Aegyptiis re

pertum,quo vtebantur in ſacris Iſidis,vnde ſiſtrati Aegyptii dicuntur. Martia.Linigeri fugiunt calui,ſiſtrataq; turba.Ouid.lib.3.Eleg.Quid nunc ſacra iuuant,quid nunc Aegyptia proſunt ſiſtra? Manilius,Atq; ipſa Iſiaco certarunt fulmina ſiſtro.

9 Saccaro.

Saccarum dicitur mel in arundinibus collectum inſtar gummi candidum,& dentibus fragile. Saccarum autem fert Arabia,ſed laudatius india.

10 Stanno.

Caſſiterides decem ſunt inſulæ in Hiſpania,ex quibus effoditur ſtannum,quod Caſſiterum appellatur. Diodorus ait venam ſtanni eſſe in Britannia,iuxta Helenū promontorium,quod nunc Cornubiam vocant.

11 Saxis.

Mātuanus Apeninum ſaxoſum,Pamphilus Ceraunia ſcopuloſa,Calentius Pelion lapidoſum vocant,ꝙ ea loca ſaxis abundent.De Eryce monte ſiciliæ,ſeneca in Medea.Quæcunq; generat inuius ſaxis Erix.

12 Stamine.

Pergamus Attali regia,Memphis, & Babylon vrbes ingenioſæ fuerunt in texendis ſtaminibus.Politianus in Ruſti. Textile nec tenero ſub tegmine fulgurat aurum, ſpirantes referens vultus,quę Pergamos olim artifici deſcripſit acu,quæ ſtamina Memphis.Quæ Tiros & Babylon radio pinxere ſonanti.

13 Sale & ſalinis.

Hammanientes Cyrenaicæ regionis populi domos ſale montibus ſuis exciſo,ceu lapide conſtruunt. Sunt etiā in ſaxonia ſalinæ vberrimæ , & argentifodinæ ab othone primo inuentæ. Alos vrbs Achaiæ à ſale ibidem reperto meruit nomen. In Ormeno monte Indiæ quum ſal eruitur, & inſtar lapidum cæditur, fertur poſtea renaſci mira vbertate. Apud Cyprum ſal hammoniacum dicitur,quod in arena reperitur. Biſuntiū vrbs eſt Burgundię,in cuius agro duo ſunt fontes,alter aquę dulcis,alter

vnde ſal igne denſatum conficiunt, candore præſtans, & maximum eius gentis vectigal. Tarentini ſale abundant candidiſſimo, atque foſſili, quem Plynius ait eſſe omnium ſuauiſſimum. Apud Bactros amnis Ochus, & Iaxartes ex appoſitis montibus deferunt ſalis ramenta. Sunt & in Africa lacus turbidi ſalem ferentes. In Carris Arabiæ oppido muros domosq́ maſſis ſalis faciūt, aqua ferruminantes.

14 Salicibus.

¶ Ameria vrbs Vmbriç fuit quōdam ſalicibus ferax. Virgilius. Atque Amerina parat lentæ retinacula viti.

15 Setabo.

¶ Setabum genus eſt lini, ſudariis aptiſſimi, & tenuitate præcipui, quo abundat Hiſpaniæ vrbs Setabis nomine. Catullus. Nam ſudaria ſetaba ex Iberis miſerūt mihi muneri Fabullus & Verannius.

16 Sparto.

¶ Spartum herba eſt in Hiſpania frequens, qua optimū etiam conficitur linum Strabo ait in Hiſpania campum eſſe ſpartanum, à ſparti multitudine nuncupatum.

17 Scombris.

¶ Scombraria Inſula eſt vel promontorium contra africam, ſcombris piſcibus abundans. Vnde nomen tractū.

18 Saliunca.

¶ Saliuncam herbam breuem & folioſam multæ ſuauitatis gignit pannonia & norica.

19 Suibus.

¶ Sues in Arcadia adeo ſaginantur, vt Plynius ſcribat ſoricem in corpore cuiuſdam prępinguis nidificaſſe.

20 Strutiocamelis.

¶ Strutiocameli aues ſunt in Africa & Aethiopia tantæ magnitudinis, vt altitudinem hominis inſidentis equo ſuperent, & celeritate vincant.

21 Salmonibus.

¶ Salmo fluuiatilis in aquitania, præfertur marino.

22 Sanſuco.

¶ Sanſucus herba eſt Mytilenis plurima, qua optimum conficitur oleum, quod ſanſucinum dicitur.

23 Speculis.

¶ Optima ſpecula olim fiebant Brunduſii, ſtanno & ære mixtis. Autor Plynius.

24 Signis.

¶ Rhodi.73. milia ſignorum fuiſſe, Mutianus apud Plynium teſtis eſt.

25 Sinopide pigmento.

¶ Sinopis primum inuenta eſt in Ponto, Inde nomen à ſinope vrbe. Naſcitur in Aegypto, Balearibus, Africa, ſed optima in Lemno & Cappadocia.

26 Siliqua.

¶ Siliqua arbor naſcitur frequens in ſyria, Ioniaq́ꝫ & circa Gnydon, atque in Rhodo ſemper comantibus foliis.

27 Syluis.

¶ Mare rubrum, & totus Orientis Oceanus refertus eſt ſyluis, Tylos quoque inſula maris Perſici, qua ſpectat Orientem.

28 Subere.

¶ Suber præcipue naſcitur circa Elidem, aut ſpartam, Plynii temporibus naſcebatur in Italia.

29 Scirpis.

¶ Mauri mapalia ſua tegunt ſcirpis, tanta eorum multitudine affluunt, His & nautæ in Pado velificant.

30 Stipulis.

¶ In leborino Campaniæ agro tanta eſt ſtipularum craſſitudo, vt eis ligni vice vtantur.

31 Serpillo.

¶ Plynius libro decimonono ait montes Thraciæ ſcatere ſerpillo.

32 Spongiis.

¶ Spongiæ molliſſimæ ſunt circa lyciam, In helleſponto aſperæ, Denſæ circa Malæam.

33 Aliis rebus.

¶Sercocolã paruæ arboris lachrymã habet Perſis. Sandaracã pigmentum; Topazos ſiue topazonos rubri maris inſula. Selenitem gemmã Arabia. Seſamum frugẽ India. Syroperdicem auem perdice minorem, Antiochia Scythicen herbam Bœotia. Stœchadem herbam odoratam ſtœchades inſulæ. Syderitem gemmam Arabia. Silurum piſcem, Nilus, ſcorpiones, Africa.

¶De litera. T.

1 Terebinthis, Oricos, ſyria, Damaſcus.
2 Talpis, Bœotia.
3 Thure, ſabæa, Arabia, Minæi, Panchaia.
4 Topazio, Topazios.
5 Teſtudinibus, Taprobane, Chelonophagi, India.
6 Tædis, Calabria.
7 Tapſia, Thapſos.
8 Tigribus, India, Hircania, Armenia, Gãges, Caucaſus
9 Tarandis, ſcythia.
10 Torſionibus, Pontus.
11 Thriſſis, Tybris.
12 Thynnis, Hiſpania.
13 Trichiis, Iſter.
14 Tymalo, ticinus.
15 Tuberibus, Lampſacus.
16 Tela, Perſis, Aegyptus.
17 Tauris, Clitumnus, Meuania,
18 Taxis, Hiſpania.
19 Tapetibus, Aſſyria, Alexandria.
20 Thermis, Baiæ,
21 Tragoni, & trogete, Creta, Cyrene,
22 Thymo, Hybla.
23 Tritico, africa, ſicilia.
24 Tribulis, Thracia.
25 Tragelaphis, Phaſis:
26 Turdis, Germania.

1 Terebinthis.

ORicos ſeu Orithos ciuitas eſt iuxta Epyrum, abũ-dans Terebintho arbore, quæ propterea vocatur Orithia, Virg. lib 10, Incluſum buxo, aut Orithia Terebintho Lucet ebur. Syria quoq; habet Terebinthũ, maxime in Damaſco.

2 Talpis.

¶Talpis ſcatet tota Bœotia præterq̃ Coronea vrbs, vbi nec gignuntur, nec allati viuunt. Plynius ait talpas in Orchomeno cuncta ſubruere.

3 Thure.

¶Sabæa regio Arabiæ, & tota ferme Arabia abundant thure. Plynius. Sabæi Arabum propter thura clariſſimi. Val. Flac. libro. 6. Argon. Hæc quoque thuriferos felicia regna ſabæos. Seneca in Hercule Oethæo. Splendeſcat ignis thure, quod Phæbum colens Diues ſabæis colligit truncis Arabs. Virgi. lib. 1. Aenei. Centumq; ſabæo Thure calent aræ. Idem India mittit ebur, molles ſua thura ſabæi. Minæi Arabiæ populi primi commercium thuris fecere, maximeq; exercent. Abundat etiam thure Panchaia regio Arabiæ. Lucretius lib. 2. Araq; Pancheos exhalat propter odores, Bap. Pius. Hunc ego Panchæi thuris honore colam. Thure quoque nobilis eſt Libanus mons Phœniciæ. Auſonius. Florũ ſpirat odor, Libani ceu montis honor thus.

4 Topazio.

¶Topazio lapide precioſo abũdat Topazios inſula maris rubri, à qua & nomen ſumpſit. Reperitur & in arabiæ inſula, quæ Chytis vocatur.

5 Teſtudinibus.

¶Scribit Plynius in Taprobane inſula tantam plæriſq; in locis teſtudinum reperiri multitudinem, vt earum ſuperficie contegantur habitantium familiæ. In Carmaniæ angulo ſunt Chelonophagi (inquit Plynius) teſtudinũ ſuperficie caſas tegentes, & carne veſcentes. Sũt & in africa plurimæ. Teſtudines tantę magnitudinis habet indicũ

mare, vt ſingularum ſuperficie habitabiles & caſæ inte/gantur, atque inter inſulas rubri præcipue maris, his na/uigent cymbis. Troglodytæ cornigeras habent, vt in Ly/ra annexis cornibus latis, ſed mobilibus, quorum in na/tando, remigio ſe adiuuant.

6 Tædis.

¶Tæda arbor Nuptiis quondam ſacra frequens eſt in ca labria.

7 Thapſia.

¶Thapſia ferula ſylueſtris, nomen ſumpſit à Thapſo in/ſula in qua abundat.

8 Tigribus.

¶Reperiuntur Tigres in India apud Praſios populos, magnitudine duplici, quàm ſit leo. Iuuena. Indica Tigris agit rabida cum Tigride pacem. Sunt & frequentes in Hircania, & Armenia, quæ propterea Hircanæ & Arme niæ dicuntur à poetis. Virgi. Daphnis & armenias curru ſubiungere Tigres Inſtituit. Idem li. 4. Aenei. Hircanęq; admorunt vbera Tigres, Ouidius lib. 8. Armeniæve Ti/gres, Auſtroq; agitata Carybdis. Dicuntur & Gangeticę à Gange. Ouidius lib. 6. Meta. Nec mora traxit Ityn, ve/luti Gangetica ceruæ Lactentem fœtum per ſyluas Ti/gris opacas. Seneca in Oedipo. Tigris puppe ſedet Gan/getica. Eadem ratione dicitur Caucaſeæ à Caucaſo mon te Scythiæ. Syllius. Caucaſeam luſtrans virgato corpore Tigrim. Et Caſpiæ, à caſpia ſcythiæ regione. Claudianus. Si tu ſancta Ceres, & te non Caſpia tigris edidit. Parthicę à Parthia. Idem. Quę Partica tigris velat. Prope Nipha/tem ſcythiæ fluuium ſunt etiam Tigres. Sidonius, Aut vt tigriferi pharetrata per arua niphatis.

9 Tarandis.

¶Tarandum animal tauri magnitudine, & pelle verſico lore (qua ſcuta fiunt) fert ſcythia.

10 Torſionibus.

¶Torſio piſcis eſt ſimilis Delphino, præterq̃ roſtro. Hūc gignit mare Ponticum.

Thriſſis

11 Thriſſis piſcibus.
¶Thariſſai in Tyberi fluuio laudatiſſimas reperiri ſcribit Plynius Has in Aegypto circa Moroæ ſtagnum, coloni flebilibus numeris eſcæ vice deceptas epiſcantur.
12 Thynnis.
¶Strabo ait Thynnos piſces miræ magnitudinis in Hiſpania reperiri, eosq́ʒ glande veſci prodit.
13 Thriciis.
¶Thriciæ piſces ſunt frequentes in Iſtro, ex quo quum in mare venerunt. nunq̃ poſtea remeant.
14 Thymallo.
¶Thymallum piſcem magnitudine cubitali gignit Ticinus Italiæ fluuis.
15 Tuberibus.
¶Tubera poma ſeu cibi in magnis olim deliciis fuerunt Aſiæ nobiliſſima extitere circa Lampſacum & Alopeconeſum. Græciæ vero circa Elidem. Præſtant Africana, De his Mar. Rumpimus altricem tenero de vertice terram Tubera boletis poma ſecunda ſumus.
16 Tela.
¶Auſonius telam commendat Perſicam vbi ait Laudet Achemenias Orientis gloria telas, Molle aurum palliis græcia texe tuis. Commendantur Aegyptia ob præcipuam lini bonitatem, vel quod multis liciis (quæ Polymita dicuntur) texere docuerint. Lucanus lib. 10. Vt mos eſt Phariis miſcendi licia telis Syllius lib. 14. Quæ radio cælat Babylon, vel murice picto Lera Tyros, quæq́ʒ Attalicis variata per artem Auleis ſcribuntur acu, aut Memphitide tela. Setabis. vrbs Hiſpaniæ tela claruit. Sylllius libro. 3. Atq́ʒ altrix celſa mittebat ſetabis arce, ſetabis & telas Arabum ſpreuiſſe ſuperbas Et peluſiaco filum componere Nilo.
17 Tauris.
¶Clitumnus fluuius eſt vmbriæ, cuius aqua pota candidos boues (qui ibidem ſunt frequentes) reddit. Statius libro. 1. Syl. Aut preſſent niueos Clitumna noualia tau

24 Tribulis.

¶Tracia tantam habet tribulorum copiam. vt eorum foliis equos ſaginent, qui ad ſtrimona habitant.

25 Tragelaphis.

¶Tragelaphi animalia iuxta Phaſim Colchorum amnem, nec alibi naſcuntur,

26 Turdis.

¶Idem ait Turdos frequentes in Germania cerni, maxime hyemis tempore.

De litera V.

1 Vaſis, ſamos, Cumæ, Corinthus:
2 Venenis & herbis venenatis, Theſſalia, Põtus colchos Iberia, Scythia, Athrax, citea, Phaſis
3 Vellere, Seres, Miletus.
4 Veſtibus, Pellene.
5 Vlmis, Pteleon.
6 Vitulis, Italia.
7 Vrbibus, Cræta. Aegyptus, Bactri, Italia, Hiſpania.
8 Viuariis, Britania,
9 Vnguentis loca diuerſa.
10 Vrſis, Myſia, Roxolani.
11 Vris, Germania.
12 Vlulis, Borſippa.
13 Ventis, Gonoeſſa.
14 Vnionibus, Ganges.
15 Vitro, Sidon, India.
16 Vnedonibus, Arabia.
17 Viciis Taprobane.
18 Vulturibus Caucaſus.
19 Vlua, Paduſa.
20 Vino, & vitibus, diuerſa loca,

1 Vaſis.

HAbet ſamos inſula figulinum lutum, conficiendis vaſis (quæ in eſculentis laudantur) aptiſſimum. Vnde Tibullus libro. 2. At tibi lęta trahant

tatur libro ſecundo vbi ait Non hic herba valet non hic nocturna Citeis Non per Medeæ gramina cocta manus. Phaſis fluuius Colchorum. Ouid. Quid te Phaſiacæ iuuerunt gramina terræ?

3 Vellere

Seres populi ſunt orientales, apud quos arbores ſunt non folia ſolum, ſed lanam quoq; tenuiſſimam proferẽtes, ex quarum frondibus, caniciem depectunt aqua perfuſam, & ex vellere veſtimenta conficiunt, quæ vocantur Serica Virg. lib. 2. Georg. Velleraq; vt foliis depectũt tenuia Seres pontanus. Quæ dea nunc radio per ſerica vellera miſcet Politianus in Ambra, Innumerus nec Serica vellera Bombix, Aſſyrius gemmas, Ser vellera, thura ſabæus auſonius. Iam pellago volitat mercator veſtifluus. Ser. Baptiſta pius. Tegmina veſtiflui quallia ſeres habent. Seneca in Thyeſte. Et quocunq; loco iacent ſeres vellere nobiles. Idem in Hippolyto. Quæ fila ramis vltimi ſeres legunt. Propertius lib. 1. Quid releuãt variis ſerica extillibus? Miletus vrbs Ioniæ, Lanarum & vellerum præſtantia, magnam quoq; meruit laudem. Martialis. Nec Miletus erat vellera digna tuo. Horatius libro. 1. Epiſto. Alter Mileti textam cane peius & angue Vitabit chlamydẽ. Virg. lib. 3. Georg. Quamuis Mileſia magno Vellera mutentur, Tyrios imitata colores Politia. in Ruſt. Aut bis in Heuculea Mileſſia vellera concha. Codrus Vrceus. Ille licet multum Mileſia vellera iactet.

4 Veſtibus.

In Pellene Acaiæ ciuitate diuerſę veſtimentorum formæ fieri conſueuerunt. Veſtes Pellenicæ adeo nobiles fuerunt, vt in Iunonis ludis ac certaminibus, victori Lacerna Pellenica præmii vice daretur.

5 Vlmis.

Pteleon vrbs Theſſaliæ, nomen habuit ab vlmorum frequentia.

6 Vitullis.

Sunt qui velint Italiam à taurorum, bouum, vitulo-

rumq; multitudine & preſtantia nominatā. Græci enim (inquit Gellius) Italos vocant vitulos.

7 Vrbibus.

Creta ¶ In Creta inſula centum fuerunt Vrbes. Ouidius. libro ſexto. Fama noui centum Cretæas forſitan Vrbes Impleſſet mōſtri. Idem in Epiſtol, Non ego te Crete centum digeſta per Vrbes aſpiciā. Lucanus libro tertio. Iam dilecta Ioui centenis venit in arma Creta vetus populis. Horati. Quę ſimul centum tetigit potentem Oppidis Cretam. Seneca in Troade. Vrbibus centum ſpacioſa Cretæ. ¶ Aegyptii regnāte Amaſi viginti milia Vrbiū habitauerūt In Bactrianis mille vrbes fuerunt, In Italia ſeptigentę Tarraconenſis Hiſpania continet oppida .293. Polybius ſcribit trecētas Celtiberorum vrbes à Tiberio Graccho expugnatas.

8 Viuariis.

¶ Viuaria animalium (inquit Volaterranus) ad tria milia

Britānia in tota Britaniæ inſula cernuntur.

9 Vrtica piſce.

Chalcis. ¶ Vrtica piſcis adhæreus ſcopulis frequens eſt in Chalcide Euboiæ.

10 Vnguentis.

Loca diuerſa ¶ Vnguentum Roſaceum optimum eſt apud Phaſelidē Neapolim, & Capuam. Crocinum in Cilicia & Rhodo. Nardinum apud Tarſum. Oenantinum et Omphacinum apud Cyprum. Adramictinum, Amaranthinum, Coum, Melinum Metopium, Mendeſium, in Aegypto, Iridis optimum apud Elidem. Fuit & Agathuſa inſula vnguento nobilis, vna earum, quæ ſporades dicuntur. Item ſiria Propertius lib. 2. Quum dabitur Syrio munere plenus Onyx. Antiquitus laudatiſſimum fuit vnguentum in delo inſula. Terrarum omniumaccomodatiſſima vnguentis eſt Aegyptus, Ab ea campania eſt proxima copia roſę. Bathylli populi, Cypdi, Cyziceni, Corinthli, vnguentis madent;

11 Vrſis.

¶In Myſia vrſi ſunt alibi tanto infecti veneno, vt canes venantes ſolo afflatu perimant. Apud Rhoxolanos & Lituanos maximi capiuntur, vrſi, qui manſuefacti regibus ſunt in deliciis. Myſia

12 Vris.

¶Vri animalia ſunt magnitudine tauri, quæ in Germaniæ ſyluis reperiuntur. Germania

13 Vlulis.

¶Vlulæ in Borſippa Aſſyriæ ciuitate miræ magnitudinis ac cibo expertitæ inueniuntur. borſippa

14 Ventis.

¶Gonoeſſa Aetoliç ciuitas perpetuis ventis agitatur. Senæca in Troada, An carens nunquam Gonoeſſa vento. Gonoeſſa

15 Vnionibus.

¶Vniones gemmæ reperiuntur in Gange. Mantuanus. Vnioq; ingenti cadens Gangeticus orbe. Gngẽs

16 Vitro.

¶Plynius ait ſidonem vitri officinis quondam fuiſſe nobilem. Idem libro. 5. Sidonem vocat vitri artificem. Vitra fiunt in India e cryſtallo. Et ob id nullum comparatur Indico. Sidon

17 Vnedonibus.

¶Iuba apud Plynium teſtis eſt vnedones arbore eſſe in Arabia quinquagenum cubitorum altitudine. Arabia

18 Vicis.

¶Habuit inſula Taprobane vicos. 700. quos pagos dicimus. taprobane

19 Vulturibus.

¶Vultures non aliorſum dicuntur Caucaſei, quã quod in caucaſo abundet. Virgilius in Buc. Caucaſeasq; refert volucres, furtumq; Promethei. Hinc orta poetarum fabula de Prometheo, quem ibidem rodi a vulture fabulantur. Caucaſus

20 Vlua.

¶Paduſa fluuius Rauennæ vicinus plurimum habet vluæ, Mantuanus. Et vluiparæ tellus vicina Paduſæ. Paduſa

21 Vino & vitibus.

Tmolus ¶ Tmolus mons Lydiæ, Falernus, & Maſſicus Campaniæ, Aulon Calabriæ optimo abundat vino. Tmolus. Syllius libro ſeptimo Aq; ex illo tempore diues Tmolus. Sen. in Theb. Hic nota Baccho Tmolus attolit iuga. Oui. libro .6. Meta. Deſeruere ſui nymphæ vineta Tmoli.

Falernus Falernus Varro. Quod farcomparandum Campano? Quod triticum Appulo? Quod vinum Falerno? Tibullus Nũc mihi fumoſos veteris proferte Falernos. Idem. Non tibi ſi precium campania terra daretur, Non tibi ſi Bacchi cura Falernus ager. Syllius Hic vero intrauit poſt quam vberis arua falerni, Maſſicus Syllius libro ſeptimo

Maſſic⁹ Maſſicus vuiferis addebat nomina glebis. Horatius. Eſt qui nec veteris pocula Maſſici. Virgil. libro ſeptimo Vertunt felicia Baccho Maſſica Statius libro quarto Syluaꝝ Gauro Maſſicus vuifer remittit, Martialis. Maſſica Theſæis tam vina fauis Aulon Horatius, Et amicus Aulon

Aulon Fertilis baccho minimum Falernis Inuidet vuis Martialis Nobilis & lanis, & Baccho fertilis Aulon, De precioſa tibi vellera, vina mihi. Gaurus quoq; mons Campa

Gaurus niæ, vinum habuit laudabile, vt Falernus. Commendatur, & vinum leſbium propertius libro primo Leſbia Mẽtoreo vina bibas opere. Pamphilus. Se victam reddet victam ſe Bacchica Leſbos. Horatius. Hic inocentis pocula Leſbii Duces ſub vmbra. Ariſtoteles (vt ſcribit Gellius libro duodecimo) ægrotans guſtato vino Rhodio, inquit. Firmum hercle vinum, & iucundum. Deguſtato

Leſbos inde Leſbio, vtrumq; inquit, oppido bonum, ſed ſuauius Leſbium. Methymna ciuitas fuit in Leſbo vini bo

methymna nitate nobilis. Virgilius libro ſecundo Georg. quam methymnæo carpit de palmite Leſbos, Syllius libro ſeptimo Ac Methymna ferax; latiis ceſſere Falernis. Pamphi. Leſbia pampineos ſpargit Methymna racemos Horat. libro ſecundo Ser. Quod Methymnæam vicio mutauerit vuam Ouidius Gargara quot ſegetes. quot habet

Cæcubũ Methymna racemos Cæcubum oppidum Campaniæ

commendat etiam vini bonitas. Martialis. Cæcuba ſundanis generoſa coquuntur amicis. Idem li. 6. Cæcuba nõ ſolos vindemia nutriat orbes. Hora. Cæcubum, & prælo domitam caleno Tu bibes vuam. Fuit & in Caleno vrbe Campaniæ vinum generoſum. Iuuenalis. Quæ molle calenum Porrecturа viro miſcet ſitiente Rubetam. Formiæ vrbs iuxta Caietam, antiqua Leſtrigonum ſedes fuit nobilis vino. Hora. Mea nec Falernæ Temperent vites, neque Foramiani Pocula colles. Setia vrbs Campaniæ ſuperbit etiam vini bonitate. Martialis libro quarto. Tu Setina quidem ſemper, vel Maſſica ponis. Idem in Xeniis. Pendula pampineos quæ ſpectat ſetia campos, Exigua vetulos miſit ab vrbe cados. Pamphilus. Spargit Campanis Setia clara iugis. De ſurrento Campaniæ oppido: Martialis. Surrentina bibis, nec Myrthina picta, nec aurum ſume, dabunt calices hæc tibi vina ſuos. Habuit & prædulces vuas Alba vrbs Italiæ. Martialis. Hoc de Cæſareis mitis vindemia cellis Mittit, Iulæo quæ ſibi monte placet. Fundanum etiam commendatur à Fundis oppido Campaniæ. Martialis. Hæc fundana tulit felix Autumnus opimi. Meſſana vrbs Siciliæ, à mamertinis Campaniæ populis habitata optimum ferebat vinum. Martialis. Amphora Neſtorea tibi Mamertina ſenecta ſi detur, quoduis nomen habere poteſt. Plynius. Quartum curriculum obtinuere publicis epulis à diuo Auguſto Mamertina circa Meſſanam in ſicilia genita. Chios inſula maris ægæi, & Aruiſium in ea promontorium laudantur vini præſtantia. Syllius libro ſeptimo. Et ambroſiis Aruiſia pocula ſuccis. Veientum Ethruriæ oppidum. Horatius. Qui veientanum feſtis potare diebus: Martialis libro ſecundo. Veientana tuam ſi domat vua ſitim. Aminæi populi fuerunt, vbi nunc eſt Falernus, quorum regio Aminæa dicebatur vini feraciſſima. Virgilius libro ſecundo, Georgi. Sunt & Aminææ vites firmiſſima vina. Thaſus inſula maris Aegei vinum habuit laudabile. Virgilius libro ſecundo, Georgico. Sunt

Calenũ

Formiæ

Setia

Surrentũ

Alba

meſſana

Chios

Veientũ

Aminæ

Mareotis Thaſiæ vites, ſunt & mareotides albæ. Mareotis pars Aegypti itidem. Hora. Mentemq́ꝫ lymphatam mareotico Redegit in veros timores. Statius libro tertio. Syluaꝝ. Sparſit Tyrrhenæ mareotica vina mineruæ. Hoc vinum durat in longam vetuſtatem. Naxos inſula maris Aegæi, Naxos à fertilitate vini Dionyſia dicta eſt. Vnde Pontanus vitigenam eam appellat, dicens. Hanc poſt vitigenæ ſpaciantem littora Naxi. Bacchicam Statius libro quarto, Achil. maronça Lenos, & à tergo decreſcit Bacchica Naxos. Maronæa vrbs Ciconum laudata eſt vino, quo vlyſſes inebriauit Polyphemum. Tibullus. Victa maronæo fœdatus lumi- Methōe na Baccho. Methone quoque vrbs in Thracia nomen habuit à vini copia. Nam Methin Græci ebrietatem vocant. Tarraco in Hiſpania etiam vino claruit. Syllius li- Tarraco bro tertio. Dat Tarraco puben vitifera, & Latio tantum ceſſura Lyæo. Vina apud Græcos celebrata fuere prannium Cereri ſacrum, Chium, Thaſium, Leſbium, Creticum, & apud Syracuſanos Polium, Coum, denique & Rhodium. Celebrantur & alia plæraque loca vini bonitate, quæ omnia longum eſſet recenſere. Propterea ſummatim ſubiiciamus, quod in compendium redegimus ex Plynio libro decimoquarto, cap. 16. Auguſtus ex Plynio (inquit) ſetinum prætulit cunctis. Antea Cæcubo erat generoſitas in paluſtribus populetis. Secunda nobilitas agro falerno. Naſcitur Gauranum in ſummis collibus, mediis Fauſtinum, imis Falernum. Albanæ vuæ ſunt prę dulces. Surrentina in vineis tantum naſcuntur, conualeſcentibus maxime probata propter tenuitatem, ſalubritatemq́ꝫ. Nam quæ ſpiſſa ſunt, non adeo proſunt morbis. Surrentino medici nobilitatem dabant. Certant maſſica æque ex monte Gaurano. Præponuntur calena, & quæ in vineis arbuſtisq́ꝫ naſcuntur, Fundana. Auguſtus probauit mamertina, circa meſſanam Siciliæ genita. Potulana ab autore dicta etiam laudantur, Retica Falernis tantum poſt habentur à Virgilio. Ethruriæ palmam Luna habet, Liguriæ Genua, inter Pyrenęum Alpesq́ꝫ maſ-

ſilla. Hiſpaniarum Laletana, copia nobilitantur. Elegantia vero Tarraconenſia, atque Lauroneſia, & Balearica ex inſulis, Italiæ primis conferuntur. In ſumma gloria fuere Thaſium, Chiumq́ꝫ. Ex Chio, quod Aruiſium vocant. Item Leſbium, quod ſponte naturæ ſuæ mare ſapit. Gratia eſt, & Clazomenio. Quid autem de Gallicis dicēdum? De quibus veteres nihil fere ſcriptum reliquerunt, ne aliene gentis gloria, ſuam ipſi deprimerent. Exiſtimabant, fuliginē, & tenebras ſuis inductum iri, ſi de noſtratibus verba facerent. Sciebant enim terram Gallicam populi virtute omnium præſtantiſſimam, vini quoqꝫ gloria non eſſe inferiorem, imo & feliciorem multo Propterea hoc velut conniuentes prętermiſerunt, quum tamē ſit in confeſſo Belnenſibus, Niuernis, Andegauenſibus, Aurelianis, Parthiſinis meliora non reperiri, etiam ſi ex otica omnia conferre libeat. Sęd iam noſtræ copiæ finem faciamus. Nam tametſi curſim omnia, & velut per trāſennam attigerimus, remq́ꝫ omnē leui (quod aiunt) brachio excuſſerimus, ſatis tamen hæc ipſis etiam literariū helluonibus fore confido. Quod ſi quis rem parum, accurate dicat curatam, curet curioſius. Habebit ſaltem, vbi doctrinę ſuæ, & ęloquentiæ neruos ęxerceat.

¶ Loca diuerſis rebus carentia.

Congruum videtur, vt rerum copiam ſubſequatur penuria. Propterea paucis narrare conſtitui, quibus locis queqꝫ res deſint, vt animi paſcātur varietate, quæ tantum voluptatis conſueuit parere, quantum ciborum diuerſitas, menſis. Sed iam hanc rumpamus glaciem, & iter aperiamus lectori. Inſula eſt Carthaginem verſus, Gaulee galata noīe, cuius terra ſcorpionem dirum animal Africæ necat. Dicuntur & in Clupea emori ſcorpiones. Nilus vnus omnium fluuiorum nullas expirat auras, Autore Plynio. Sigaros Arabiæ eſt inſula, quam canes non intrant. Expoſitiq́ꝫ circum litora, ertando moriuntur. Tentyræ inſulæ Crocodili non adna-

tant,olfactuq; incolarum,ſerpentes fugātur.Ceruos africa propemodum ſola non gignit,nec etiam vrſos.Aſinis (quòd ſint frigoris impatientes)carent Pontus, & Scythia regiones frigidiſſimæ.In Arabia ſuillum genus non viuit in vllo genere,maxime in regione ſcænitarum populorum.Muſtellæ in Bœotiam lebadiam illatæ, ſolum ipſum fugiunt.In Ithaca lepores illati moriuntur extremis quidem in litoribus.In Ebuſo, Cuniculi non ſunt. In Olympo Macedoniæ monte non ſunt lupi. Lupos quoque non gignit Anglia nec aliunde aduectos nutrit. In Creta inſula non ſunt vulpes,nec vrſi,nec vllum omnino maleficum animal præter Phalangium. Item non ſunt Cerui, nec apri,nec Attagenæ,nec Herinacei. Plynius ait in Africa nec eſſe apros, nec ceruos, nec capreas,nec vrſos.Idem ait cornicem nunq̃ Athenis aſpici. Hirundines Thebarum tecta non ſubeunt, quoniã vrbs illa ſæpius capta ſit.Nec Biziæ in Thracia cernũtur,propter ſcelera Theſei.In Creta inſula non ſunt noctuæ,& ſi qua inuecta ſit,emoritur. Rhodos aquilam non habet. Larius lacus eſt Italiæ tranſpadanæ ad quẽ Ciconiæ non tranſmeant.In Fidenate agro iuxta Romam,ciconię,nec nidum faciũt.Picus Martius negatur eſſe in agro Tarentino. Perdices non tranſuolant Bœotiæ fines in Attica: Non eſt vlla auis in Põto inſula,in qua ſepultus eſt achilles.Ceraſi in Aegypto,nulla cura vnquã potuere gigni. Hedera nõ naſcitur in India,niſi in mõte Mero.In Aegypto & Syria,reges inopia abietis,cedro ad claſſes feruntur vſi.Magudaris non prouenit in Cyrenaica regione. Thymum herbam apibus gratiſſimam non habet Arcadia.In Carina monte Cretæ,muſcę non reperiũtur.Templum quoque Herculis,Romæ non ingrediebantur. In Aegypto non naſcitur Hebenus arbor.Tineæ in Thracia & Phrygia non naſcuntur.India neque æs,neque plumbum habet,ſed gemmis ſuis,ac margaritis hęc permutat. Mures non ſunt in paro inſula.Daulis oppidum eſt non procul Delphis, vbi Lucinia nõ parit.Herodotus ait nul/

los mulos gigni in ſcythia, propter immenſum frigus.
Montes nõ habet Luſitania, teſte Strabone. Cice. ait Anglos oleo carere, & vino, pro quo ceruiſia vtantur. Gauleon regio Lybiæ ſerpentes non nutrit. In coronea Bœotiæ vrbe talpa non gignitur.

¶Blaſii Madroneti Carmen.

In nuce concluſam magni miraris Homeri
Iliadem, nugis Græcia nota tuis?
Pone ſupercilium, & tumefactas reprime criſtas,
Ecce tuis factis res noua maior adeſt.
Nanq; habet exiguum cornu, quod terra, quod æquor,
Quoq; parit refugi ſolis vterq; locus.
Quanta tibi rerum eſt opulentia, Candide Textor,
Eſt tibi, quod Phrygii non tulit arca Myde.

¶Henrici abbatis nuncuriani ad doctiſſimum virum Venellum Carmen.

Res noua Mæonio nunq̃ prius eruta cornu,
Prodiit in noſtras res in aperta manus.
Copia, quam nec alit fœcundo iugere Pæſtum:
Quam nec Coryciæ gloria meſſis, adeſt.
Miror ego innumeris diſtinctum rebus agellum,
Quodq; ferat tantas hortulus vnus opes.
Quid tibi doctrinæ ſeruas imberbis Apollo?
Quicquid habes, populo Iudice, textor habet.
Textor habet modulos, muſas, arcanaq; nouit,
Quę vel apud ſuperos, Antipodasq; latent.
Qui violis gaudes, Muſisq; Venelle, reuoluas
Hoc opus, innumeras dat tibi Textor opes.

¶Eiuſdem Henrici ad eundem Venellum, Carmen Phalecium.

TV qui multiiugis Venelle, rebus,
Et Muſis ſatias tuos ocellos,
Hunc hunc floridulum vides agellum,
Candore Eliſio ſereniorem.
Quem non Alcinous, nec ipſe adonis
Vnquàm purpureo rigauit Oſtro.

Vt triplex habeat lapidoſo in pectore marmor
Qui tantum ſpecimen non pleno prædicat ore
Quo fit, vt hos noſter numeros tibi mittat Apollo.

¶ Ludouici Miletii nauarienſium grammaticorum Hypodidaſcali carmen.

DEſine iam lector plenis attollere buccis
Antiquos toties & celebrare viros.
Hæc tibi nobilius pepererunt ſæcula monſtrum,
Quàm primis tulerit Græcia temporibus.
Textor hic eſt, quem Cecropiæ pauere camœnæ,
Quemq́ʒ ſuis aluit docta minerua fauis.
Huius in ore lepos talis, facundaq́ʒ Pitho,
Qualis in arguta voce periclis erat.
Non minus eſt tanto felix niuernia partu,
Quàm vetus Andino Mantua Virgilio.

¶ Claudii Budini vultonis carnuteñ. ad Arediũ Gentilem. S. Arediæ Lemouiceñ. canonicum Iambicum.

LVmen iuuentæ, nec minus ſenectuti
Præbens deificos vſu amice ſplendores,
Dic non grauiter iras inique acerbeq́ʒ
Patiaris horum, qui furore perfracti
Studioſus vel ganniunt, vel oblatrant.
Diues roſetum, candidum, patens, plenum
Rudes aſelli non verentur intrare
Tamen miſelli murmurare non ceſſant
Textori inertes inuident ſuum florem,
Damiſella felix inuidetur ardenti
Flos egregius eſt, propriusq́ʒ ſcriptori.
Textoris eſt flos, qui labore natiuo
Omneisq́ʒ cultus, omniumq́ʒ deflorans
Regionum odores, vndecunqʒ portauit,

Vt prorſus omni flore franciam ditet.
Et ſumma patriæ mox amenitas creſcat.
Hæc vt reuoluas, Blaſius tuus ſuadet.
Textoris vna ars mille tibi præſentat.
Monemus & nos inuidus ſuam linguam
Exarmet, aut Lycambem arundo pertundet.

¶ F. N. Marconuilli de Officina Io. Rauiſii Tex. (quã togam vocat) ad Mineruam epigrãma.

AD tua vittatus quam fert altaria Textor,
Docta laboratam ſume Minerua Togam.
Quæ tremulo quondam neuiſti pollice fila,
Texta ſacris Textor deſtinat illa tholis.
Si peregrina deos aliquot vexilla venuſtant,
Tu ne tui renues grande laboris opus?
Si rubra lena deos alios iuuat, hoc ne retrudes,
Quod ſoles habili texuit autor acu?
Hiſtorias miro compactas ordine geſtat,
Hoc tatæ rarum ſedulitatis opus.
Quis ſophus, hiſtoricas, vates, quis rhetor & acer,
Extitit, huius habet fimbria pulchra togæ.
Ad tua propterea quam fert altaria textor.
Docta laboratam ſume Minerua togam.

¶ Chriſtophorus Picartus Ioanni Rauiſio Textori præceptori ſuo, viro doctiſſimo .S.D.

DEbent tibi Ioannes Rauiſi præceptor optime, non iam Niuernenſes ciues tui magis, ad quos tamen laudis tuæ pars non modica referetur, quàm ſtudioſi omnes literarum, imo & quàm literæ ipſæ latinæ politioreſq;, de qbus ita præclare es meritus, me/rerisq; indies præclarius edendis in lucem egregiis & mi re profuturis operibus, vt non tam tua quam rei literariæ cauſa

cauſa hoc laboris ſuſcepiſſe videare. Cum enim latiſſimus ad gloriam campus ſibi pateret, tuq́ aliam quamuis non æque forſam plenam, atq vberem nominis comparandi rationem inire poſſes, nunquam tamen acquieuiſti prius, quam inſigni hoc munere, ſtudioſos omnes tibi deuinxeris. Vna itaq́ opera, & nomen tuum apud omnem poſteritatem immortalitati commendaſti, & manſuetiores haſce, ac humaniores literas, ſimulq́ earum ſtudioſos pleniore obſequio es demeritus. Quod cum ſit tam verum, quam admirabile, ac rarum ecquis tandẽ omnium eſt, cui plus debeant literæ quam vni Rauiſio? qui præter ſummam eruditionem, qua nimirum cõſpicuum opus tuum exornaſti, es etiam humaniſſimus ac perinde candidiſſimus, Vt quiſq igitur literarum eſt amantiſſimus, ita ſe tibi plurimum debere fateatur neceſſe eſt Quo etiam nomine tibi non parum aſcriptus ſum Textor doctiſſime, cui qcquid in me eſt eruditionis, ſi modo quicquam omnino eſt, id totum refero acceptum nẽpe quo, nec ſane penitendo præceptore vſus ſum porro grati animi eſſe duxi, beneficium, quod abs te acceperim ſemper premæ ferre & hac qualicunq epiſtola gratiam ſi non quantam mereris, certe quantam maximam animus meus capere poteſt, habere.

¶ Carmen Antonii Reſſini de Officina Rauiſii Textoris, præceptoris ſui.

MErcibus Eois, Lydoq́ opulentior auro,
Ecce tuis manibus locuples apotheca paratur
Lector adeſt multo quæ fragrat aromate capſa,
Quæ melitotum olet, calfactaq́ balſama ſpirat,
Et quicquid redolent alabaſtra, fociq́ deorum,
Quodq ſuo ſtillat Cynareia cortice myrrha,
Thure quod Eoo nebuloſus fumigat ignis.
Quis dedit has nobis Roſulas, floresq́ crocosq́.

Hanc Iouis ambroſiam? Textor, quem maximus orbis
Nouit, & igne ſuo qui proſpicit omnia Phœbus,
Quem ſi fata diu ſeruent, ſuperata vetuſtas
Obliqua inuidia, & toruo liuore crepabit.
Perge agedum Textor, ſolitisq; inſiſte camœnis,
Contemne Archilochos, rauco qui gutture latrant,
Vana q; poſtica ſpargunt coulcia ſanna.

Henrici Laberii Nuncuriani
Carmen Phalecium.

PAndora Ignifero parente nata.
In terras ſubit, erigitq; criſtas,
Vt pauo auricomis ſuperbus alis,
In gyrum calamos rotat micantes,
Tum ſupercilio furente ſtridet,
Obtortis videt hinc, & inde ocellis
Si quis tam rigido tumeſcat auſu,
Qui dextram adiiciat manum duello.
Cernit Parrhiſii leporis arces,
Athletasq; oculo tenaciore.
Vnum inter reliquos videt creatum
Summa Pallade, cui vel ipſe Typhon,
Cedat & reliqui ſimul Gygantes.
Quærit, quis deus, eſt (refert Diana)
Textor cui poſita eſt cerebris ara
Inter nymphicolas, minatur, ardet
Pandora, & ſimilem ſibi recuſat
Gorgonem ciet eſtuat ſub Aetna
Qualis Enceladus, Diana clamat,
Auerte heu dea tortiles ſagittas,
Hunc tu confoueas, tuæq; laudi
Textorem haud pudeat parem fateri,
Vt quum debilis ingruet ſenectus,
Hæredem facias. Hic vnus eſt hic
Textor, cui decus Attici leporis.

Ergo depoſitam remittit iram
Exultans dea nunc veni, labellis
Mecum roſcidulis, leui ſuſurro,
Saltu multiplici diſerte Textor.
Porge mi genulas. Amoris index
Strictus te digitus mihi ligabit.
Vt ſum multimodis referta rebus,
Et diues ſuperat feracis horti
Vbertas, ita te facit beatum
Felix ingenium, labor ſecundus,
Fœtura Attalicis referta lanis.
Ergo roſcidulis hic hic labellis
Iocare, & tremulo ſimul ſuſurro,
Saltu multiplici diſerte Textor,
Nam te poſtulat & petit maritum
Pandora ignifero parente nata.

¶ Ad D. Franciſcum Boherum Carnutenſis eccleſiæ Canonicum primarium, Gilberti Ducherii de Textore Carmen.

TRraditur illa frequens hominum ſententia, nullũ
Dotibus ingenii poſſe vallere tribus.
Nam ſi quis Latiæ floreret honore Mineruæ,
Illo in diuino carmine nullus erat.
Auxilio contra ſi cui veneranda poëſis
Eſſet, is eloquii dote puſillus erat.
Hiſtoricus preſtans. Orator Liuius eſſe,
Nec Clario potuit nomen habere choro.
Quid tamen, in promptu ſi quem Franciſce notemus,
Qui tribus his florens artibus eſſe queat,
Hunc tu vel merito Textorem dicere poſſis,
Si quem alium talem maximus orbis habet.
Hiſtorica ſi quidem quum ſit clariſſimus arte.
Et teneat quicquid delphica templa ſonant,

Tantus in eloquio eſt, vt vere, ac iure putetur
Diuinum Latiæ Palladis eſſe genus

Ad doctiſſimum virum & vtriuſq; iuris conſultiſſimum. D. Gaufredum Pompadaureum Petragoricenſem Archidiaconum Epigramma.

TV cui conſpicuum tribuit pompa aurea nomen,
Aurea cui virtus, mundaq; verba placent,
Huc geminas conuerte acies, & fronte ſerena
Proſpice Textoris fila operoſa tui.
Sed non expectes Lydæ monumenta puellæ,
Quęq; ſua pingit barbara Memphis acu.
Non fero prægnantem calathum Icariotide tela,
Non quæ veſtiflui linthea ſeres habent.
Tela mea inculta eſt, & multis aſpera nodis,
Et qualem mulier ruſtica nere ſolet.
Ne tamen hanc torno furioſus diſſue vultu,
Rebus in exiguis vtilis eſſe poteſt.
Hac faciet ſaltem viles ſibi Gallia braccas,
Quiq; ſuo potus Sarmata currit equo.
Aut inculta vagi texent ſibi carbaſa nautæ,
Vapulet vt rapidis vndiq; pulſa notis.
Si qua tuas forſan diducat rima feneſtras,
Qua gelido flatu ſibilet acris hyems.
Hac tela poteris ſtridens operire foramen,
Sic aliquo ſaltem proderit illa modo.
Sed iam poſt riſus, & ludicra verba, loquamur
Seria, non omnes ludicra verba iuuant.
Gaufrede, Ecce meæ proiecta eſt alea famę,
Nec reuocare queam, ſi reuocare velim.
Nunc acuit vulgus ſatyras, & verbera linguæ,
Imminet & capiti magna ruina meo.
Ergo tibi ſacris patronus conſulæ muſis,
Patronum ſi te ſenſero, tutus ero,

ii

¶ Ad eundem Gaufredum Pompadaureum Blaſii Madroneti ſecuriaci Epigramma.

TE quanti faciat Textor tuus, hoc ſatis infert
Gaufrede, æternæ commoditatis opus.
Non tibi dat rubro captas in littore gemmas,
Quodq́; metalliferi parturit vnda Tagi.
Ergo quid? æternum nomen, quod nec Iouis ira,
Nec profugæ ætatis deleat vlla dies.
Nunc ſolum corpus poſſunt tibi tollere Parcæ,
In te nil alliud numina iuris habent.
Fama ſuperſtes erit, longæuaq; gloria viuet,
Dum vaga nocturnis luna regetur equis.
Hunc ergo Pyladem firma tibi iunge catena,
Perpetuos cuius dat tibi Muſa dies.

¶ Natalis Megiſterii Roſetani, Exaſtichon.

Quàm miſer es patrio Rauiſi textor ab ortu,
Quàm te Romani non genuere patres.
Hi tibi pro tanta ſtatuam virtute locarent,
Si qua homini ob ſtudium conficienda foret.
Nam te Romanus nemo eſt Romanior, hoc eſt,
Cultior eloquio, clarior ingenio.

¶ Antonii Reſſini Carmen.

DEſine miratrix priſcorum fama dierum,
Thuriferi magnas tollere Gangis opes.
Nec te commoueant opulenti æraria Crœſi,
Quodq́; metallifero parturit amne Tagus.
Hoc ſiquidem modico dabitur tibi Copia cornu,
Quam primi veterum non habuere dies.
Lector eme, exiguo creſcet tibi tempore fructus,
Reddere te ditem lectio parua poteſt.

¶ Guidonis Mommiraldi in Cornucopiæ Textoris Encomium.

Non gemmis Lybiæ, Gazis neq; perſica tellus,
Murice nec tumeat luxurioſa Tyros.
India condat ebur, pictiq; aulæa Britanni,
Ilua metalla, Paros marmora, Crœſus opes.
En noua Textoris cornu fert copia pleno,
Terra ſuo quicquid parturit ampla ſinu.
Dat gemmas, aurumq; lubens cuicunq; petenti,
Et ſi quid gemmis pulchrius eſſe poteſt.

INDEX CARTHARVM

aaa bbb ccc ddd eee fff ggg hhh iii kkk

kkk Eſt duernus, Cæteri ſunt quaterni.

Venetijs in Officina Lucæantonii
Iuntæ Florentini Anno.
M.D.XXXVII.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

L A